

Azərbaycan Respublikasının
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm
Nazirliyinin illik
HESABATI
2016

Bakı
2017

Buraxılışa məsul:
Rafiq Bayramov

Redaktorlar:
Rəşad Əliyev
Faiq Xudanlı

**Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və
Turizm Nazirliyinin illik HESABATI – 2016.**
Bakı, “Zerdabi-Nəşr” MMC, 2017, 120 səh.

İNCƏSƏNƏT

Hər il olduğu kimi 2016-cı il ərzində də Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən ölkəmizdə incəsənət - teatr, musiqi və təsviri sənət sahələrinin inkişafı, təbliği və bütövlükdə milli mədəniyyətimizin dünyada tanınması istiqamətində müxtəlif beynəlxalq və respublika əhəmiyyətli tədbirlər, sərgilər, festivallar, mədəniyyət günləri keçirilmişdir. Bütün bunlar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin mədəniyyət və turizm sahələrinin inkişafı ilə əlaqədar müəyyən etdiyi dövlət siyasəti, ölkə rəhbərliyi tərəfindən qarşıya qoyulan vəzifələrin icrası və yeni dövrün tələblərinə uyğun səmərəli, fəaliyyətin yüksək səviyyədə təşkilinə xidmət etmişdir.

Teatr

Hesabat dövründə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan teatrı 2009-2019-cu illərdə” Dövlət Proqramının icrasını təmin etmək məqsədi ilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən Azərbaycan teatrinin zəngin bədii irsinin və yaradıcılıq ənənələrinin qorunması, bəşəri dəyərlərin təbliği, teatrların maddi-texniki bazalarının modernləşdirilməsi, informasiya və maliyyə resurslarından səmərəli istifadə edilməsi, günün tələblərinə uyğun repertuarın formalaşdırılması istiqamətində məqsədyönlü layihələr həyata keçirilmişdir. Dövlət Proqramın icrasını, Azərbaycan teatr sənətinin inkişafını təmin etmək, habelə bölgə teatrlarının fəaliyyətini dəstəkləmək, dünya miqyasında yüksək səviyyədə təmsil və təbliğ olunması məqsədilə Lənkəran Dövlət Dram Teatrı 15-24 yanvar tarixində İran İslam Respublikasında keçirilən “Fəcr” Beynəlxalq Teatr Festivalında, 4 may tarixində italyan dramaturqu E.Filipponun “Ruhlar”, 5 may tarixində isə İran dramaturqu B.Beyzayinin “İlan sultan” tamaşaları ilə Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrında, İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı 5-24 aprel tarixində “Xocalıya ədalət” kompaniyası çərçivəsində Türkiyə Respublikasında qastrol səfərində olmuşlar. Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrı 18-21 aprel tarixində Türkiyənin Bursa şəhərində keçirilən Beynəlxalq Teatr Festivalında Xalq yazıçısı Elçinin “Teleskop” əsərinin tamaşası,

Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrının kollektivi 13-20 aprel tarixində Rusiyanın İvanovo şəhərində keçirilən “Muraveynik” Beynəlxalq Kukla Teatrları Festivalında “Ağ və qara” adlı tamaşası ilə iştirak etmişlər. Həmçinin, Gəncə Dövlət Dram Teatrı 20-30 aprel tarixində Türkiyənin Konya şəhərində keçirilən ənənəvi “Min nəfəs, bir səs” Beynəlxalq Teatr Festivalında, Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının yaradıcı kollektivi 30 aprel - 5 may tarixlərində Türkiyənin Trabzon şəhərində Beynəlxalq Teatr Festivalında iştirak etmiş, Şəki Dövlət Dram Teatrı 10-17 may tarixində Türkiyənin Girəsun və Ankara şəhərlərində qastrol səfərlərində olmuşdur.

15-18 may tarixində Azərbaycan Dövlət Pantomima Teatrı Tbilisi şəhərində keçirilmiş “Pantomima 2016” Beynəlxalq Teatr Festivalında B.Əhmədlinin “Son ştrix”, 28 may - 3 iyun tarixində isə Böyük Britaniyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrı M.F.Axundzadənin “Hekayəti-xırs quldurbasan” tamaşası ilə London şəhərində çıxış etmişlər. Həmçinin, 29 may - 5 iyun tarixlərində “Azərbaycan Mədəniyyəti Həftəsi” çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı Yunanıstanın Afina şəhərində və Krit adasında 10 tamaşa, 13-20 sentyabr tarixində isə Azərbaycan Dövlət “YUĞ” Teatrının direktoru T.Rəsulov Böyük Britaniyanın Qlazqo şəhərində keçirilmiş “Tramvay” festivalında iştirak etmişdir.

Hesabat dövründə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarına əsasən Azərbaycan Dövlət "YUĞ" Teatrının binası yol qovşağının ərazisinə daxil olduğu üçün sökülən binaların siyahısına salındığı nəzərə alınaraq, teatr 1 fevral 2016-cı il tarixdən Bakı şəhəri, Neftçilər prospekti, 36 ünvanında yerləşən Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrına köçürülmüş və teatrın fəaliyyəti təmin edilmişdir.

Sankt-Peterburq Dövlət Mədəniyyət İnstitutu və onun nəzdində fəaliyyət göstərən Uşaq İncəsənət Məktəbinin təşkilatçılığı ilə 24-29 fevral tarixində II Beynəlxalq “Caz karuseli” adlı beynəlxalq müsabiqədə iştirak etmiş Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrının “Oyuq” uşaq-studiyası “Qran-Pri” mükafatına layiq görülmüşdür.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqı ilə birgə təşkilatçılığı ilə 10 mart tarixində Milli Teatr Gününə həsr olunmuş elmi-praktiki konfrans keçirilmişdir. Həmin tədbirdə teatr sahəsində xüsusi xidmətlər göstərmiş sənəçilər Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin “Fəxri mədəniyyət işçisi” döş nişanı və fəxri fərmanları ilə mükafatlandırılmışlar. Respublikada fəaliyyət göstərən teatr-tamaşa müəssisələrində Milli Teatr Günü ilə əlaqədar yeni tamaşaların premyeraları və dəyirmi masalar keçirilmişdir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin 2016-cı il üçün təsdiq olunmuş Repertuar planına əsasən 10 mart tarixində Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrında dövlət sifarişi ilə hazırlanmış Elçinin “Baladadaşın toy hamamı”, 27 may tarixində 1966-cı ildə Xalq artisti Tofiq Kazımovun quruluş verdiyi “Ölülər” əsərinin 50 illik yubileyi ilə əlaqədar Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında dövlət sifarişi ilə hazırlanmış eyniadlı tamaşanın premyerası keçirilmişdir. Bununla yanaşı, Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrının rejissoru, Əməkdar artist Nicat Kazımov Moldova Respublikasının Dionis Tanasoğlu adına Qaqauz Milli Teatrında türk yazıçısı və dramaturqu Əziz Nesinin “Öldür məni, can ciyər” pyesi əsasında “Öldür beni, Ayolcum” tamaşasını hazırlamışdır. Tamaşanın premyerası avqust ayının 28-də nümayiş etdirilmişdir.

YUNESKO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına daxil edilmiş Novruz bayramı ölkə başçısının müvafiq Sərəncamına uyğun olaraq respublikada böyük təntənə ilə qeyd edilmişdir. Hər il olduğu kimi bu ildə mart ayının 19-da Dənizkənarı Milli Parkda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin, hökumət rəsmilərinin, dövlət xadimlərinin və geniş ictimaiyyətin iştirakı ilə Novruz bayramı şənliyi keçirilmişdir. Qız Qalasının ətrafından başlayaraq Dənizkənarı Bulvar boyu davam edən bayram tədbirində respublikamızın bütün bölgələri milli adət-ənənələri, mətbəx nümunələri, kənd təsərrüfatı məhsulları, əl işləri ilə təmsil olunmuşlar.

Hesabat dövründə “Azərbaycan teatri 2009-2019-cu illərdə” Dövlət Proqramı çərçivəsində həyata keçirilən mühüm tədbirlərdən biri də 14-15 may tarixində Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrının səhnəsində ABŞ-ın “Brodvey” layihəsinin həyata keçirilməsidir.

7-17 iyun tarixində Dərbənd Azərbaycan Dövlət Dram Teatrı 2016-cı ilin iyun ayında Bakı və Xırdalan şəhərlərində, Quba, Şirvan, Biləsuvar, Cəlilabad, Masallı, Lənkəran, Astara rayonlarında qastrol səfərində olmuşdur. Teatr qastrol səfəri çərçivəsində iyunun 7-də Ə.Haqverdiyevin “Ac həriflər” tamaşasını Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrının səhnəsində, iyunun 8-də isə Xırdalan şəhərində nümayiş olunmuşdur.

Mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin yaradıcılıq fəaliyyətlərinin stimullaşdırılması məqsədilə Gəncə Dövlət Kukla Teatrının baş rejissoru, Əməkdar artist Fərmail Paşayev, Xalq artisti Əminə Yusifqızı, Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrının aktyorları, xalq artistləri Ağaxan Salmanlı və Yasin Qarayev - 80, həmin teatrın aktyoru, Əməkdar artist Rafiq Hüseynov - 75, Azərbaycan Dövlət Akademik

Milli Dram Teatrının aktyoru, Xalq artisti Rafael Dadaşov, televiziya və teatr rejissoru, Xalq artisti Ramiz Həsənoğlu - 70, Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrının baş baletmeysteri Zakir Ağayev, Gəncə Dövlət Dram Teatrının direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Əli Qasımov, Akademik Milli Dram Teatrının aktrisası, Əməkdar artist İradə Həsənova, Şuşa Dövlət Dram Teatrının aktyoru Nazir Rüstəmov, Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının aktrisası Xalidə Şərifova, Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrının direktoru, Əməkdar incəsənət xadimi Əliqismət Lalayev, Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının direktoru, Əməkdar artist Mübariz Həmidov - 60 illik yubileyləri münasibəti ilə mükafatlandırılmış, yubileyləri qeyd edilmişdir.

Həmçinin, yanvarın 17-də Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrında Əməkdar artist, Prezident təqaüdçüsü Yevgeniya Nevmerjitskayanın - 70, fevral 3-də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında görkəmli rejissor, Əməkdar artist Əliheydər Ələkbərovun - 100, fevralın 17-də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında görkəmli teatr və kino aktyoru, Xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı Əliabbas Qədirovun - 70, noyabrın 15-də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında Xalq artisti Yaşar Nuriyevin - 65, noyabrın 24-də Xalq artisti Nəsimə Zeynalovanın - 100 illiyinə həsr olunmuş yubiley və xatirə gecələri keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən peşəkar kadrların hazırlanması, Rusiya və Azərbaycan arasındakı ikitərəfli müqaviləyə əsasən 13 nəfər 5 illik təhsil almaq üçün Moskvanın Y.Vaxtanqov adına Dövlət Akademik Teatrının nəzdində B.Şukin adına Teatr İnstitutunda yaradılmış xüsusi aktyor-rejissor kursuna qəbul olunmuşdur. Eyni zamanda, Rusiyanın Moskva şəhərində fəaliyyət göstərən “UHD” Kino və Televiziya Tədris Mərkəzində “Səs rejissorluğu” proqramı üzrə təhsil almaq üçün Şamxal Novruzlu 2016-cı ilin sentyabr ayından bir il müddətinə Moskva şəhərinə ezam olunmuşdur.

Hesabat dövründə mühüm layihələrdən biri də 15-24 sentyabr 2016-cı il tarixində Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti və Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının təşkilatı dəstəyi ilə Şəkiddə “Üç məkan” II Beynəlxalq Teatr Festivalı keçirilmişdir.

Şəki və Mingəçevir şəhərlərini əhatə edən festivalda Azərbaycandan Akademik Milli Dram, Azərbaycan Dövlət Rus Dram, Azərbaycan Dövlət Kukla, Rusiyadan “Triksler”, Ukraynadan “Krasiviyə tseveti”, Gürcüstandan S.Axmeteli adına Tbilisi Dövlət Dram, N.Dumbadze adına Professional Dövlət Gənclər, İrandan “Neğab”,

Birləşmiş Ərəb Əmirliyindən Dubay Bələdiyyə, Gəncə Dövlət Dram, Şəki Dövlət Dram teatrları çıxış etmişlər. Festival çərçivəsində Azərbaycan milli peşəkar teatrının 144-cü mövsümünün açılış mərasimi keçirilmiş, Şəki teatrının foyesində səyyar təsviri sənət sərgisi nümayiş olunmuşdur. Həmçinin, sentyabr ayının 16-da TÜRKSOY-a üzv ölkələrinin Teatr Rəhbərləri Şurasının 5-ci toplantısı keçirilmişdir.

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrı oktyabrın 1-dən 7-dək Rusiyanın Perm şəhərində keçirilmiş II Beynəlxalq Martin MakDonax Teatr Festivalında M.MakDonaxın “Gözəllik kraliçası”, oktyabrın 11-dən 17-dək Litvanın Vilnyus və Visaqinas şəhərlərində keçirilmiş “Atspindys” XI Beynəlxalq Monotamaşalar Festivalında S.Bekketin “Sözsüz”, noyabrın 5-dən 11-dək Rusiya Federasiyasının Kalmık Milli Dram Teatrında və noyabrın 21-dən 27-dək Moldova Respublikasının Kişineu şəhərində keçirilmiş kiçik həcmli kamera teatrlarının “MOLDFEST.RAMPA.RU” adlı VIII Beynəlxalq Teatr Festival-laboratoriyasında P.Zyuskindin “Kontrabas” tamaşaları ilə çıxış etmiş, qastrol səfərində olmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 yanvar 2016-cı il tarixli 1673 nömrəli Sərəncamı ilə bu il respublikamızda “Multikulturalizm ili” elan edilmişdir. Sərəncamın, habelə “Azərbaycan teatrları 2009-2019-cu illərdə” Dövlət Proqramının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının təşkilatçılığı ilə 7-8 noyabr 2016-cı il tarixində “Teatr və multikulturalizm” mövzusunda IV Bakı Beynəlxalq Teatr Konfransı keçirilmişdir. Dördüncü dəfə təşkil olunan konfransda iştirak etmək üçün dünyanın müxtəlif ölkələrindən – Böyük Britaniya, Rusiya, İspaniya, Almaniya, ABŞ, Ukrayna, Avstriya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Hindistan, Səudiyyə Ərəbistanı, Gürcüstan, Xorvatiya, Serbiya, İran, İraq, İtaliya, Küveyt, Qətər, Litva, Latviya, Macarıstan, Özbəkistan, Türkmənistan, Meksika, Qazaxıstan, Polşa, Bolqarıstan, Türkiyə, Yunanıstan, Yaponiya, Şri-Lanka və Sudandan tanınmış mədəniyyət, incəsənət və elm xadimləri Azərbaycan Respublikasının paytaxtı Bakı şəhərinə səfər etmişlər. Konfransda BTİ (Beynəlxalq Teatr İnstitutu), İFTR (Beynəlxalq Teatr Tədqiqatları Federasiyası), BTTA (Beynəlxalq Teatr Tənqidçiləri Assosiasiyası), ASSİTEJ (Uşaq və Gənclər Teatrları Beynəlxalq Assosiasiyası), UNİMA (Beynəlxalq Kukla Teatrları İttifaqı), MTBA (Musiqili Teatrların Beynəlxalq Assosiasiyası) təmsil olunmuşlar. Ümumilikdə konfransda 38 ölkədən 150 nəfər qonaq iştirak etmişdir.

Konfrans çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrında mətbuat konfransı, Azərbaycan Milli Kitabxanasında misirli alim Abdel Rahman Al Xamissinin ərəb dilinə tərcümə etdiyi “İrəvan xanlığı” (müəllif Y.Mahmudov) kitabının təqdimat mərasimi təşkil edilmiş, Azərbaycan Dövlət Rus Dram Teatrında “Karri Marqolis metodu” (Boris Daussa Pastorun seminarı), Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrında “Teatr teatrşünaslardan nə gözləyir” (Pavel Rudnevin seminarı), “Müasir teatrda idarəetmə” (Devid Pərrişin seminarı), Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrında “Aktyor sənətində improvizə” (Andrey Sidelnikovun treninqi) mövzularında seminar və treninqlər, habelə beynəlxalq təşkilatların milli mərkəz üzvləri ilə görüşlər keçirilmişdir.

Konfransın açılış mərasimində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təbrik məktubu oxunmuşdur.

Musiqi

Bu gün Azərbaycan xalqının ümummilli lideri, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasətini uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin mədəniyyət sahəsində beynəlxalq təşəbbüslərə göstərdiyi dəstək nəticəsində Azərbaycan dünyanın mədəniyyət mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir. Respublikamızın bu nailiyyətlərində, milli mədəni irsimizin qorunması və təbliğində Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti, YUNESKO VƏ İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, millət vəkili Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyəti, olduqca əhəmiyyətli rolu xüsusi vurğulanmalıdır.

Hesabat dövrünün 29 yanvar tarixində Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında tanınmış bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi Mobil Babayev - 70, 13 fevral tarixində görkəmli müğənni, pianoçu, Xalq artisti Rauf Atakişiyev - 90, 7 oktyabr tarixində tanınmış bəstəkar, Əməkdar müəllim Oqtay Rəcəbov - 75, 23 dekabr tarixində tanınmış bəstəkar Zakir Bağirovun – 100, 11 noyabr tarixində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində xanəndə Bülbülcanın - 175, 22 noyabr tarixində böyük tar ustası Sadıqcanın - 170, 6 dekabr tarixində tanınmış tarzən, Xalq artisti Həbib Bayramovun – 90 illiyinə həsr olunmuş yubiley gecələri təşkil edilmişdir.

30 yanvar tarixində Moskvada Vs.Meyerxold adına Mərkəzdə “Teatrın təməlinə musiqi” festivalı çərçivəsində “Məhəbbət hekayəsi” adlı konsert-tamaşasında Rusiyanın görkəmli musiqiçiləri ilə yanaşı tanınmış Azərbaycan sənətçiləri - əməkdar artistlər, vokalçı Fəridə

Məmmədova və pianoçu Gülşən Ənnağıyeva iştirak etmişlər.

Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında 5 fevral tarixində Rauf Abdullayevin rəhbərliyi ilə Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin iştirakı ilə dahi Azərbaycan bəstəkarı Qara Qarayevin anadan olmasının 98-ci ildönümünə həsr olunmuş konsert tamaşaçıları tərəfindən rəğbətlə qarşılanmışdır.

Rumıniyanın Tırqu-Mireş şəhərinin Dövlət Filarmoniyasının direktoru Vasile Kazanın dəvətinə əsasən 2016-cı il 25 fevral tarixində Xalq artisti, dirijor Fəxrəddin Kərimovun dirijorluğu ilə Rumıniyada konsert keçirilmişdir. Konsert proqramında xarici bəstəkarların əsərləri ilə yanaşı dahi Azərbaycan bəstəkarı Qara Qarayevin “Leyli və Məcnun” simfonik poeması səsləndirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Qırğızıstandakı səfirliyinin təşəbbüsü ilə 2016-cı il mart ayının 17-də Bişkek şəhərində dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin 130 illiyinə həsr olunmuş konsert keçirilmişdir. Tədbirdə ölkəmizi Xalq artisti Azər Zeynalov, dirijor Eyyub Quliyev və Əməkdar artist, vokalçı İlahə Əfəndiyeva təmsil etmişdir

2016-cı il ilin aprel ayında tanınmış Azərbaycan bəstəkarı, Əməkdar incəsənət xadimi Qəmbər Muxtar oğlu Hüseynlinin (1916-1961) anadan olmasının 100 illiyi tamam olmuşdur. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Qəmbər Hüseynlinin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” 25 noyabr 2015-ci il tarixli 1571 nömrəli Sərəncamının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin təklifləri nəzərə alınmaqla Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Tədbirlər Planı 9 dekabr 2015-ci il tarixli, 562 nömrəli Əmri ilə təsdiq edilmişdir. 19 aprel 2016-cı il tarixində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Qəmbər Hüseynlinin 100 illiyinə həsr olunmuş təntənəli yubiley tədbiri keçirilmişdir.

Hesabat dövrünün 23-28 may tarixində Bratislava şəhərində Respublika Gününə həsr olunmuş silsilə tədbirlərdə Xalq artisti Ramiz Quliyev, dirijor Eyyub Quliyev və müğənni Afaq Abbasova çıxış etmişlər. Həmçinin, 25 iyun tarixində Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı, TÜRKSOY-un xalq çalğı alətləri ansamblının iştirakı ilə Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan və Türkmənistan respublikalarının müstəqilliyinin 25 illiyinə həsr olunmuş dostluq konserti keçirilmişdir. Tədbirdə Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan, Türkmənistandan yaradıcılıq kollektivləri və solistlər iştirak etmişlər.

Qırğız Respublikasının İssık-Kul şəhərində 4-7 sentyabr tarixində “Dünya Köçəri Oyunları-2016” adlı tədbirdə ölkəmizin musiqi mə-

dəniyyətini təbliğ etmək məqsədilə Xalq artisti, Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet teatrının vokal ifaçısı Fidan Hacıyeva, müğənni Ələsgər Əliyev və tarzən Sahib Paşazadənin rəhbərliyi ilə trio qrupu çıxış etmişlər.

10-17 sentyabr tarixində Qazaxıstanın paytaxtı Astana şəhərində keçirilən III Beynəlxalq Balet Artistləri Müsabiqəsində Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının solisti, Qəmər Almaszadə adına I Beynəlxalq balet müsabiqəsinin Qran-Pri mükafatçısı Cəmilə Rüstəm qızı Kərimova iştirak etmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Üzeyir Musiqi Gününün keçirilməsi haqqında” 1995-ci il 18 sentyabr tarixli Fərmanına uyğun olaraq hər il sentyabrın 18-də ənənəvi Üzeyir Musiqi Günü keçirilir. Üzeyir Musiqi Günü münasibətilə respublikamızda bir çox konsertlər, tədbirlər, sərgilər təşkil olunur. 2009-cu ildən başlayaraq ölkəmizdə ənənəvi keçirilən və dahi bəstəkar, Azərbaycan professional musiqisinin banisi Üzeyir Hacıbəyliyə həsr olunmuş Beynəlxalq Musiqi Festivalları böyük əks-səda doğurmuşdur. Festival konsertlərində görkəmli musiqiçilər, bədii kollektivlər, solistlər, dirijorlar iştirak etmişlər. Heydər Əliyev Fondunun və Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 18-27 sentyabr tarixində Bakıda Üzeyir Hacıbəyliyə həsr olunmuş VIII Beynəlxalq Musiqi Festivalı keçirilmişdir. Festivalda Rusiya, ABŞ, İsrail, Almaniya, Türkiyə, Qazaxıstan, Moldova, İran İslam Respublikası, Gürcüstandan tanınmış musiqiçilər və kollektivlər - “Orfeon” xoru, “Millətlər Filarmoniyası” Gürcüstan kamera xoru, Qazaxıstan rəqs qrupu, Petr Laul, Konstantin Moskoviç, Haqai Şaham, Yustus Frans və başqaları iştirak etmişlər. Festival çərçivəsində F.Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblının 80 illiyinə həsr olunmuş yubiley gecəsi təşkil edilmişdir.

Hesabat dövrünün 5-12 oktyabr tarixində Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının solistləri Xalq artisti Azər Zeynalov (tenor) və Əməkdar artist Afaq Abbasova-Budaqova (soprano) “TÜRKSÖY” tərəfindən Türkiyə Respublikasında təşkil olunan görkəmli Azərbaycan müğənnisi Rəşid Behbudovun 100 illiyinə həsr olunmuş yubiley tədbirlərində iştirak etmək məqsədilə İstanbul şəhərinə ezam olunmuş, sənətçilərin ifasında Rəşid Behbudovun repertuarında ariyalar və duetlər səslənmişdir.

7 oktyabr tarixində Moskvada Musiqi Mədəniyyəti Muzey Mərkəzində görkəmli rus bəstəkarı S.Prokofyevin anadan olmasının 125 illiyinə həsr olunmuş “Prokofyev FEST” festivalı çərçivəsində vokal gecəsi keçirilmişdir. Tədbirdə Rusiyanın görkəmli musiqiçiləri ilə ya-

naşı tanınmış Azərbaycan sənətçiləri - əməkdar artistlər, vokalçı Fəridə Məmmədova və pianoçu Gülşən Ənnağıyeva iştirak etmişlər. Gecədə müasir bəstəkarlar – A.Şönberqin, A.Vebernin, A.Berqin, F.Şrekerin əsərləri ifa olunmuşdur.

19 oktyabr tarixində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində ABŞ-ın Filadelfiya şəhərində yaşayan tanınmış musiqiçi, Amerika muğam cəmiyyətinin sədri Ceffri Verbokun 65 illiyinə həsr olunmuş yaradıcılıq gecəsi keçirilmişdir. Konsertdə Ceffri Verbokun sənət dostları-Azərbaycan Milli Konservatoriyasının rektoru, Xalq artisti, professor Siyavuş Kərimi, Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, SSRİ Xalq artisti, professor Fərhad Bədəlbəyli və başqaları iştirak etmişlər. Gecədə Ceffri Verbok Azərbaycan Milli Konservatoriyasının fəxri professoru adına layiq görülmüşdür. Tədbirdə Ceffri Verbokun Amerikadakı fəalliyəti ilə bağlı sənədli film nümayiş olunmuşdur.

24-29 oktyabr tarixində Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti, “Şöhrət” ordenli, Prezident təqaüdçüsü, tanınmış bəstəkar, professor Tofiq Bakıxanov Naxçıvan Dövlət Filarmoniyası kollektivlərinin repertuarının zənginləşdirilməsi, habelə Naxçıvan Dövlət Konservatoriyasında ustad dərslərinin keçirilməsi məqsədilə Naxçıvan şəhərinə ezam olunmuşdur. Naxçıvan Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə bir həftə ərzində Tofiq Bakıxanova həsr olunmuş musiqi festivalı təşkil olunmuş, Naxçıvan Dövlət Konservatoriyası və musiqi kollecinin tələbələrinin ifasında bəstəkarın kamera instrumental əsərləri və romansları səsləndirilmişdir.

29 oktyabr tarixində Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Rusiyanın tanınmış musiqi kollektivi “Questa musica” ansamblının Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri ilə birgə konserti keçirilmişdir. Konsertin proqramında Əməkdar incəsənət xadimi, professor Fərəc Qarayevin “Serenada” (1971) və italyan bəstəkarı Luciano Berionun “Sinfonia” əsəri səsləndirilmişdir.

2-6 noyabr 2016-cı il tarixində Moskva Dövlət Akademik Filarmoniyasında Rusiyanın ən böyük müasir musiqi forumlarından biri “Digər Fəza” adlı V Beynəlxalq Aktual Musiqi Festivalı keçirilmişdir. Beş gün davam edən festivalda Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri Moskva şəhərinə ezam olunmuşdur.

5 noyabr tarixində Moskvanın P.İ.Çaykovski adına konsert zalında təşkil olunmuş tədbirdə Azərbaycanın görkəmli bəstəkarı, professor Fərəc Qarayevin “Serenada” (1971), alman bəstəkarı K.Ştok-

hauzenin üç orkestr üçün “Qruplar” və italyan bəstəkarı Luçano Berionun “Sinfonia” əsərləri səsləndirilmişdir. İlk dəfə olaraq, bir konsertdə üç böyük kollektiv - Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri (dirijor Fuad İbrahimov), “Questa musica” ansamblı (dirijor Filipp Çijevski) və Rusiya Dövlət Orkestrinin solistləri (dirijor Vladimir Yurovski) eyni səhnəni bölüşmüşlər.

23-26 noyabr tarixində görkəmli bəstəkar, Xalq artisti, “Şöhrət” ordenli, professor Ramiz Mustafayevin 90 illiyinə həsr olunmuş musiqi festivalı keçirilmişdir. Geniş yaradıcılıq diapazonuna malik olan sənətkar öz istedadını musiqinin müxtəlif janrlarında sınımış, 6 opera, 5 musiqili komediya, 9 oratoriya, 7 kantata, 5 vokal-simfonik poema, 8 simfoniya, 500-ə qədər mahnı və romans bəstələmiş, 200-dən artıq xalq mahnısını xor üçün işləmişdir. Festival çərçivəsində noyabr ayının 23-də Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrında “Ötən illərin nəğmələri” mahnı gecəsi, noyabrın 24 və 25-də Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında konsertlər keçirilmişdir. 24-25 noyabr tarixində Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının foyesində Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyi tərəfindən hazırlanmış görkəmli bəstəkar Ramiz Mustafayevin həyat və yaradıcılıq yolunu əks etdirən fotosərgi nümayiş olunmuşdur.

24 noyabr tarixində “Argentina Respublikası və Azərbaycan Respublikası arasında mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq haqqında” Sazişə əsasən Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Argentinanın tanınmış musiqi kollektivi “Victor Hugo Villena’s band” qrupunun və tanınmış Azərbaycan muğam ustalarının iştirakı ilə “Tango and Mugham” adlı konsert keçirilmişdir. Gecədə Argentina musiqiçiləri ilə yanaşı Azərbaycanın tanınmış muğam ustaları iştirak etmişdir.

30 noyabr – 9 dekabr tarixində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında və Beynəlxalq Muğam Mərkəzində “Zamanla üz-üzə” Beynəlxalq layihəsi keçirilmişdir. Layihənin bədi rəhbəri – Əməkdar incəsənət xadimi, professor Fərəc Qarayevdir. Layihədə Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri, Azərbaycan Dövlət Xor Kapellası, dirijorlar Vladimir Runçak (Ukrayna), Roland Fraysitzer (Avstriya) və solist Yuliya Purgina (Avstriya) iştirak etmişlər. 4 konsertin proqramında Giya Kançeli (Gürcüstan), Paul Hindemit (Almaniya), Gustav Holst (Böyük Britaniya), habelə gənc Azərbaycan bəstəkarları Ayaz Qəmbərli, Firudin Allahverdi, Əli Əlizadənin əsərləri yer almışdır. Layihəni səciyyələndirən önəmli məqam, bir çox müasir musiqi əsərlərinin Bakıda ilk dəfə ifa olunmasıdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Rəşid Behbudovun 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” 18 mart 2015-ci il tarixli 1117 nömrəli Sərəncamının icrasını təmin etmək məqsədilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Tədbirlər Planı hazırlamışdır. Tədbirlər Planına uyğun olaraq: 2015-2016-cı illərdə Üzeyir Hacıbəylinin ev muzeyində “Həmişəcavan Arşınmalçı” adlı bədii gecə, uşaq musiqi məktəblərində Rəşid Behbudovun 100 illiyinə həsr olunmuş konsertlər, Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyində “Rəşid Behbudov-100” adlı sərgi və konsert, Rəşid Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrında silsilə konsertlər keçirilmiş, Rəşid Behbudovun adını daşıyan teatrda onun Xatirə otağı bərpa olunmuşdur. Eyni zamanda “Rəşid Behbudov” adlı fotoalbom və CD çap olunmuş, müğənninin həyat və yaradıcılığı ilə bağlı dövrü mətbuatda məqalələr dərc edilmiş, Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrının önündə Rəşid Behbudovun abidəsi ucaldılmışdır.

14 dekabr tarixində Heydər Əliyev Sarayında Rəşid Behbudovun 100 illiyinə həsr olunmuş yubiley gecəsi keçirilmişdir. Tədbirdə görkəmli incəsənət ustaları, tanınmış ifaçılar və musiqiçilər - xalq artistləri Xuraman Qasımova, Brilyant Dadaşova, Samir Cəfərov, Azər Zeynalov, Gürcüstanın Xalq artisti Teymuraz Ququşvili, əməkdar artistlər Ramil Qasimov, Anar Şuşalı, Abbas Bağirov, Xəyyam Mustafazadə və başqaları iştirak etmişlər. Sarayın foyesində müğənniyə həsr olunmuş fotosərgi nümayiş olunmuşdur.

Təsviri və dekorativ sənət

Hesabat dövründə Azərbaycan təsviri və dekorativ sənətinin inkişafı, dünyada təbliği, gənc rəssamların yaradıcılığının dəstəklənməsi, bütövlükdə ölkə rəhbərliyinin yürütdüyü dövlət və mədəniyyət siyasətinə uyğun olaraq bir sıra məqsədyönlü layihələr həyata keçirilmişdir. Belə ki, cari ilin 18 fevral tarixində Vaterlo şəhər parkında görkəmli şairə Xurşidbanu Natəvanın ucaldılmış abidəsinin və gənc rəssamların rəsm sərgisinin açılış mərasimi Azərbaycan tarixi və mədəniyyətinin dünyada tanınması baxımından mühüm əhəmiyyətlidir. Belə ki, Şuşada anadan olan Xurşidbanu Natəvanın Belçikada ucaldılmış heykəli Qarabağ xanlığının tarixini özündə təcəssüm etdirir. Heykəlin postamentində “Şərqi müasir, maarifçi və şairə qadını Xurşidbanu Natəvan, Qarabağ şahzadəsi, Azərbaycan” sözləri yazılıb.

Hesabat dövrünün 26 fevral tarixində Xocalı soyqırımının 24-cü ildönümü münasibəti ilə Azərbaycan rəssamlarının soyqırımı həsr olunmuş və Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının fondunda saxla-

nılan əsərlərindən ibarət sərgi keçirilmişdir. Sərgidə Azərbaycan rəssamlarının Xocalı faciəsinə həsr olunmuş əsərləri nümayiş etdirilmişdir. Sərgi hər il Xocalı faciəsi zamanı törədilmiş soyqırım faktlarının təsviri və dekorativ sənət əsərləri vasitəsi ilə ifadə edilməsi, zaman-zaman xalqımızın başına gətirilən faciələrin, genosid faktlarının bədii təcəssümü, eyni zamanda xalqımızın Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin, ərazi bütövlüyünün qorunması yolunda göstərdiyi mübarizə əzminin nümayişi və gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi məqsədi ilə keçirilir.

4-8 mart tarixində 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Gününə həsr olunmuş “Gözəllik nuru” adlı sərgi və konsert keçirilmişdir. Sərgidə tanınmış və gənc rəssamların rəngkarlıq, qrafika, bədii fotoqrafiya, o cümlədən Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasında saxlanılan qadın rəssamların əsərləri, müəllif kuklları (“Kukla” art Qalereyasının kolleksiyasından) nümayiş olunmuşdur.

Biləsuvar-Cəlilabad, Salyan-Neftçala, Qəbələ-Şəki dövlət rəsm qalereyalarında qarşılıqlı əsər mübadiləsi yolu ilə sərgilər təşkil olunmuşdur. 8 Mart Beynəlxalq Qadınlar Günü çərçivəsində keçirilən bu sərgilərdə 20-25 rəsm əsərinin qarşılıqlı mübadiləsi əsasında 7-17 mart tarixində “Gözəllik simfoniyası” adlı sərgilər keçirilmişdir.

22 aprel tarixində Muzey Mərkəzində “Siyasətdən kənar” adlı müasir incəsənət sərgisinin açılış mərasimi keçirilmişdir. Sərgi Azərbaycanda Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sivilizasiyalar Alyansının VII Qlobal Bakı Forumu çərçivəsində ölkəmizə gələn çoxsaylı xarici qonaqlara, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinə, dünya səviyyəsində tanınmış görkəmli şəxslərə təsviri incəsənətimizin və rəssamlarımızın yaratdıqları nadir sənət incilərini tanıtmaq məqsədi daşmışdır.

İlin yaddaqalan mədəni hadisələrindən biri də may ayının 25-də “Ənənə və müasirlik” Beynəlxalq İncəsənət Festivalının 10-cu yubiley sərgisinin təşkili olmuşdur. Festivalın əsası 2007-ci ildə Moskvada “Mədəniyyətin dəstəklənməsi və incəsənətin inkişafı Fondu” tərəfindən (fondun rəhbəri: Vera Nikolayevna Kiseleva) qoyulmuşdur. Festivalın təşkilat komitəsinə və münisflər heyətinə xalq rəssamları Zurab Tsereteli, Tahir Salahov, Pyer Karden kimi məşhur şəxsiyyətlər daxildir. Azərbaycan hər il bu festivalda uğurla təmsil olunur. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə əməkdar rəssamlar Fərman Qulamov, Rəşad Mehdiyev, Sakit Məmmədov, rəssam Namiq Məmmədov və gənc rəssam Məryəm Ələkbərli bu festivalın müxtəlif nominasiyalar üzrə əsas mükafatına (“Vera” mükafatı-

na) layiq görülmüşlər.

Sərginin açılış mərasimini giriş sözü ilə festivalın təşkilatçısı Vera Kiseleva açıq elan etdikdən sonra ölkəmizin Rusiya Federasiyasındakı Fövqəladə və Səlahiyyətli Səfiri Polad Bülbüloğlu çıxış etmiş, festivalın əhəmiyyətini vurğulamış, Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevin təbrik məktubunu təşkilatçılara təqdim etmişdir.

Mayın 12-dən iyunun 11-dək ixtisaslı mütəxəssislər və sənətsünəslərin iştirakı ilə 5 regional (Bakı, Salyan, Lənkəran, Gəncə, Qəbələ) mərkəzdə treninqlər keçirilmişdir. Treninqlərdə ASAN Xidmətin Təlim Tədris Mərkəzi ilə birlikdə xüsusi cədvələ uyğun olaraq Azərbaycan incəsənət tarixi, dünya incəsənəti tarixi, XX əsr incəsənətinin əsas bədii cərəyanları, vətəndaşyönümlü idarəetmə modelinin xüsusiyyətləri, bərpa məsələləri, ekspozisiya və sərgilərin təşkili, kompüter və internet resurslarından istifadə, qalereya idarəetməsinin əsasları mövzularında mühazirələr oxunmuşdur.

1 iyun tarixində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatı dəstəyi ilə 1 iyun Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Gününə həsr olunmuş Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının Vəcihə Səmədova adına sərgi salonunda “Tolerantlığımızın gələcəyi: 6-16 uşaqları” uşaq və yeniyetmələrin yaradıcılıq sərgisinin açılış mərasimi keçirilmişdir.

Hesabat dövrünün 3 iyun tarixində Azərbaycan Muzey Mərkəzində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə rəssam Vüqar Muradovun “Rənglərin formulu” adlı fərdi sərgisi keçirilmişdir. “Rənglərin formulu” adlı fərdi sərgi Vüqar Muradovun 6-cı sərgisidir. Sərgidə müəllifin 80-ə yaxın dekorativ rəngkarlıq və qrafika əsərləri nümayiş olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 mart 2016-cı il tarixli 1890 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş “2016-cı ilin Azərbaycan Respublikasında “Multikulturalizm ili” elan edilməsinə dair Tədbirlər Planı”nın 19-cu bəndinə əsasən “Multikulturalizm alternativsiz həyat tərzidir” devizi altında Qazax, Zaqatala, Mingəçevir, Neftçala, Saatlı, Biləsuvar, Şirvan və Şəki dövlət rəsm qalereyalarında silsilə sərgilər təşkil olunmuşdur:

18-28 iyul tarixində YUNESKO üzrə Andorra Milli Komissiyası tərəfindən Andorrada keçirilən rəssamlar üçün “Planetin rəngləri” mövzusunda Sənət Düşərgəsində Azərbaycanı gənc rəssam Samir Salahov təmsil etmişdir.

9-11 sentyabr tarixində Azərbaycan Fotoqraflar Birliyinin sədr

müavini fotoqraf Rauf Umudov və Azərbaycan Fotoqraflar Birliyinin üzvü Ayxan Əhmədov Rusiya Federasiyasının Çelyabinsk şəhərində “Fotofest 2016” Beynəlxalq Fotoqrafiya Festivalında “Azərbaycanda multikulturalizm” adlı sərgi ilə Azərbaycanı təmsil etmişlər.

Hesabat dövrünün oktyabr ayının 4-də Bakıda, Rəşid Behbudov küçəsində dünya şöhrətli musiqi xadimi, görkəmli müğənni və tanınmış ictimai xadim, SSRİ və Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti, SSRİ və Azərbaycan Respublikasının Dövlət mükafatları laureatı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Rəşid Behbudovun Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən ucaldılmış abidəsinin açılış mərasimi keçirilmişdir. Abidə “Rəşid Behbudovun 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 18 mart 2015-ci il tarixli 1117 nömrəli Sərəncamının icrasının təmin edilməsi, R.Behbudovun xatirəsinin əbədiləşdirilməsi, onun zəngin bədii irsinin təbliği məqsədi ilə ucaldılmışdır. Heykəlin müəllifi Xalq rəssamı, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının prorektoru, professor Fuad Salayev, memarı isə Ramiz Hüseynovdur. Heykəlin hündürlüyü 3, pyedestalla birlikdə isə 4,5 metrdir.

Açılışda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva iştirak etmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Zati-aliləri İlham Əliyev demişdir: “Keçən il Rəşid Behbudovun 100 illik yubileyi ilə əlaqədar tədbirlər planı tərtib edilmişdir, mənim tərəfindən müvafiq sərəncam imzalanmışdır və bu gün Rəşid Behbudovun abidəsi açılır. Bu gözəl hadisə münasibətilə Rəşid müəllimin ailə üzvlərini, yaxınlarını, dostlarını, bütün Azərbaycan xalqını bir daha təbrik etmək istəyirəm. Rəşid müəllim həmişə bizim ürəyimizdə yaşayacaqdır”.

Açılış mərasimində çıxış edən digər nətiqlər, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri, Xalq artisti, professor Firəngiz Əlizadə, Xalq artisti Mübariz Tağıyev, Xalq artisti, Dövlət Mükafatı laureatı Xuraman Qasımova, Azərbaycan və SSRİ Xalq artisti, Dövlət Mükafatı laureatı Fidan Qasımova, Rəşid Behbudovun ailə üzvü Rəşid Behbudov Fondunun rəhbəri Kamil Şahverdiyev çıxış edərək bildirmişlər ki, özünəməxsus ifaçılıq tərzinə və həzin lirizm çalarlı ecazkar səsə malik R.Behbudov Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının, M.F.Axundov adına Azərbaycan Dövlət Opera və Balet Teatrının solisti, Azərbaycan Dövlət Konsert Ansamblının təşkilatçısı və rəhbəri olmuşdur. Musiqi və estrada sənətinin caz, balet, pantomim kimi müxtəlif janrlarını üzvi surətdə birləşdirən Azərbaycan Dövlət Mahnı Teatrını təşkil etmiş və ömrünün sonunadək onun solisti və bədii rəhbəri olmuşdur. Keçmiş

SSRİ-nin bütün respublikaları ilə yanaşı Argentina, Bolqarıstan, Belçika, Çili, Çin, Efiopiya, Finlandiya, Hindistan, İran, İraq, İtaliya, Misir, Türkiyə və s. ölkələrdə geniş repertuarla çıxış etmişdir. Rəşid Behbudov, Azərbaycan xalq mahnılarının və Azərbaycan bəstəkarlarının vokal əsərlərinin xarici ölkələrdə populyarlaşmasında çox böyük rol oynamış, təkrarolunmaz yaradıcılığı boyunca sənət aləminə gətirdiyi yeniliklərlə milli musiqi salnaməsini xeyli zənginləşdirmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 30 avqust 2016-cı il tarixli tapşırığının icrası, eyni zamanda incəsənətimizin təbliği məqsədi ilə Azərbaycanın BMT-yə üzvlüyünün 25 illiyi (2017-ci ildə tamam olur) münasibəti ilə BMT-nin Cenevrə Bölməsinin yerləşdiyi Ariana parkında “Düşüncələr və arzular” (“Thoughts and Desires”) adlı Azərbaycan abidəsinin ucaldılması nəzərdə tutulur (müəlliflər: Xalq rəssamları Salxab Məmmədov, Əli İbadullayev). Mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Ədalət Vəliyev və Xalq rəssamı Salxab Məmmədov cari ilin oktyabr ayının 8-dən 14-dək İsveçrənin Cenevrə şəhərində ezamiyyətdə olmuş və Azərbaycan abidəsinin ucaldılması ilə əlaqədar BMT-nin Cenevrə Bölməsinin rəhbərliyi və Mədəniyyət Komitəsi ilə müzakirələr aparılmış, abidənin eskiz-layihəsi və qoyulacağı yer müəyyənləşdirərək müvafiq qaydada razılaşdırılaraq təsdiq üçün təqdim edilmişdir.

Oktyabr ayının 10-dan 20-dək Türkiyənin Malatya şəhərində keçirilən “TÜRKSÖY Rəssamlarının 19-cu Görüşü”ndə ölkəmizi gənc rəssam Cəlal Ağayev təmsil etmişdir. Tədbirdə Azərbaycan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Özbəkistan və Türkmənistan, Türkiyə və Rusiya Federasiyasının tərkibindəki Türkdilli respublikalar olmaqla 19 ölkənin nümayəndəsi iştirak etmişdir.

7-8 noyabr tarixində Bakıda keçirilmiş IV Beynəlxalq Teatr Konfransı çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrının foyesində Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası tərəfindən “Multikulturalizm” mövzusunda Azərbaycan rəssamlarının əsərlərindən ibarət sərgi təşkil olunmuşdur.

14 noyabr tarixində Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Rusiya Dövlət Tretyakov Qalereyasında “Abşeron ulduzları. 1960-1980-ci illərin Azərbaycan rəssamları” adlı sərginin təntənəli açılışı keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Rusiya Federasiyasının Mədəniyyət Nazirliyi və "Mərcani" Fondunun dəstəyi ilə keçirilən sərgidə 12 Azərbaycan rəssamının 11 heykəltəraşlıq əsəri nümayiş etdirilir. Sərgidə nümayiş olunan incəsənət əsərləri-

nin 11-i Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin, 2-i Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının fonduna məxsus olan əsərlərdən seçilmişdir.

Hesabat dövründə Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının fondunun komplektləşdirilməsi məqsədi ilə Xalq rəssamı Mirnadir Zeynalovun “Qış günü” və “Dədə Qorqud” əsərləri, Xalq rəssamı, görkəmli pədaqoq, “Şöhrət” ordenli, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mükafatı laureatı Böyükağa Mirzəzadənin “Kövkəb Səfəraliyevanın portreti” adlı əsəri, kolleksiyaçı Namiq Qurbanovdan Sənan Qurbanovun “Rəssam Sənan Qurbanovun portreti”, “Qız portreti”, “Qadın portreti”, Əməkdar rəssam Əşrəf Heybətovun “Ulu torpaq” adlı rəngkarlıq əsərləri isə Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin fondunun zənginləşdirilməsi məqsədilə nazirlik tərəfindən alınmışdır.

Cari ildə rəssamların fəaliyyətlərinin stimullaşdırılması, gənclərdə bu sahəyə marağın artırılması, təsviri sənətin təbliği məqsədi ilə iyunun 7-də Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində Xalq rəssamı Baba Əliyevin – 100, iyulun 26-dan 30-dək Xalq rəssamı Vidadi Nərimanbəyovun – 90, oktyabr 25-dən 29-dək Əməkdar incəsənət xadimi, görkəmli rəssam Əyyub Hüseynovun – 100, noyabrın 15-dən 19-dək Xalq rəssamı Maral Rəhmanzadənin - 100, dekabrın 13-dən 17-dək Xalq rəssamı Elbəy Rzaquliyevin - 90 illik yubileylərinə həsr olunmuş sərgilər keçirilmişdir. Sərgilərdə rəssamların Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası və ailə kolleksiyasında saxlanılan əsərləri təqdim olunmuşdur.

Dövlət əhəmiyyətli tədbirlərin təşkili

Azərbaycan musiqisinin təbliği, ölkəmizdə təşkil edilən müxtəlif beynəlxalq və dövlət əhəmiyyətli tədbirlərdə mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin iştirakı həmin tədbirlərə xüsusi rəng qatmışdır. Belə ki, 10-11 mart tarixində ölkəmizdə gerçəkləşən “Çoxqütblü Dünyaya Doğru” IV Qlobal Bakı Forumu çərçivəsində mart ayının 10-da “Cumeyra” mehmanxanasında Azərbaycan Dövlət Simli Kvarteti, solistlər Xalq artisti Samir Cəfərov, Əməkdar artist İlahə Əfəndiyeva, Xalq artisti Ənvər Sadıqovun rəhbərliyi ilə “Qaytağı” ansamblının ifasında konsert proqramı forumun iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılanmışdır.

Azərbaycan caz musiqisinin dünyada tanıtılması və təbliği məqsədilə 21-24 aprel tarixində Almaniyanın Bremen şəhərində “Jazzahəd!” beynəlxalq sərgi-yarmarkasında ölkəmiz təmsil olunmuşdur.

İngiltərənin Berkşir şəhərində Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının kraliçası II Yelizavetanın 90 illik yubileyi-

nə həsr olunmuş “Windsor Horse Show” adlı atçılıq tədbirləri keçirilmişdir. Tədbirlərdə Azərbaycanı təmsil etmək məqsədi ilə Fikrət Əmirov adına Azərbaycan Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblı mayın 6-dan 17-dək Berkşir şəhərinə ezam olunmuşdur.

Azərbaycan musiqisinin xarici ölkələrdə təbliği məqsədi ilə Respublikanın Əməkdar artisti Natiq Şirinovun rəhbərliyi ilə “Natiq” ritm qrupu Beynəlxalq Lampun Zərb Alətləri və Mədəniyyət Festivalında iştirak etmək üçün 14-21 may tarixində Tailandın Lampun şəhərinə ezam olunmuşdur. Festival çərçivəsində “Natiq” ritm qrupunun iki konserti və bir ustad dərsi təşkil olunmuşdur.

Hesabat dövrünün 27 may tarixində Bakıda “Buta Palace”da 28 may Respublika gününə həsr olunmuş təntənəli tədbirdə Azərbaycan Dövlət Xalq Çalğı Alətləri orkestri, Gülarə Əliyeva adına “Dan ulduzu” instrumental ansamblı, solistlər: xalq artistləri Azər Zeynalov, Ənvər Sadıqov, Əməkdar artistlər Nərgiz Kərimova, Fərid Əliyev, Bəyimxanım Vəliyeva, Anar Şuşalı, Ramil Qasimov, Sahib Paşazadə, Çinarə Heydərova, Arzu Əliyeva, Kamilə Nəbiyeva, Murad İbrahimov, Rəvan İsmayılovun iştirakı ilə mədəni proqram hazırlanıb tamaşaçılara təqdim olunmuşdur.

Mütəmadi olaraq, aprel-oktyabr aylarında Türkiyənin Antalya şəhərində “Expo-2016” beynəlxalq sərgisi təşkil edilir. Bu il Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə iyun ayının 1-də adıçəkilən sərgi çərçivəsində Azərbaycan Milli Günü keçirilmişdir. Tədbirin mədəni proqramında Azərbaycan incəsənət ustalarından ibarət nümayəndə heyəti mayın 31-dən iyunun 2-dək Antalyaya ezam olunmuşdur.

Hesabat dövründə keçirilən beynəlxalq tədbirlər və ikitərəfli əməkdaşlıq çərçivəsində ölkəmizə təşrif buyuran yüksək səviyyəli qonaqlar üçün təşkil olunan ziyafətlərdə və müxtəlif konsert salonlarında onlara mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin iştirakı ilə mədəni proqramlar təqdim olunmuşdur. Belə ki, 3 iyun tarixində Türkiyə Cümhuriyyətinin Baş naziri Binali Yıldırımın rəsmi səfəri çərçivəsində B. Yıldırımın xanımı, Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyası rəhbərinin 2016-cı il 5 avqust tarixli, 99 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun tədbirlər planına əsasən 29 və 30 sentyabrda forum iştirakçıları, 3 oktyabr tarixində Bakıda İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv Dövlətlərin Jurnalistləri Assosiasiyasının niyyət konfransı iştirakçıları, 24 oktyabr tarixində ölkəmizdə rəsmi səfərdə olmuş Xorvatiya Respublikasının Prezidenti xanımının üçün ziyafət və konsert salonlarında mədəni proqramlar təşkil edilmişdir.

3-4 iyun tarixində Bakı şəhərində Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayı keçirilmişdir. 3 iyun tarixində “Gülüstan” Sarayında qurultay iştirakçılarının şərəfinə verilən ziyafətin mədəni proqramında “Cəngi” estrada folklor ansamblı, xalq artistləri Samir Cəfərov, Zülfiyyə Xanbabayeva, gənc xanəndə Rəvan İsmayılov və xaricdə yaşayan incəsənət ustaları, pianoçular İslam Manafov, Adeliya Əliyeva, Elnarə İsmayılova, müğənnilər Firəngiz Bağırova və Ayda Mosaraf iştirak etmişlər.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tabeliyindəki teatr və konsert müəssisələrində istifadə olunan çoxsaylı musiqi alətlərinin köklənməsində kökləyici sənəti üzrə peşəkar mütəxəssislərin azlığı nəzərə alınaraq Q.Qarayev adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestrinin alt ifaçısı Rəna Rəhimova və Bakı Musiqi Akademiyasının III kurs tələbəsi Elmir Məhərrəmov 4-15 iyul tarixində “Kvinta-2” fortepiano kökləyiciləri məktəbinin iki həftəlik kursunda iştirak üçün Moskva şəhərinə ezam olunmuşlar.

Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği istiqamətində xarici ölkələrdə bir sıra birgə mədəni layihələr həyata keçirmişdir. Layihələrin davamı olaraq Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə 18-20 sentyabr tarixində Fransa Respublikasının Paris şəhərində “Bakının İçərişəhər divarları Parisin ürəyində” devizi altında keçirilən “Azərbaycan şəhərciyi”nin rəsmi açılış mərasiminin mədəni proqramı təşkil edilmişdir. Tədbirlər çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblı və muğam qrupunun ifasında milli rəqs nümunələri və muğam musiqisi təqdim olunmuşdur.

17 oktyabr tarixində Heydər Əliyev Mərkəzində Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının 25-ci ildönümünə həsr olunmuş rəsmi qəbul təşkil edilmişdir. Rəsmi qəbuldan sonra incəsənət ustalarının iştirakı ilə konsert proqramı təqdim olunmuşdur.

Hesabat dövrünün əlamətdar hadisələrindən biri də 22-30 oktyabr tarixində Bakıda Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Azərbaycan Mədəniyyət Fondu tərəfindən Bakı Beynəlxalq Caz Festivalı keçirilmişdir. Festivalda Braziliya, Gürcüstan, İsveç, İspaniya, Fransa, Avstriya, Türkiyə, İtaliya, Norveç, Niderland, Almaniya, Macarıstan, Litva, Yaponiya, Makedoniya, Polşa və Kolumbiyadan olan məşhur musiqiçilər iştirak etmişlər. Bununla yanaşı festivalın keçirildiyi hər gün cəmsəyşnlər və ustad dərslərinin keçirilməsi, eləcə də uşaqlar arasında caz müsabiqəsinin təşkil olunması cazsevərlərin böyük marağına səbəb olmuşdur.

8-13 noyabr tarixində Koreya Respublikasında “Türkdilli Xalqların Mədəniyyət Festivalı” keçirilmişdir. Festivalda Azərbaycanla yanaşı Türkiyə, Qazaxıstan, Türkmənistan və Qırğız Respublikasından olan nümayəndə heyəti iştirak etmişdir. Festivalda ölkəmizi təmsil edən Azərbaycan Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblı, “Natiq” ritm qrupu, “Muğam” Instrumental Ansamblı və Elçin Şirinovun caz qrupundan ibarət nümayəndə heyəti 8 noyabrda Koreyanın Seul şəhərində açılış, 13 noyabrda isə Gimhae şəhərində bağlanış tədbirlərində çıxış etmişdir. Eyni zamanda 9 noyabrda Seulda təşkil edilən Azərbaycan milli günündə Azərbaycanı təmsil edən incəsənət kollektivlərinin iştirakı ilə geniş konsert proqramı koreyalı tamaşaçıların diqqətinə təqdim olunmuşdur.

16-17 noyabr tarixində Bakıda Dünya Xəbər Agentliklərinin V Konqresinin, Asiya və Sakit Okean Ölkələri İnformasiya Agentlikləri Təşkilatının XVI Baş Assambleyasının birgə açılış mərasimi keçirilmişdir. Tədbir iştirakçıları üçün 16 noyabrda Gülüstan Sarayında, 17 noyabrda isə Beynəlxalq Muğam Mərkəzində incəsənət ustalarının iştirakı ilə mədəni proqramlar təşkil olunmuşdur.

28 noyabr tarixində ölkəmizdə rəsmi səfərdə olmuş Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun şərəfinə verilən ziyafətdə Azərbaycan Dövlət Simli Kvartetinin iştirakı ilə mədəni proqram təşkil edilmişdir.

MUZЕЙ İŞİ

Ölkəmizdə muzey işinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən bir sıra mühüm addımlar atılmışdır. Həmçinin muzey fondlarının komplektləşdirilməsi, ekspozisiyalarının təkmilləşdirilməsi, maddi-texniki bazalarının möhkəmləndirilməsi, onlara əməli və metodiki kömək göstərilməsi, mövcud olan nöqsanların aradan qaldırılması istiqamətində müvafiq işlər görülmüş, şəhər (rayon) muzey direktorları ilə söhbətlər aparılmış, muzeylər tərəfindən təqdim edilmiş hesabatlar təhlil edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycanda muzey işinin yaxşılaşdırılması haqqında” 2007-ci il 6 mart tarixli və 22 may 2009-cu il tarixli 292 nömrəli sərəncamları ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycanın regionlarında fəaliyyət göstərən muzeylərin müasir standartlara uyğun təmirinə, yeni avadanlıq və zəruri eksponatlarla təchizatına dair xüsusi tədbirlər planı”nın icrası ilə bağlı respublikada muzeylərin inkişafı istiqamətində işlər davam etdirilmişdir.

Belə ki, 2016-cı ildə Masallı və Qazax tarix-diyarşünaslıq muzeyləri üçün rayon mərkəzlərində yeni inşa edilmiş binaların ekspozisiya sahəsində bədii tərtibat işləri aparılmış və sentyabrın 3-də Azərbaycan Respublikası Prezidentinin iştirakı ilə muzeylərin açılış mərasimləri keçirilmişdir.

Salyan Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin mövcud binasında əsaslı təmir, rekonstruksiya və bədii tərtibat işləri aparılmış və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin iştirakı ilə muzeyin açılış mərasimi keçirilmişdir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Tarix İnstitutunun Şamaxı şəhərində, Şirvanşahlar qalasının xarabaları üzərində “Lalayevin evi”nin yerində Soyqırımı muzeyinin təşkili və “Şirvanşahlar parkı”nın salınması təklifinin yerində araşdırılması məqsədilə mütəxəssislərdən ibarət nümayəndə heyəti 6 may 2016-cı tarixində Şamaxı şəhərinə ezam edilmiş və hazırlanmış təkliflər paketi Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına təqdim olunmuşdur.

21 dekabr tarixində Gürcüstanın Tbilisi şəhərində görkəmli ictimai-siyasi xadim, yazıçı Nəriman Nərimanovun yeni ünvanda yaradılan muzeyində bədii-tərtibat işləri həyata keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin müvafiq əmrlərinə əsasən Şirvan şəhər Tarix-Diyarşünaslıq, Göyçay rayon Tarix-Diyarşünaslıq, Abdulla Şaiqin Mənzil, Bülbülün Memorial muzeylərinin Fond Satınalma Komissiyalarının yeni tərkibi, Üzeyir Hacıbəylinin Ev-Muzeyinin Əsasnaməsi təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan xalqının tarixi-mədəni irsinin, maddi mədəniyyət nümunələrin qorunması, onların geniş miqyasda tanıtılması məqsədilə əhali arasında daim təbliğat işləri aparılır. Muzeylərə tamaşaçıların cəlb edilməsi məqsədilə idarə və müəssisələr, tədris ocaqları və məktəblərlə əlaqələr qurulmuş, səyyar sərgilərin keçirilməsi ənənə halını almışdır.

Beynəlxalq Muzeylər Günü münasibəti ilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi, Respublika Gənc Turistlər və Diyarşünaslıq Mərkəzi, Respublika Ekoloji Təbiiyyət və Təcrübəçilik Mərkəzi ilə birlikdə bütün şəhər və rayonların muzey və qoruqlarında məktəblilər üçün “Muzeylər və Multikulturalizm” maarifləndirici proqram üzrə muzey həftəsi təşkil edilmişdir.

Xocalı Soyqırımının 24-cü ildönümü ilə bağlı Bakı şəhərində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Milli İncəsənət, Azərbaycan Xalça, Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət, Azərbaycan İstiqlal muzeylərində, habelə respublikanın muzey və Heydər Əliyev mərkəzlərində guşələr yenilənmiş, qanlı günə həsr olunmuş tədbirlər keçirilmişdir.

Bu tədbirlər sırasında Azərbaycan İstiqlal Muzeyində təşkil edilən “Cəzasız Cinayət” adlı tədbirdə Almaniyada yaşayan həmvətənimiz, Azərbaycanın Əməkdar rəssamı, “Dünya xalqlarının incəsənəti” Beynəlxalq Assosiasiyası mükafatının laureatı Əşrəf Heybətovun Xocalı Soyqırımına həsr etdiyi diptix rəssam tərəfindən muzeyə hədiyyə edilmişdir. Azərbaycan təsviri incəsənətinin inkişafında xidmətlərinə görə və 65 illik yubileyi münasibətilə Əşrəf Heybətov Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Fəxri Fərmanı ilə təltif edilmişdir.

2016-cı ilin 19-27 mart tarixində Azərbaycanda Novruz bayramı günlərində əhalinin asudə vaxtının səmərəli təşkili, Azərbaycanın maddi irsinin təbliği, gənc nəslin xalqımızın qiymətli maddi sərvətləri ilə tanış edilməsi, habelə turistlərə daha yüksək səviyyəli mədəni xidmətlərin göstərilməsi məqsədilə respublikanın Heydər Əliyev mərkəzləri və muzeylərində Novruz bayramı günlərində 21 mart tarixi istisna olmaqla digər tarixlərdə iş günlərinin elan olunması və ekspozisiyaların tamaşaçılar üçün açıq olması təmin edilmişdir.

“İrəli” İctimai Birliyi tərəfindən 12-13 fevral 2016-cı il tarixində fotoqraf Emin Məmmədovun “LOVEmin” adlı foto sərgisinin Muzey Mərkəzində keçirilməsi təmin edilmişdir.

Beynəlxalq Muğam Mərkəzinin müraciəti əsasında Mərkəzin binasında yerləşən 30 görkəmli muğam sənətçisinə həsr edilmiş layihənin: silsilə sənədli-publisist filmlərin və verilişlərin hazırlanması, filmlərdə lentə alınacaq dövrün ab-havasını, o dövrdəki cəmiyyətə xas olan irsi mədəni dəyərləri və milli koloriti daha dolğun və rəngarəng əks etdirmək üçün həm respublikada fəaliyyət göstərən muzey və qoruqlarda, həm də Gürcüstan Respublikasının bir sıra muzey, Milli Kitabxana və arxivində çəkilişlərin aparılması ilə bağlı müvafiq təşkilati işlər həyata keçirilmişdir.

Meksika Birləşmiş Ştatlarının Azərbaycan Respublikasındakı Səfirliyi ilə birgə meksikalı rəssam Marqarita Moralesin 1 iyun tarixində Gəncə şəhərində Məhsəti Gəncəvi adına Mədəniyyət Mərkəzində, 8 iyun tarixində Mingəçevir şəhərinin Dövlət Rəsm Qalereyasında, 14 iyun tarixində Qəbələ rayon Mədəniyyət Mərkəzində, 21 iyun tarixində isə Şamaxı rayon Mədəniyyət Mərkəzində fərdi sərgisi təşkil edilmişdir.

Birləşmiş Millətlərin Baş Assambleyasının qərarı ilə 21 iyun dünyada Beynəlxalq Yoqa Günü kimi qeyd olunur. Bu beynəlxalq günün ölkəmizdə qeyd edilməsi məqsədi ilə Hindistanın Bakıdakı Səfirliyi, Art of Living (Yaşamaq İncəsənəti), Yoqa Şahi və Alaia Yoqa cəmiyyətlərinin təşkilatçılığı, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, “İçərişəhər” Dövlət Tarixi-Memarlıq Qoruğu İdarəsi və YARAT-ın dəstəyi ilə iyun ayının 21-dən 26-dək Bakıda II Beynəlxalq Yoqa Günü (Yoqa Həftəsi) keçirilmişdir.

Tədbirin açılış mərasimi “Atəşgah məbədi” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğunda Azərbaycan və Hindistandan bir sıra yoqa mütəxəssisləri və həvəskarlarının iştirakı ilə açıq havada baş tutmuşdur.

Azərbaycan dövlətinin uğurlu mədəniyyət siyasəti nəticəsində son illər muzeylərimizin dünyanın nüfuzlu muzeyləri ilə əlaqələri genişlənmiş, bu sahədə beynəlxalq əməkdaşlıq sahəsində yeni nailiyyətlər əldə edilmişdir.

Almaniya və Azərbaycan muzeyləri arasında əməkdaşlıq ənənələrinin inkişafı üçün müvafiq müqavilənin imzalanması məqsədilə 2016-cı ilin 22-25 fevral tarixində Berlin Erkən və Qədim Dövr Tarixi Muzeyinin direktoru Mattias Vemhoffun və həmin muzeyin mühafizi Manfred Navrotun Bakı şəhərinə səfərləri təşkil olunmuşdur. Səfər zamanı qonaqlarla görüşlər keçirilmiş, Berlin Erkən və Qədim Dövr Ta-

rixi Muzeyinin fondlarında saxlanılan Azərbaycanın tunc dövrünü, xüsusilə də Xocalı-Gədəbəy mədəniyyətini əks etdirən eksponatlar əsasında elmi araşdırmaların və gələcəkdə sərginin təşkili müzakirə edilmişdir.

2016-2017-ci illərdə YUNESKO-nun yubileylər proqramı çərçivəsində Cənubi Qafqazda alman yaşayış məntəqələrinin salınmasının (1817) 200 illik yubileyinin qeyd olunması barədə qərar qəbul edilmişdir. Bununla əlaqədar Azərbaycan və Gürcüstanda mövcud olan alman irsi haqqında film çəkilişlərinin aparılması məqsədilə alman kinorejissoru Fridhelm Brükner və onu müşayiət edən nümayəndə heyəti Bakı şəhərində səfərdə olmuşlar. Səfərin məqsədi alman irsini işıqlandırmaqla yanaşı, ölkəmizdə mövcud olan multikultural mühit və tolerantlıq haqqında alman ictimaiyyətini məlumatlandırmaq xarakteri daşımışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev V Beynəlxalq Azərbaycan Xalçası Simpoziumunun Bakı şəhərində keçirilməsi haqqında 14 noyabr 2016-cı il tarixində Sərəncam imzalamışdır. Sərəncamın icrasının həyata keçirilməsi, Azərbaycan xalçaçılıq sənətinin dünyada tanınması, xalça turları barədə məqalələrin hazırlanması, Azərbaycan Xalça Muzeyi və Şərq Xalçaları üzrə Beynəlxalq Konfrans arasında əməkdaşlıq Protokolunun imzalanması, habelə "HALI" jurnalı ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması məqsədilə İCOC-un Akademik Şurasının sədri Alberto Boralevi, dərginin baş redaktoru Ben Evans və assistenti Rachel Meekin ölkəmizə səfəri təşkil edilmişdir.

Səfər çərçivəsində Azərbaycan Xalça Muzeyi və Şərq Xalçaları üzrə Beynəlxalq Konfrans arasında əməkdaşlıq Protokolu imzalanmışdır. Eyni zamanda Azərbaycanda xalçaçılıq və toxuculuq sənəti ilə tanışlıq, 2017-ci ilin payız aylarında Bakı şəhərində keçirilməsi nəzərdə tutulan Azərbaycan Xalçası üzrə V Beynəlxalq Simpoziumun reklam-xəbər anonsunun jurnalda yerləşdirilməsi, tədbir çərçivəsində xarici ölkələrdən gələn iştirakçıları ölkəmizin inkişaf edən xalça sənəti və toxuculuq məntəqələri ilə bilavasitə tanış etmək üçün "Azərbaycanın Xalça Turu" layihəsinin təşkili, "Qafqaz ulduzları: Azərbaycan tikmələri" adlı kitabın nəşri və digər məsələlərin müzakirəsi aparılmışdır. "Azərbaycanın Xalça Turu" layihəsi marşrutunun müəyyənləşdirilməsi məqsədilə "HALI" jurnalının baş redaktoru Ben Evans, assistenti Rachel Meeki üçün 2016-cı ilin noyabr ayının 21-dən 23-dək Bakı şəhərinə, 24 noyabr Şamaxı, 25 noyabr İsmayıllı, Qəbələ, 26 noyabr Balakən rayonlarına və Şəki şəhərinə səfərlər təşkil olunmuşdur.

Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi və Rusiya Federasiyasının Dövlət Tretyakov Qalereyası arasında imzalanmış müqaviləyə əsasən 2016-cı ilin 21 yanvar - 20 mart tarixində Dövlət Tretyakov Qalereyasında Azərbaycanın Xalq rəssamı, Rusiya Federasiyasının Rəssamlıq Akademiyasının vitse-prezidenti Tahir Salahovun - “Tahir Salahov. Günəş zirvədə” adlı fərdi sərgisi keçirilmişdir. Burada Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin fondunda saxlanılan 17 ədəd eksponat Moskva şəhərinə göndərilərək sərgidə nümayiş etdirilmişdir.

Respublika rəhbərliyinin Azərbaycan mədəniyyətinin xarici ölkələrdə təbliği siyasətinə uyğun olaraq, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi bir sıra ölkələrdə mədəniyyətimizin tanıtılması istiqamətində geniş təbliğat işləri aparmışdır. Belə ki, Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə cari ilin 23 aprel - 30 oktyabr tarixlərində Antalyada “Çiçək və uşaq” mövzusunda keçirilmiş EXPO 2016 Beynəlxalq Botanika Sərgisində Azərbaycan pavilyonu qurulmuşdur. Sərgidə nümayiş olunan incəsənət əsərləri ilə yanaşı Azərbaycan Xalça Muzeyinin əsas fondunda mühafizə olunan dörd ədəd xalça sərgi iştirakçılarında təqdim edilmişdir.

12-17 may tarixində Rusiya Federasiyasının Moskva şəhərində Mərkəzi “Manej” sərgi zalında “İntermuzey-2016” adlı festivalda Azərbaycan xalqının tarixi, mədəni və mənəvi abidəsi olan milli musiqi alətləri nümayiş olunmuş və Qədim Musiqi Alətləri Ansamblının üzvlərinin çıxışı təşkil edilmişdir.

28-29 may tarixində Aşqabad şəhərində türkmən xalçasının milli bayramına həsr olunmuş “Türkmənxalı” Dövlət Birliyinin təşkilatçılığı ilə “Türkmən xalçası-bizim gündən-günə inkişaf edən Vətənimizin gözəllik nümunəsidir” adlı beynəlxalq sərgi və Türkmən Xalçaşünaslarının Ümumdünya Cəmiyyətinin 16-cı beynəlxalq məclisində ölkəmizi təmsil etmək məqsədilə Azərbaycan Xalça Muzeyinin əməkdaşı 27-30 may tarixində Aşqabad şəhərinə ezam edilmişdir.

Cari ilin 14 aprel tarixində Bəhreyn Krallığının Bəhreyn Milli Muzeyində 24-cü Bəhreyn İllik Mədəni İrs Festivalı keçirilmişdir. Festival çərçivəsində Bəhreyn Krallığının mədəniyyəti və ənənələri geniş təqdim olunmuşdur. Tədbirdə Nazirliyin nümayəndə heyətinin iştirakı təmin edilmişdir.

10-18 avqust tarixində Macarıstan Respublikasının Budapeşt şəhərində keçirilən Turan Qurultayında Azərbaycan milli musiqi mədəniyyətinin təbliği məqsədilə Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin nəzdində fəaliyyət göstərən Qədim Musiqi Alətləri Ansamblının solistləri Budapeşt şəhərinə ezam olunmuşlar.

20-23 sentyabr tarixində Gürcüstan Respublikasının Tbilisi şəhərində Musiqi Muzeyləri və Kolleksiyaları Assosiasiyasının XII işgüzar görüşü təşkil olunmuşdur. Tbilisi şəhərində keçirilən Musiqi muzeyləri və kolleksiyaları assosiasiyasının XII işgüzar görüşündə Azərbaycan mədəniyyətini təmsil etmək və “Muzey və onun sosial-mədəni missiyası. Daxili və xarici işin effektiv metodu” adlı elmi-praktik seminarla ölkəmizi Leopold və Mstislav Rostropoviçlərin Ev-Muzeyinin direktoru Şeyla Heydərova təmsil etmişdir.

2016-cı ilin 19-23 oktyabr tarixində Macarıstanın Budapeşt şəhərində keçirilən Womex-Dünya Musiqi Expo-sunda Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı və dəstəyi ilə ölkəmiz təmsil olunmuşdur. Expo-da 94 ölkənin guşələri nümayiş etdirilmiş, hər gün mədəniyyət və incəsənət nümayəndələrinin iştirakı ilə konsert proqramları təşkil olunmuşdur. Pavilyonda tərtib edilmiş xüsusi sensorlar vasitəsilə quraşdırılmış Azərbaycanın milli alətləri: tar, kamança, balaban, saz, ölkəmizdə keçirilən festivallar və Bakı Media Mərkəzi tərəfindən hazırlanmış “Yurdum”, “Azərbaycan”, “İşıq saçan Bakı Gecələri” və s. videoçarxlar nümayiş etdirilmişdir. Sərgi sahəsinin tavanı üzərində Basqal İpək Mərkəzinin müxtəlif çalarlı kəlağayıları olan çətirlərlə bəzədilməsi Womex təşkilatçılarının və qonaqların böyük marağına səbəb olmuşdur.

Cari ilin 4-7 dekabr tarixində Rusiya Federasiyasının Moskva şəhərində Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti xanım Leyla Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Rusiyanın Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin VII Forumu və ona həsr olunmuş mədəni-kütləvi tədbirlər çərçivəsində “Krokus EXPO” Beynəlxalq sərgi mərkəzində Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının 25 illiyinə həsr olunmuş sərgi təşkil olunmuşdur. Sərgidə “Azərbaycan mədəniyyəti” adlı stenddə xalça və xalq tətbiqi sənəti nümunələri, milli musiqi alətləri, milli geyim və müxtəlif nəşr məhsulları nümayiş etdirilmişdir.

QEYRİ-MADDİ MƏDƏNİ İRS

Hesabat dövründə xalq yaradıcılığı və qeyri-maddi mədəni irs sahəsində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən mütəmadi həvəsləndirmə tədbirləri həyata keçirilmiş, mədəniyyətin inkişafındakı xidmətlərinə və uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətlərinə görə bir sıra mədəniyyət işçiləri mükafatlandırılmışdır. Bu sırada Astara rayon Mədəniyyət Mərkəzinin baletmeysteri Cəbrayıl Əliyev, Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyasının idarə heyətinin üzvü, usta aşpaz Oruc Əliyev, Şəfiyev Samir nazirliyin fəxri fərmanı və pul mükafatları, Oqtay Hüseynov, Hüseyn Hüseynov, Soqət İsmayılov, Qaracan Kərimli, Kekeb Əliyeva, Arif Vəliyev, Şahnıyar Quliyev nazirliyin “Fəxri Mədəniyyət İşçisi” döş nişanı ilə təltif olunmasını göstərmək olar.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin mədəniyyət sahəsinə diqqət və qayğısı sahənin inkişafında mühüm rol oynayır. Prezidentin müvafiq sərəncamları ilə aşıqlar - Umbay Axundov, Əhliman Allahverdiyev, Həşim Balasıyev, Fətulla Əliyev, Solmaz Kosayeva və Xanmusa Musayevə “Əməkdar Mədəniyyət İşçisi” fəxri adı verilmişdir.

Ölkəmizdən kənarada yaşayan azərbaycanlıların mədəniyyət sahəsində fəaliyyətlərinin dəstəklənməsi məqsədi ilə Gürcüstanda Yaşayan Azərbaycanlı Məktəbli-Gənclərin Mədəniyyət Mərkəzinin “Ceyran” mahnı və rəqs ansambli üçün 20 dəst (10 dəst kişi, 10 dəst qadın) Azərbaycan milli rəqs geyimi verilmişdir.

Son illər ənənə halını alan “Xalq Yaradıcılığı Paytaxtları” Proqramı cari ildə də davam etdirilmiş və Qusar şəhəri “Azərbaycanın Folklor Paytaxtı” seçilmişdir. Azərbaycanın qeyri-maddi mədəni irsinin təbliği və təşviqi məqsədi daşıyan “Xalq Yaradıcılığı Paytaxtları” Proqramının 11 mart tarixində Bakı şəhərində yerləşən Muzey Mərkəzində keçirilən təqdimat mərasimində Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev, İSESKO-nun baş katibi Əbdüləziz Osman Əl Tüveycri, Qusar Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini, ictimai-siyasi xadimlər, mədəniyyət və incəsənət, kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri iştirak etmişlər.

Azərbaycan xalqının qeyri-maddi mədəni irsinin ayrılmaz hissəsi olan aşıq sənətinin qorunub saxlanması, tanıtılması və təbliğ edilməsi, ustad aşıqların zəngin irsinin öyrənilməsi, gənc nəslin aşıq sənə-

tinə olan marağının artırılması məqsədilə nazirlik tərəfindən mütəmadi tədbirlər həyata keçirilir. Belə ki, Heydər Əliyev Sarayında cari ilin 3 mart tarixində Azərbaycan aşığı sənətinin inkişafında müstəsna xidmətləri olan müasir Azərbaycan ədəbiyyatının tanınmış nümayəndəsi, Xalq şairi, ictimai xadim Zəlimxan Yaqubun xatirə gecəsi keçirilmiş və tədbirdə aşığı yaradıcılığının tədqiqatçıları, alimlər və ictimai xadimlər iştirak etmişlər.

YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs Üzrə Rerezentativ siyahısına daxil edilmiş, BMT Baş Assambleyası tərəfindən beynəlxalq status verilmiş Novruz bayramı ilə əlaqədar həm ölkə daxilində, həm də xaricdə bir sıra tədbirlər təşkil edilmişdir.

19-26 mart tarixində Türkiyənin Ankara, İstanbul və digər şəhərlərində, habelə 27 mart -3 aprel tarixində Amerika Birləşmiş Ştatlarının Vaşinqton və Nyu-York şəhərlərində, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının baş qərargahında keçirilmiş Novruz bayramı şənliklərində ölkəmizin nümayəndə heyəti iştirak etmişdir. Azərbaycanla yanaşı türkdilli respublikaların rəsmi və bədii heyətlərinin iştirak etdiyi tədbirlərdə Azərbaycan nümayəndələrinin çıxışları böyük maraqla qarşılanmışdır.

Cari ilin 4 aprel tarixində Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, “Samur” Ləzgi Milli Mərkəzi tərəfindən Heydər Əliyev Sarayında “Suvar” Ləzgi Mahnı və Rəqs Ansamblının 20 illik yubileyinə həsr olunmuş bayram konserti keçirilmiş və tədbirdə Saatlı rayonunun Nəsimikənd kənd folklor evinin “Adıgün” Türk Xalq Folklor kollektivi, Masallı rayonunun Mahmudavar kənd mədəniyyət evinin “Əvəsor” rəqs ansamblının çıxışları maraqla qarşılanmışdır.

Son illər Azərbaycan kulinariya mədəniyyətinin milli irs kimi öyrənilməsi, toplanılması, təbliği və inkişafı, Azərbaycan milli mətbəxinin turizm bazarına çıxarılması üçün əhəmiyyətli layihələr həyata keçirilir. Cari ilin 5 may tarixində mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev, alimlər, ictimai xadimlər, kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə bu layihələrin gerçəkləşməsində xüsusi xidmətləri olan Azərbaycan Milli Kulinariya Mərkəzinin 25 illik yubiley tədbiri keçirilmişdir. Bu münasibətlə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 21 aprel 2016-cı il tarixli Sərəncamına əsasən Azərbaycan milli mətbəxinin inkişafında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətlərinə görə Milli Kulinariya Mərkəzinin baş direktoru Əmiraslanov Tahir İdris oğluna və Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyasının idarə heyətinin üzvü, usta aşpaz Əliyev Oruc Nağı oğluna “Əməkdar mədəniyyət işçisi” fəxri adı verilmişdir. Eyni zamanda iki nəfər fəxri mədəniyyət işçisi, iki nəfər fəxri turizm işçisi, 5 nəfər isə nazirliyin

fəxri fərmanları ilə mükafatlandırılmışlar.

Ölkə rəhbərliyinin daim diqqət mərkəzində olan respublikamızda yaşayan xalqların və etnik qrupların mədəniyyəti Azərbaycan mədəniyyətinin tərkib hissəsi kimi qorunur və inkişaf etdirilir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 yanvar 2016-cı il tarixli 1673 nömrəli Sərəncamına əsasən Azərbaycanda multikulturalizm ənənələrinin qorunub saxlanması, daha da inkişaf etdirilməsi və geniş təbliği məqsədi ilə 2016-cı il Azərbaycan Respublikasında “Multikulturalizm ili” elan olunmuş, 2016-cı ilin Azərbaycan Respublikasında Multikulturalizm ili elan edilməsinə dair Tədbirlər Planı təsdiq edilmişdir. Tədbirlər Planının 20-ci bəndinə əsasən 28-30 iyun tarixində “Azərbaycan – doğma diyar” devizi altında Milli Azlıqların V Respublika Festivalı keçirilmişdir. Festival çərçivəsində tirajı 1000 nüsxə olmaqla 5 dildə (Azərbaycan, ingilis, rus, fransız, alman) “Azərbaycanda yaşayan milli azlıqların mahnıları” diski (CD) və milli azlıqların bədii kollektivləri barədə kataloq hazırlanmışdır. Həmçinin 28-29 iyun tarixində R.Behbudov adına Mahnı Teatrında, 30 iyun tarixində isə festivalın qala – konsertinin keçirildiyi Heydər Əliyev Sarayında bədii kollektivlərin çıxışları təşkil edilmişdir.

Hesabat dövrünün 1 iyul tarixində Xırdalan şəhərində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin, Abşeron Rayon İcra Hakimiyyətinin, Milli Kulinariya Mərkəzinin və Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə I Beynəlxalq Dolma Festivalı keçirildi. Təbirdə Abşeron rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İradə Gülməmmədova, Mədəniyyət və Turizm nazirinin birinci müavini Vaqif Əliyev, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən fəvqəladə və səlahiyyətli səfirlər və onların ailə üzvləri, dövlət rəsmiləri, ictimai xadimlər və KİV nümayəndələri iştirak etmişlər. Müsabiqədə respublikanın 24 rayonundan 400-ə yaxın nümayəndə iştirak etmişdir.

9 iyul tarixində TÜRKSÖY-a üzv olan ölkələrin YUNESKO üzrə Milli Komissiyalarının 6-cı iclasında iştirak etmək məqsədilə Azərbaycan nümayəndə heyəti Türkiyə Respublikasının İstanbul şəhərində ezamiyyədə olmuşdur. Tədbirə TÜRKSÖY, Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu, Azərbaycan Respublikası, Muxtar Qaqauz Yeri, Bosniya və Herseqovina, Qazaxıstan, Qırğız, Moldova, Monqolustan respublikaları, Şimali Kipr Türk, Türkiyə cümhuriyyətləri və Türkmənistandan 120 iştirakçı qatılmışdır. Plenar iclas və 4 fərqli seminardan (Qeyri-maddi mədəni irs üzrə 9-cu seminar, Mədəni və təbii irs üzrə 4-cü seminar, Dünya yaddaşı üzrə 4-cü seminar, Təhsil üzrə 3-cü seminar) ibarət TÜRKSÖY-a üzv olan ölkələrin YUNESKO üzrə Milli Komis-

siyalarının 6-cı iclasında müxtəlif mövzular üzrə müzakirələr aparılmışdır. Tədbir müvafiq qərarların qəbul olunması ilə yekunlaşmış, TÜRKSOY-a üzv olan ölkələrin YUNESKO üzrə Milli Komissiyalarının növbəti iclasının Qırğızıstan Respublikasında keçirilməsi qərara alınmışdır.

20 iyul tarixində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti, Azərbaycan Milli Kulinariya Mərkəzi və Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə III Beynəlxalq ənənəvi şirniyyat festivalı keçirilmişdir. Festivalda respublikamızın 19 şəhər və rayonunun, həmçinin 8 ölkənin, o cümlədən İndoneziya, Fransa, Hindistan, Yunanıstan, Rusiya Federasiyasının Çuvaşiya Respublikası, Özbəkistan, İran və Ukraynanın şirniyyatçıları iştirak etmişlər. İştirakçı ölkələrin milli mətbəxinə aid şirniyyat nümunələrinin milli geyimdə təqdim etmələri, bölgələrimizə məxsus məişət əşyalarının, xalçaların düzülməsi festival iştirakçıları tərəfindən böyük maraqla qarşılanmışdır. Münsiflər heyətinin qərarına əsasən, Özbəkistan şirniyyatçıları festivalın qalibi olmuş, ikinci yerə İndoneziya və Hindistan, üçüncü yerə isə İran şirniyyatçıları layiq görülmüşlər. Azərbaycanın şəhər və rayonları üzrə Tovuz şirniyyatçıları festivalın qalibi olmuş, ikinci yerə Zaqatala və Ağsu, üçüncü yerə isə Şamaxı, Kürdəmir və Yevlax şirniyyatçıları layiq görülmüşlər. Festivalda Şəki və Bakıdan gəlmiş musiqi, rəqs kollektivləri rəngarəng konsert proqramı ilə çıxış etmişlər.

Hesabat dövrünün 25-29 iyul tarixində Dağıstanda keçirilmiş “Dağlılar” VII Beynəlxalq Folklor və Ənənəvi Mədəniyyət Festivalında Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin katibi Məşədi Məhəmmədəliyev və 10 nəfər aşıqdan ibarət nümayəndə heyəti iştirak etmişdir.

19 avqust tarixində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Sabirabad Rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə “Qarpız festivalı” keçirilmişdir.

Avqustun 27-də Qəbələ şəhərində Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyətinin təşəbbüsü və təşkilatçılığı, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin, Azərbaycan Milli Kulinariya Mərkəzinin, Azərbaycan Milli Kulinariya Assosiasiyasının dəstəyi ilə IV Beynəlxalq Mürəbbə Festivalı keçirilmişdir. Tədbirdə Türkiyə, İran, Qana, Gürcüstan, Rusiya, Şimali Kipr, Ukrayna, Özbəkistan, Çin şirniyyatçıları, eləcə də Azərbaycanın 30 şəhər və rayonunu təmsil edən mürəbbə ustaları öz məhsullarını nümayiş etdirmişlər. Festivalın açılış mərasimində mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev, Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Səbuhi Abdullayev, Milli Məclisin deputatı, Respublika Ağsaq-

qallar Şurasının sədri Fəttah Heydərov və festivalın münisflər heyətinin sədri, Özbəkistan Aşpazlar Assosiasiyasının prezidenti Əkbər Umarov çıxış etmişlər. Mədəniyyətimizin təbliğ etmək məqsədi ilə keçirilən Qəbələ mürəbbə festivalında rayonların hər birindən 8 çeşiddə mürəbbə hazırlayan 8 nəfərdən ibarət komanda, eləcə də həmin şəhər və rayonların bədii kollektivləri, xalq tətbiqi sənəti ustaları iştirak etmişlər. Mürəbbələrin ən yaxşı təqdimatına görə xarici ölkələr arasında Ukrayna birinci, Şimali Kipr ikinci yeri, ən yaxşı mürəbbə müsabiqəsində İran birinci, Çin ikinci yeri, mürəbbələrin növ müxtəlifliyinə görə isə Özbəkistan birinci, Türkiyə ikinci yeri tutmuşdur. Azərbaycanın bölgələri arasında Zərdab (gilas), İsmayilli (böyürtkən), Gəncə (çiylək), Şəki (heyva), Qazax (qoz), Zaqatala (ərik), Gədəbəy (gül), Qəbələ (gavalı) birinci yerə layiq görülmüş, ən qeyri-adi mürəbbənin hazırlanmasına görə Balakən rayonu (cökə mürəbbəsi), ən çox mürəbbə təqdimatına görə Bakı komandası, ən yaxşı təqdimata görə Xaçmaz iştirakçıları qalib olmuşlar. Qaliblərə kubok, medal və qiymətli hədiyyələr təqdim olunmuşdur.

8 oktyabr tarixində Qubada Alma bayramı keçirilmişdir. Bayram tədbirinə Milli Məclisin deputatları, dövlət rəsmiləri, qonşu rayonların icra strukturlarının rəhbərləri, 20-dən artıq xarici ölkə nümayəndələri, respublikamızdan kənarında yaşayan qubalı iş adamları, görkəmli elm və mədəniyyət xadimləri qatılmışdır.

16-19 oktyabr tarixində Avropa Şurası, Malta İncəsənət Şurası və Avropa Müqayisəli Mədəni Tədqiqatlar İnstitutu ("ERİK-arts") tərəfindən İFACCA)-nın (The International Federation of Arts Councils and Culture Agencies VII Dünya Sammiti çərçivəsində Malta Respublikasının St.Culians şəhərində birgə təşkil olunmuş "Avropada mədəniyyət siyasəti və təmayülləri Kompendiumu" adlı beynəlxalq layihənin Milli Müəlliflərinin 15-ci Assambleyasında ölkəmiz təmsil olunmuşdur.

20 oktyabr tarixində Beynəlxalq Kulinariya günü çərçivəsində "I Beynəlxalq çörək" festivalı keçirilmişdir. Festivalda Azərbaycanın 24 şəhər və rayonu xarici ölkələrdən Türkiyə, Özbəkistan, Qırğızıstandan olan nümayəndələr iştirak etmişlər.

Tədbirdə mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Sevdə Məmmədliyeva, nazirliyin nümayəndələri, millət vəkilləri Qənirə Paşayeva, Ülviyyə Ağayeva, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən səfirliklər, media nümayəndələri tanınmış aşpazlar və s. iştirak etmişlər. Azərbaycan milli mətbəxinin təbliğində xüsusi roluna görə Natəvan Makili-Əliyevaya Azərbaycan Milli Mətbəx səfiri diplomu təqdim olundu. "I Bey-

nəlxalq çörək” festivalında şəhər və rayonlardan gələn iştirakçılar həmin bölgələrə məxsus çörəkləri sərgiləmişlər. Festivalda Abşeron, Ağdaş, Ağsu, Astara, Bakı, Balakən, Gəncə, Göyçay, Xaçmaz, İmişli, İsmayıllı, Qax, Qusar, Laçın, Neftçala, Oğuz, Sumqayıt, Şamaxı, Şəki, Şuşa, Zaqatala, Zəngilan, Zərdab, Qobustan şəhər və rayonları iştirak etmişlər.

2016-cı ilin 2-4 noyabr tarixində Türkmənistanın Aşqabad şəhərində “Koroğlu” eposu və onun dünya mədəniyyətində rolu” mövzusunda beynəlxalq elmi konfrans keçirilmişdir. Tədbirdə Bakı Musiqi Akademiyasının Azərbaycan xalq musiqi nəzəriyyəsi və tarixi kafedrasının müdiri Tariyel Məmmədov, aşıqlar Altay Məmmədov, Nəbi Nağıyev və balabançı İbad Allahverdiyev təmsil olunmuşdur.

Noyabrın 5-də Rəşid Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrında Aşıq Pənah Pənahovun – 90, noyabrın 11-də Salyan rayonunda aşıq Pənah Pənahovun – 90, noyabrın 22-də Hüseyn Cavanın – 100, noyabrın 16-da Müslim Maqomayev adına Dövlət Filarmoniyasında Aşıq Hüseyn Saraclının – 100 illik yubiley gecələri keçirilmişdir.

Azərbaycan qeyri-maddi mədəni irs sahəsinin dəstəklənməsi, əhalinin asudə vaxtının mədəni təşkili, o cümlədən onun infrastrukturunu təşkil edən klub müəssisələrinin fəaliyyətinin yenidən qurulması məqsədilə qeyri-maddi mədəni irs sahəsində beynəlxalq təcrübəyə əsasən hazırlanmış Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin "Şəhər (rayon) mədəniyyət mərkəzlərinin yaradılması" layihəsi ilə əlaqədar klub sistemində mərkəzləşdirilmə və profilləşdirilmə üzrə əsaslı islahatlar həyata keçirilir. Bununla bağlı yerlərdə şəhər (rayon) mədəniyyət evləri əsasında mədəniyyət mərkəzləri və onların mədəniyyət, diyarşünaslıq, folklor, sənətkarlıq və digər profilli filialları yaradılır.

Layihə ilə bağlı həyata keçirilən islahatlar Şəki və Lənkəran şəhər, habelə Abşeron, Balakən, Gədəbəy, Göygöl, Xaçmaz, Qazax, Qəbələ, Masallı, Şamaxı, İsmayıllı rayonlarının klub müəssisələrinin fəaliyyətinə öz müsbət töhfəsini vermişdir. Aparılan islahatların davamı olaraq Gəncə, Mingəçevir, Naftalan, Sumqayıt, Şirvan, Yevlax şəhərlərində və Ağcabədi, Ağdaş, Ağstafa, Ağsu, Astara, Bərdə, Beyləqan, Biləsuvar, Cəlilabad, Daşkəsən, Goranboy, Göyçay, Hacıqabul, Xızı, İmişli, Kürdəmir, Qax, Qobustan, Quba, Qusar, Laçın, Lerik, Neftçala, Oğuz, Saatlı, Sabirabad, Salyan, Samux, Siyəzən, Şabran, Şəmkir, Tərtər, Tovuz, Ucar, Yardımlı, Zaqatala, Zərdab rayonlarında mədəniyyət mərkəzləri yaradılmışdır. Hazırda Mədəniyyət Mərkəzlərinin fəaliyyətlərinin təşkili istiqamətində iş aparılır. Yekun mərhələdə isla-

hatların Bakı şəhərinin və ərazisi müvəqqəti işğal olunmuş rayonların respublikanın müxtəlif bölgələrində yerləşdirilmiş klub müəssisələri üzrə tətbiq olunması planlaşdırılır.

Məsələ ilə əlaqədar görülmüş işlərə və qarşıda duran vəzifələrə dair 10 fevral tarixində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində şəhər (rayon) mədəniyyət mərkəzlərinin illik ümumrespublika müşavirəsi keçirilmişdir.

Son illər milli mənəviyyatın və mədəniyyətin inkişafının özəyini təşkil edən diyarşünaslıq (adət-ənənə, bayram-mərasim, rəmz-sirr), folklor (xalq musiqisi və rəqsləri, şifahi xalq yaradıcılığı, milli oyun-tamaşa) və sənətkarlıq (xalq tətbiqi, dekorativ və təsviri sənəti) üzrə qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinin qorunub saxlanması, gələcək nəsillərə çatdırılması məqsədilə “Azərbaycan qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinin Dövlət Reyestri”nin layihəsi tərtib edilir. Hazırda yeni məlumatların toplanılması, elektron formada yığılması və sistemləşdirilməsi istiqamətində müvafiq işlər aparılmış və bu iş növbəti ildə də davam etdiriləcək.

TARİX-MƏDƏNİYYƏT ABİDƏLƏRİNİN İSTİFADƏSİ VƏ MÜHAFİZƏSİ

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamlarına, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin kollegiya qərarları və tədbirlər planına, uyğun olaraq tarix-mədəniyyət abidələrinin istifadəsi və mühafizəsi sahəsində hesabat ilində məqsədyönlü işlər həyata keçirilmişdir. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 27 dekabr 2013-cü il tarixli, 195 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət Proqramı”nın icrası istiqamətində müvafiq işlər görülmüşdür. Dövlət Proqramının 2.1.1. bəndinin (dövlət mühafizəsinə götürülmüş daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin yeni siyahısının tərtibi) icrası ilə bağlı tarix-mədəniyyət qoruqlarında mövcud olan abidələrə baxış keçirilmiş və abidələrin yeni siyahısı tərtib edilərək təsdiq üçün təqdim edilmişdir. Dövlət Proqramının 2.3.8. bəndinin icrası ilə bağlı Qobustan Milli, “Atəşgah məbədi”, “Yanar dağ”, Quba rayonu Xınalıq, Hacıqabul rayonu “Pir Hüseyn Xanəgahı”, Qazax rayonu “Avey”, Ağstafa rayonu “Keşikçidag” Dövlət tarix-mədəniyyət, Şabran rayonu Çıraqqala tarixi qoruqlarının veb-saytları yaradılmış, Şəki şəhəri “Yuxarı Baş” tarix-memarlıq qoruğunun veb-saytının yaradılması istiqamətində aparılan işlər yekunlaşmaq üzrədir.

Abidələrin milli pasportlarının hazırlanması istiqamətində işlər davam etdirilərək, 221 abidənin pasportu hazırlanmışdır (Dövlət Proqramının 2.2.4.bəndi üzrə).

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Quba şəhərində “Soyqırım memorial kompleksi”nin Mədəniyyət və Turizm Nazirliyin balansına verilməsi haqqında müvafiq Sərəncamından irəli gələn işlər həyata keçirilmiş və tapşırıq tam icra olunmuşdur.

Şəkinin tarixi hissəsinin “Xan Sarayı” ilə birlikdə YUNESKO-nun Dünya İrsi Siyahısına daxil edilməsi üçün Nominasiya Faylı və Fəaliyyət planı hazırlanmış və Dünya İrsi Mərkəzinə təqdim edilmişdir.

Təqdim olunmuş sənədlərə əsasən 3-8 iyul 2016-cı il tarixdə İCOMOS-un eksperti xanım Nato Tsintsabadze qiymətləndirmə missiyası ilə Şəkiyə ezam olunmuşdur. Missiya çərçivəsində “Xan Sarayı

ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi”nin bütövlülük və orijinallığını, təklif olunan sərhədlərin adekvatlığını, məkanın saxlanması vəziyyətinin və qorunma effektivliyinin təsdiq edilməsi üçün Şəki şəhərinin hakimiyyət orqanları, yerli icmalarla görüşlər təşkil edilmiş, məkanın qiymətləndirilməsi istiqamətində işlər aparılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Şəki şəhərinin tarixi hissəsinin qorunması haqqında” müvafiq Sərəncamının icrası ilə bağlı “Yuxarı Baş” Dövlət tarix-memarlıq qoruğunun sərhədlərini və mühafizə zonalarını müəyyən edən xəritəsi hazırlanmış və Nazirlər Kabinetinin 23 may 2016-cı il tarixli, 198 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir. Həmçinin “Yuxarı Baş” Dövlət tarix-memarlıq qoruğunun inzibati binasının tikintisi ilə bağlı müvafiq qurumlarla razılaşdırılmış təkliflər əsasında Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq sərəncamı imzalanmışdır. Sərəncama əsasən qoruq ərazisində yerləşən iki bina nazirliyin balansına verilmişdir. Qoruğa milli qoruq statusunun verilməsi haqqında razılaşdırılmış qərar layihəsi və Şəki şəhərinin tarixi hissəsinin inkişafı və qorunub saxlanması ilə bağlı Tədbirlər Planı müvafiq təşkilatlarla razılaşdırılaraq təsdiq üçün Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə göndərilmişdir.

Hesabat dövrünün 29 fevral tarixində Şəki şəhərinin 2016-cı il üçün Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan olunması ilə bağlı Tədbirlər planına uyğun olaraq Şəki şəhərində “İRS” silsiləsi çərçivəsində nəşr edilmiş Şəkinin maddi və qeyri-maddi irsinə həsr olunmuş “Məftun edən şəhər” adlı kitabın təqdimatı keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 mart 2016-cı il tarixli, 1890 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş 2016-cı ilin Azərbaycan Respublikasında “Multikulturalizm ili” elan edilməsinə dair Tədbirlər Planına uyğun olaraq 18 aprel - Beynəlxalq Abidələr və Tarixi Yerlər Günü çərçivəsində “Atəşgah məbədi” Dövlət tarix-memarlıq qoruğunda mədəniyyət festivalı təşkil edilmişdir. Festival zamanı qoruğun meydanında xüsusi quraşdırılmış pavilyonlarda ölkəmizdə yaşayan azsaylı xalqların, o cümlədən Qubadan Xınalıq kəndinin sakinlərinin, Qırmızı qəsəbənin dağ yəhudilərinin və buduqların, Qusardan ləzgilərinin, Balakəndən ingiloyların və rusların, Zaqataladan avar və saxurların, Lənkərandan talışların, İsmayılıdan lahıçlıların və İvanovka kəndindən molokanların adət-ənənəsi, mədəniyyəti, tarixi, dini inancları, folklor örnəkləri, kulinariyası və müxtəlif sənət nümunələri nümayiş etdirilmişdir.

2016-cı ilin aprel ayının 18-dən 30-dək “Azərbaycan memarlığında dini tolerantlıq” mövzusunda konfrans və tolerantlığı əks etdirən

Azərbaycan memarlıq abidələrinin foto-sərgisi keçirilmişdir. Konfransda Beynəlxalq Abidələr və Tarixi Yerlər Günü münasibətilə son illər ölkəmizdə tarixi abidələrin qorunması, bərpa və bu sahənin inkişafı üçün aparılan işlər haqqında bəhs edən videoçarx nümayiş olunmuş, foto-sərgidə isə tarixən Azərbaycanda İslam, Zərdüştlük, Xristianlıq, İudaizm kimi müxtəlif dinlərin nümayəndələrinin yanaşı yaşaması və fəaliyyət göstərməsi nəticəsində yaradılmış və bu günədək Azərbaycan xalqının mənəvi, tarixi-mədəni irsinin nümunələri kimi qorunan memarlıq abidələri, Ermənistanın təcavüzü nəticəsində Azərbaycanın işğal altında olan tarixi-dini abidələri nümayiş etdirilmişdir.

Novruz bayramı münasibəti ilə tarix-mədəniyyət qoruqlarında bayram şənlikləri keçirilmiş, müxtəlif sərgilər təşkil edilmişdir. Bayram günlərində 16 842 turist qoruqları ziyarət etmişdir.

18 aprel - Beynəlxalq Abidələr və Tarixi Yerlər Günü, 18 may - Muzeylər Günü, 27 sentyabr – Turizm günü, “Avropa İrs günləri” münasibətilə bütün tarix-mədəniyyət qoruqlarında tədbirlər və Acıq Qapı günləri elan edilməsi ölkəmizə gələn turistlərin mədəni istirahətinin təşkil edilməsi ilə yanaşı, milli mədəniyyətimizin təbliği baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir. Eyni zamanda 2013-cü ildən başlayaraq Avropa İttifaqının təşəbbüsü ilə dünyanın bir çox ölkələrində qeyd edilən “Avropa İrs günləri” 16-18 sentyabr tarixində baş tutmuşdur. Tədbir çərçivəsində ölkə ərazisində təbliğat kampaniyaları aparılmış, bir çox tarix-mədəniyyət qoruq və muzeylərdə Acıq Qapı günləri keçirilmişdi. 3 gün ərzində qoruqları 4 718 nəfər (onlardan 1947 xarici turist) ziyarət etmişdir.

Ənənəvi olaraq 27-30 oktyabr tarixində İtaliyanın Paestum şəhərində YUNESKO, İKKROM, İKOMOS, BMÜTT kimi nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların dəstəyi ilə keçirilən XIX “Arxeoloji turizm üzrə Aralıq dənizi yarmarkası”nda Azərbaycanın mədəni irsini və turizm potensialını əks etdirən stend təşkil edilmiş və tədbir çərçivəsində ölkəmizə dair təqdimatlar həyata keçirilmişdir. Sərgidə beynəlxalq təşkilatların 130-dan çox nümayəndəsi, 10 000-dən çox ziyarətçi, 25 ölkədən 130-dan çox iştirakçı, konfrans və görüşlərdə 300 nəfərədək məruzəçi iştirak etmişdir. Açıılış mərasimində İtaliya Respublikasının rəsmiləri tərəfindən Azərbaycanın sərgidə iştirakı xüsusi vurğulanmışdır.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, AMEA-nın Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu və Yaponiyanın Tokio Universiteti tərəfindən “Avey” Dövlət tarix-mədəniyyət qoruğunun ərazisində elmi-tədqiqat işlərinin aparılması barədə birgə Memorandum imzalanmışdır. Memoranduma əsasən 2016-cı ilin avqustunda dünya əhəmiyyətli Damcılı

mağara düşərgəsində 10-a yaxın müxtəlif istiqamətlərdə kəşfiyyat xarakterli qazıntı işlərinə başlanılmışdır. Qazıntı işləri aparılarkən orta əsrlərə, tunc dövrünün sonuna aid, daha dərinə isə neolit dövrü qalıqları, ocaq yerləri, fauna nümunələri (sümüklər), təxminən yarım metr dərinədə lal təbəqədən aşağıda isə orta paleolit dövrlərinin son mərhələsini əks etdirən qəlpə, nüvə tullantıları və alət nümunələri əldə olunmuş, tarixi əhəmiyyəti müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə tapılan maddi-mədəniyyət nümunələri Yaponiya laboratoriyalarına göndərilmişdir.

2016-cı ilin 17 avqust - 5 oktyabr tarixində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin razılığı, Ümumdünya Zərdüştlük Təşkilatının maliyyə dəstəyi ilə Xınalıq kəndindən 6 km. şimal-şərqdə dəniz səviyyəsindən 3000 metr yüksəklikdə yerləşən, Azərbaycanın unikal abidələrindən sayılan “Atəşgah məbədi” bərpa olunmuşdur.

Hesabat dövründə Nazirlilik, Dövlət Sərhəd Xidməti və “Asan xidmət”in birgə layihəsi əsasında Lahıc Tarix-Mədəniyyət qoruğu ərazisində ilk dəfə olaraq “Həmrəylik düşərgəsi” təşkil edilmişdir.

Yay mövsümündə turistlərin asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi üçün tarix-mədəniyyət qoruqları ərazilərində müxtəlif səpkili tədbirlər, mədəniyyət proqramları həyata keçirilmiş, nəticədə il ərzində tarix-mədəniyyət qoruqlarını 250 min nəfərə qədər turist ziyarət etmişdir.

MƏDƏNİ İRSİN QORUNMASI, İNKİŞAFI VƏ BƏRPASI

Azərbaycanın daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinə göstərilən xüsusi diqqətin və qayğının nəticəsi olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 27 dekabr 2013-cü il tarixli 195 nömrəli Sərəncamı ilə “Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafına dair 2014-2020-ci illər üzrə Dövlət Proqramı” təsdiq edilmişdir. Proqramın icrasını təmin etmək məqsədilə ölkə başçısının 18 dekabr 2014-cü il tarixli 409 nömrəli Sərəncamına əsasən Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti yaradılmışdır.

2016-cı ildə Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti tərəfindən Dövlət Proqramı üzrə təsdiq edilmiş “Tədbirlər Planı”nın 2.1.1 yarımbəndinin icrası ilə əlaqədar olaraq, Bakı şəhərinin Xəzər, Xətai, Sabunçu, Suraxanı, Qaradağ, eyni zamanda Goranboy və Şabran rayonları ərazisində siyahı üzrə 289 daşınmaz tarix və mədəniyyət abidəsinin siyahıya alınması işləri tamamlanmışdır.

Hesabat ilinin iyul və avqust aylarında Dövlət Xidməti tərəfindən Xaçmaz, Qusar və Quba rayonları ərazisində yerləşən daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin - Xaçmaz rayonu üzrə 62, Qusar rayonu üzrə 78 və Quba rayonu üzrə dövlət qeydiyyatına götürülmüş 162 tarix-mədəniyyət abidəsindən 81 abidənin, Sumqayıt şəhəri üzrə 9, Siyəzən rayonu üzrə 10, Xızı rayonu üzrə 1 abidənin monitorinqi həyata keçirilmişdir. Monitorinq olunan abidələrin texniki vəziyyəti barədə müvafiq qeydlər aparılmış və coğrafi koordinatları GPS vasitəsilə təyin edilmiş, fotosəkillər çəkilmişdir.

Hesabat dövründə “BP Xəzər Mərkəzi”nin nümayəndələrinin iştirakı ilə Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi layihəsi ilə bağlı Şəmkir rayonunun Zəyəmçay hövzəsində qədim körpünün (abidənin) dayaqlarından nümunə götürülərək tədqiq edilməsi üçün qanunvericilikdə nəzərdə tutulan qaydada İngiltərəyə göndərilmişdir. “BP Eksploreyşn (Şahdəniz) Limited” şirkəti “Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin Genişləndirilməsi Layihəsi” çərçivəsində Zəyəmçay üzərində yerləşən körpünün dayaqlarında köməkçi işlərin aparılması üçün

müraciət etmişdir. Dövlət Xidməti tərəfindən görüləcək işlərin layihələrinin təqdim edilməsi üçün şirkətə tövsiyələr verilmişdir. Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi layihəsi çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpa üzrə Dövlət Xidməti və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutu tərəfindən boru kəmərinin dəhlizində aparılan təxirəsalınmaz arxeoloji qazıntılara dəstək və nəzarət təmin edilmişdir.

Şəki Xan sarayının dağılmış və qəzalılıq vəziyyətə düşmüş, uzunluğu 450 metr olan səddi (əsgər yolları, bürc və tağlar) tam bərpa edilmiş, ərazidə aparılan abadlıq işlərinin böyük hissəsi başa çatdırılmışdır.

Hesabat dövründə Şəki rayonu Fazıl kəndində yerləşən “Təpəbaşı” kurqanında kənar şəxslər tərəfindən aparılan qazıntı işləri dayandırılmış və məsələnin araşdırılması üçün hüquq mühafizə orqanlarına müraciət olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2012-ci il 17 oktyabr tarixli 235 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Elektron xidmət növlərinin Siyahısı" na müvafiq dəyişikliklər olunana və Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin 27 sentyabr 2013-cü il tarixli 7/4 nömrəli Kollegiya qərarı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən göstərilən elektron xidmətlər üzrə inzibati rəqlamentlərin təsdiq edilməsi haqqında” qərarına dəyişiklik edilərək rəqlamentlər müvafiq ərizə formaları ilə birgə Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilənədək Dövlət Xidməti tərəfindən verilməsi nəzərdə tutulan icazələrlə bağlı müvafiq blank formaları hazırlanmışdır.

Bakı şəhəri, Yasamal rayonu “Sovetski” adlanan ərazidə abadlıq və yenidənqurma işlərinin aparılması məqsədi ilə 23 abidənin siyahıdan çıxarılması barədə Nazirlər Kabinetinin 18 may 2016-cı il tarixli, 196 nömrəli qərarına yenidən baxılmasına və Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, M.Sübhi küçəsi 63 ünvanında yerləşən binanın AR Nazirlər Kabinetinin 2 avqust 2001-ci il tarixli 132 nömrəli qərarı ilə təsdiq olunmuş daşınmaz tarix və mədəniyyət abidlərinin siyahısında “Məscid” kimi bərpa olunması və “Dövlət Proqramı”nın 2.1.1. bəndinə əsasən (Azərbaycan Respublikasının ərazisində dövlət mühafizəsinə götürülmüş daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin yeni siyahısının tərtib və təsdiqi) “Məscid” kimi daxil edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

2016-cı ildə “Torpağın alınmasını zəruri edən dövlət ehtiyaclarının və həmin torpağı alan orqanın müəyyən edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 15 fevral 2015-ci il ta-

rixli 358 nömrəli qərarına uyğun olaraq “Sovetski” adlanan ərazidə aparılan yenidənqurma və abadlıq işləri ilə əlaqədar sökülən abidələrin üzərindəki mühüm əhəmiyyət kəsb edən elementlərdən ibarət “Açıq səma altında muzey”in yaradılması məqsədilə qeyd olunan elementlər C.Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” Kinostudiyasının ərazisində toplanmışdır.

Hesabat dövründə Dövlət Xidmətinin əməkdaşları tərəfindən daimi olaraq monitorinqlər keçirilmiş, aşkar olunmuş qanun pozuntularının aradan qaldırılması ilə bağlı aidiyyəti dövlət qurumlarına müvafiq qaydada müraciətlər edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 mart 2016-cı il tarixli 1932 №-li Sərəncamının 3-cü bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm Baş İdarəsinin və Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin regional idarələrinin abidə mühafizəçiləri ştatları 1 yanvar 2017-ci il tarixindən Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinə verilmişdir. Sərəncamın icrasının təmin edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 56 rayonu üzrə 262 abidə mühafizəçisi Dövlət Xidmətinin rəisi tərəfindən qəbul edilmiş, onlara yeni yaradılmış struktur barədə bilgilər və abidələrin qorunması istiqamətində müvafiq göstərişlər verilmişdir.

KİNEMATOQRAFIYA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən mədəniyyət siyasətinin prinsiplərinə və “Azərbaycan kinosunun 2008-2018-ci illər üzrə inkişafına dair Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq 2016-cı il ərzində dövlət sifarişi ilə istehsalatda olan filmlər üzərində işlər müvafiq qaydada davam etdirilmişdir.

Hesabat dövründə Cəfər Cabbarlı adına “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında “İçəri Şəhər”, “Həddən artıq uyğunluq”, “Üçüncü günün adamı” (“Üç gün və bir ömür”) bədii filmlərinin, “Natiq Qasımov” və Almanyanın "Studio Tor 1 Filmproduction" kino şirkəti ilə birgə çəkilən “Sarılar. Qarabağ atının səyahəti” sənədli filmlərinin istehsalı başa çatdırılaraq təhvil verilmiş, “İki nəfər üçün moll” bədii filmi və “Qarabağın səsi” vətənpərvərlik mövzusunda qısametrajlı filmlər istehsalı buraxılmışdır.

“Salnaməfilm studiyası”nda 3D formatda çəkilən “Cırıtdan və Sehrli xalat” cizgi filmi, “Bakı əsrlərin aynasında” (“Bakı – günəşlər şəhəri”), “Səsin cazibəsi” (Rəşid Behbudov), “Daşın yaddaşı” (“Daş yaddaş”) və “Hapıtlar” (“Dağlarda bayram”) sənədli filmləri üzərində işlər davam etdirilmişdir.

“Azərbaycanın Milli Qəhrəmanları” silsiləsindən IV hissə – 15 sənədli film və “Bülbül adına musiqi məktəbi” adlı sənədli film “Yaddaş” studiyası tərəfindən təhvil verilmiş, “Qürbətdə qalmış məzar”, “Batalyon”, “Bacılar” sənədli filmlərinin, “Azərbaycanın Milli Qəhrəmanları” silsiləsindən V hissə – 15 sənədli filmin istehsalı davam etdirilmişdir. Həmçinin, “Azanfilm studiyası”nda “Əlifba” cizgi filmi üzərində işlər davam etdirilmiş, “Balaca şahzadə” cizgi filmi istehsalı buraxılmışdır.

“Debüt” studiyasında “Ayaqqabı əməliyyatı” adlı qısametrajlı bədii filmi təhvil verilmiş, “Gecə taksisi” adlı qısametrajlı bədii film isə istehsalı buraxılmışdır.

“Mozalan studiyası”nda 196 və 197 nömrəli kinojurnalları təhvil verilmiş, 198 nömrəli kinojurnal istehsalı buraxılmışdır.

“Dublyaj studiyası” tərəfindən “Eviniz nurla dolsun”, “Bakı-Avropa oyunları 2015”, “Vəli Axundov. XXI əsrdən baxanda” sənədli filmləri təhvil verilmişdir. “İki ürəyin poeması” və “Vandam Remboya qarşı” (“İnsanlar və xoruzlar”) sənədli filmləri üzərində işlər davam

etdirilmiş, “Avtoportret” adlı sənədli film istehsala buraxılmışdır.

Xalqımızın qanlı yaddaşı sayılan 20 Yanvar ümumxalq hüzn gününü ilə bağlı olaraq, Qarabağ müharibəsi haqqında “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında çəkilmiş “Dolu” bədii filminin Nizami Kino Mərkəzində nümayişi keçirilmişdir.

Fevralın 26-da Xocalı Soyqırımının 24-cü ildönümü ilə əlaqədar olaraq, “Yaddaş” studiyasında çəkilmiş “Azərbaycanın Milli Qəhrəmanları” sənədli filmlər silsiləsindən Elman Hüseynov haqqında “İlk komandir” və Əliyər Əliyev haqqında “Pəhləvan komandir” filmləri Nizami Kino Mərkəzində, Heydər Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbdə, Füzuli Rüstəmovə həsr edilmiş “Xocalının zamini” filmi Nizami Kino Mərkəzində, Ənvər Fərəcovə həsr olunmuş “Vətənə dönənəm” filmi isə Sabunçu rayonunun Kürdəxanı qəsəbəsindəki 113 nömrəli məktəbdə tamaşaçılara nümayiş etdirilmişdir.

Nizami Kino Mərkəzində fevralın 23-də Gürcüstanın “K Production” kino şirkətinin çəkdiyi “Robinzon və 9 cümə”, martın 2-də “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında istehsal edilmiş “İçəri Şəhər”, aprelin 12-də “Qırmızı bağ”, mayın 27-də “Xeyirlə Şərin rəqsi”, dekabrın 8-də “Həddən artıq uyğunluq” bədii filmlərinin, aprelin 15-də “Sarılar. Qarabağ atının səyahəti”, mayın 11-də “Salnaməfilm studiyası”nda çəkilmiş “Hüseyn Xan Naxçıvanski. Qayıdış”, oktyabrın 25-də Nazirliyin dəstəyi ilə müstəqil kino şirkəti olan “Buta Film”də istehsal edilən “Mənim tanıdığım Vaqif”, dekabrın 8-də isə “Dublyaj studiyası”nda çəkilmiş “Balet, ömrüm mənim” sənədli filmlərinin təqdimatları keçirilmişdir.

Mart ayının 3-də Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı Gənclik Mərkəzində “Salnaməfilm” studiyası və Rusiyanın “Lennauçfilm” kinostudiyasının birgə istehsal etdiyi, Rusiya imperiyasında böyük nüfuz sahibi olmuş görkəmli azərbaycanlı sərkərdə Hüseyn Xan Naxçıvanskiyə bəhs edən “Hüseyn Xan Naxçıvanski. Qayıdış” sənədli filminin təqdimatı təşkil olunmuşdur.

11 mart tarixində Sumqayıt şəhərində “Azərbaycanın Milli Qəhrəmanları” sənədli filmlər silsiləsindən “Yaddaş” studiyasında çəkilən, Əliyər Əliyevə həsr olunmuş “Pəhləvan komandir”, aprelin 8-də Tərtər rayonunda Elman Hüseynov haqqında “İlk komandir”, eləcə də, “Pəhləvan komandir” sənədli filmləri tamaşaçılara təqdim edilmişdir.

Hesabat dövründə kinomuzun beynəlxalq əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi, təbliği məqsədi ilə bədii və sənədli filmlərimiz dünyanın müxtəlif ölkələrində keçirilən onlarla beynəlxalq kino festivallarında ölkəmizi təmsil etmişdir. Belə ki, hesabat dövründə “Nabat” bədii fil-

mi Banqladəşdə keçirilən “Dəkkə”, Türkiyədə “Kristal Kale” Tacikistanda keçirilən “Didor” Beynəlxalq Film festivallarında, Xirosima faciəsinin 71-ci ildönümü ilə əlaqədar Yaponiyada keçirilən anım tədbirləri çərçivəsində “Müharibə və sülh” adlı xüsusi beynəlxalq proqramda, “Dərs” bədii filmi Almaniyada “Münhen”, Rusiyada “Kinoşok” (“KinoMalışok” uşaq proqramında “Ən yaxşı film” mükafatına layiq görülüb), Belarusda “Listapad” Minsk, (“Listapadzik” uşaq filmləri bölümündə “Ən yaxşı film” mükafatı qazanıb), Hindistanda Delhi, Banqladəşdə Dəkkə Beynəlxalq Film festivallarında, “Axınla aşağı” bədii filmi Türkiyədə “Kristal Kale” Beynəlxalq Film Festivalında və Avstriyada Filmlərin İntegrasiya Həftəsində, “Çölçü” bədii filmi Ruminyada Beynəlxalq Film Festivalında, “Qırmızı bağ” bədii filmi Qazaxıstanda “Avrasiya”, Misirdə Qahirə, Almaniyada “Mannheim-Heidelberg”, Türkiyədə “Van Gölü”, Bolqarıstanda “Sofia MENAR”, Azərbaycanda Avropa Film festivallarında, “İçəri Şəhər” bədii filmi Türkiyədə “Van Gölü” (“Ən yaxşı aktrisa” mükafatı qazanmışdır), Misirdə Qahirə, Estoniyada “Qaranlıq Gecələr”, Hindistanda “Qoa” və “Kerala” Beynəlxalq Film festivallarında, “Qatil” bədii filmi Finlandiyada “Qara və Ağ” Teatr Festivalında, Gürcüstanda Tbilisi Beynəlxalq Film Festivalında, “İnikas” bədii filmi Rusiyada “Esperanza” Beynəlxalq Film Festivalında, “Yuxarıda və aşağıda” bədii filmi Qırğızıstanda “Ümid” Gənc Kino Forumunda (“Ən yaxşı bədii film” diplomuna layiq görülüb), “Onun atası” bədii filmi İtaliyada “Asiatika”, Hindistanda Delhi Beynəlxalq Film Festivalında, “4.1 Şəhər motivləri” kinoalmanaxı Bolqarıstanda “Sofia MENAR” Film Festivalında, “Qara bağ” bədii filmi “Qırğızıstan-Qısametrajlı Filmlər Ölkəsi” Film Festivalında, “Sonuncu” bədii filmi Livanda “5 günə 5 il” Film Festivalında, “Dmitrov küçəsi 86” bədii filmi Tacikistanda Didor Beynəlxalq Film Festivalında, “Qafqaza qayıdış” sənədli filmi Xorvatiyada “İpək Yolu” Beynəlxalq Film Festivalında, “Fransa qəhrəmanı”, “Dissonans”, “Polad adalar”, “Köç”, “Gözümün işığı və ya qərribə heykəltəraş ömrü”, “Lahic” sənədli filmləri “Rusiya” Sənədli Filmlər Festivalının “Azərbaycan kinosu retrospektiv proqramı”nda iştirak etmişdir.

13 mart tarixində Rus Çarlığı, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti və Polşa ordusunda xidmət etmiş görkəmli azərbaycanlı sərkərdə Vəli bəy Yadiqar haqqında “Salnaməfilm” studiyasında çəkilən “Polkovnik” filminin Azərbaycanın Polşadakı Səfirliyinin dəstəyi ilə Varşava şəhərində təqdimatı keçirilmişdir.

Dünyanın ən nüfuzlu kinofestivalı hesab edilən 69-cu Beynəlxalq Kann Kinofestivalında Azərbaycan kinosu təmsil olunmuşdur.

May ayının 11-dən 22-dək keçirilən Kinofestivalda yeni filmlərimiz təqdim edilmiş, prodüserlər, rejissorlar, aktyorlar və digər xarici kino adamları ilə keçirilən görüşlərdə birgə layihələr müzakirə olunmuş, ölkəmizin turizm imkanlarını təbliğ edən çap və video materiallar ziyarətçilərə nümayiş etdirilmişdir.

1-3 iyun tarixində Nizami Kino Mərkəzində III Bakı Beynəlxalq Turizm Filmləri Festivalı keçirilmişdir. Festivalın seçim komissiyasına 71 ölkədən 420 ekran əsəri təqdim olunmuş və komissiya tərəfindən 28 ölkədən 78 film 5 kateqoriyada yarışmaq üçün müsabiqə proqramına daxil edilmişdir. Festivalın qaliblərinə Diplom və pul mükafatları təqdim olunmuşdur.

Bakıda mayın 14-dən 17-dək İran Kinosu Günləri, oktyabrın 10-dan 14-dək Rusiya Kinosu Günlərində həmin ölkələrin filmləri Azərbaycan tamaşaçılarına, iyunun 8-dən 12-dək Tacikistanda keçirilən Azərbaycan Kinosu Günlərində isə Azərbaycan filmləri Tacikistan tamaşaçılarına nümayiş etdirilmişdir.

İyunun 7-də Nizami Kino Mərkəzində Xalq artisti Ramiz Fətəliyevin 70 illik yubiley tədbiri təşkil olunmuşdur. Tanınmış kino xadimlərinin, ictimaiyyət və kütləvi informasiya vasitəsi nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirdə yubilyarın həyat və yaradıcılığının müxtəlif məqamlarını əks etdirən sənədli film nümayiş olunmuşdur.

Dövlət Film Fondunda fevralın 24-də Tariyel Vəliyevin xatirə gecəsi, aprelin 29-da Ceyhun Mirzəyevin - 70, iyunun 14-də Həbib İsmayılovun - 110, sentyabrın 30-da Cəbrayıl Əzimovun - 90, oktyabrın 28-də Rasim İsmayılovun - 80, dekabrın 4-də Nəcibə Məlikovanın - 95, dekabrın 14-də Elbəy Rzaquliyevin - 90 illik yubiley tədbirləri və yubilyarlara həsr olunmuş fotosərgilər, mayın 6-da isə ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 93-cü il dönümü münasibəti ilə "Heydər Əliyev və Azərbaycan kinosu" mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirilmişdir.

Avqustun 2-də Milli Kino Gününə həsr edilmiş tədbir keçirilmiş və tədbirdə "Azərbaycanfilm" kinostudiyasında gənc rejissorlar tərəfindən çəkilən dörd qısametrajlı bədii filmdən ibarət "40-cı paraleldə" kinoalmanaxının təqdimatı olmuşdur. Bundan əlavə, internet saytına yerləşdirmək üçün nəzərdə tutulan "Qarabağın səsi" vətənpərvərlik mövzusunda qısametrajlı filmlər də Kino Günündə tamaşaçılara nümayiş etdirilmiş və internetə yerləşdirilmişdir.

Son illər Azərbaycanda özəl kino şirkətlərinin fəaliyyətindəki canlanma hesabat dövründə də müşahidə olunmuş və martın 3-də "OksiMedia"-nın "Şər qarışanda", martın 7-də "V&V Company"-in

“Zaman adlı qatar”, aprelin 14-də “AF Media”nın “Qayıdış”, aprelin 18-də “Art Film Baku”nun “Pərdə”, aprelin 28-də “Mediamaster”in “Sadəcə sev”, sentyabrın 21-də “Planet Parni iz Baku films”in “Ölülər XXI əsr”, oktyabrın 24-də “NN production”ın “Xüsusi təyinatlı İbad”, noyabrın 11-də “Cinema Company”ın “Gizlənpaç”, noyabrın 30-da isə “Kintamani film” şirkətinin “Oğlan evi 2” bədii filminin təqdimatı keçirilmişdir.

KİTAB DÖVRIYYƏSİ VƏ NƏŞRİYYATLARLA İŞ

Hesabat dövründə cəmiyyətin intellektual, estetik və əxlaqi kamilləşməsində mühüm rol oynayan, xalqımızın yetişdirdiyi mədəniyyət, incəsənət, ictimai və elm xadimlərinin yaratmış olduğu zəngin ədəbi, bədii, ictimai-elmi, mənəvi irsin qorunub saxlanılması, təbliği və gələcək nəsillərə çatdırılması istiqamətində müxtəlif nəşrlər, tədbirlər, konfranslar, sərgilər və müsabiqələr həyata keçirilmiş, kitabxana fondlarının zənginləşdirilməsinə, kitabxanaların maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir.

2016-cı ilin Azərbaycanda “Multikulturalizm ili” elan edilməsi ilə əlaqədar bütün kitabxanalarda tolerantlığa və multikulturalizmə dair sərgilər, bir çox digər maraqlı tədbirlər keçirilmişdir. Kitabxana istifadəçiləri bu tədbirlərdə böyük fəallıq göstərmişdir. Ölkəmizin əsrlər boyu tolerantlıq məkanı olduğu onlara əyani təqdimat formasında nümayiş etdirilmişdir. Tədbirlərdə oxuculara Azərbaycan multikulturalizmi haqqında müfəssəl məlumat verilmiş, əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş multikulturalizm siyasətinin müasir dövrdə Prezident cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla inkişaf etdirildiyi vurğulanmışdır. Möhtərəm Prezidentin qeyd etdiyi kimi, “multikulturalizm xalqımızın həyat tərzinə çevrilmişdir”. Multikulturalizmin vətəndaş cəmiyyətində həyat tərzinə çevrilməsi onun inkişafının ən yüksək mərhələsidir.

Hesabat dövründə həmçinin Gəncə və Lənkəran şəhərlərində, habelə Ağcabədi, Kürdəmir, Sabirabad, Qəbələ və Bərdə rayonlarında “Azərbaycan multikulturalizminin ədəbi-bədii qaynaqları” kitabının müzakirəsi keçirilmişdir. Bu müzakirələrdə ətraf rayonların kitabxanaçıları və mədəniyyət işçiləri də iştirak etmişlər.

Nazirliyin tövsiyəsi ilə kitaba və kitabxanaya diqqəti artırmaq məqsədi ilə bir çox mərkəzi kitabxana və filialları tərəfindən əhalinin müxtəlif təbəqələrinə, habelə hərbi hissələrdə qulluq edən əsgər və zabitlərə səyyar kitabxana xidməti göstərilmişdir.

Kitabxanaçılar Siyəzən, Şabran, Kürdəmir, Qazax, Şəmkir, Ucar, Samux, Göyçay, Beyləqan, Füzuli və s. rayonlarda ahıl insanlara evlərdə səyyar xidmət göstərmiş, onlara yeni kitab və dövrü mətbuat nümunələrini təqdim etmişlər.

2016-cı ildə bir çox şəhər və rayonlarda kitabxanalar tərəfindən “Yay məktəbi” təşkil edilmişdir. Burada əhali yeni kitablarla tanış olmuş, yerli yazarlarla “dəyirmi masa” arxasında görüş təşkil edilmişdir. Bütün kitabxanalarda mütəmadi “Mütaliə günləri”, park və xiyabanlarda kitab sərgiləri keçirilmişdir. Bu cür tədbirlərin nəticəsində kitaba və mütaliyəyə maraq artmışdır.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 93-cü ildönümü münasibətilə yeni müxtəlif mövzulu kitabları oxuculara nümayiş etdirmək, kitabxanalarda oxucu sayını artırmaq məqsədi ilə şəhər və rayonlarda VIII ənənəvi kitab bayramları keçirilmişdir. Kitab bayramlarında geniş oxucu kütləsi iştirak etmişdir.

Kitabxana fondlarının uşaq ədəbiyyatı ilə zənginləşdirilməsi sahəsində konkret işlərin görülməsi, uşaqları mütaliyəyə və kitabxanalara cəlb olunması məqsədilə nazirlik tərəfindən “Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tabeliyində olan kitabxanalarda uşaq ədəbiyyatının təbliğ olunması haqqında” əmr və “Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tabeliyində olan kitabxanalarda uşaq ədəbiyyatının təbliği ilə əlaqədar görülməli işlərə dair Tədbirlər Planı” təsdiq edilmişdir. Planda uşaqlarla yeni iş metodlarının həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Hesabat dövründə az yaşlı oxucuları mütaliyəyə cəlb etmək, onlara kitabı sevdirmək üçün Nazirliyin təşəbbüsü ilə kitabxanalarda yaradılmış “Nağıl otaq”larının fəaliyyəti genişləndirilmişdir. Onların monitorinqi zamanı məlum olmuşdur ki, bir çox kitabxanalarda bu istiqamətdə işin təşkili yüksək səviyyədədir. Kitabxanalarda “Nağıl otaq”larının fəaliyyəti kiçik yaşlarından kitabxanaya gələn oxucuların şəxsiyyət kimi formalaşmasında, kitab və kitabxanaya olan sevgisinin artmasında mühüm rol oynayır.

İnformasiya cəmiyyətində kitabxanaların əhaliyə xidmət forması zamanın tələbinə uyğun formada dəyişdirilir. Xüsusilə də bu məsələyə uşaq kitabxanalarında böyük diqqət yetirilir. Bu məqsədlə hesabat ilində kitabxanalarda kiçik yaşlı oxuculara xidmət şöbəsinin uşaqların estetik zövqünə uyğun gözəl tərtibatına xüsusi əhəmiyyət verilmişdir.

Hesabat dövründə Yevlax şəhər, Xocavənd, Füzuli, Salyan, Laçın, Daşkəsən, Qəbələ, Bərdə, Qax rayon MKS-lərinin maddi-texniki bazasını möhkəmləndirmək məqsədi ilə C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası, F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası, Respublika Gözdən Əlillər Kitabxanası tərəfindən qeyd edilən Mərkəzi Kitabxana Sistemlərinə (MKS) inventar və avadanlıqlar hədiyyə edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Kollegiyasının 2015-ci il 21 dekabr tarixli 11/4 nömrəli Qərarının 4-cü bəndinə əsasən Neftçala rayon MKS-in bir sıra istiqamətlərdə müsbət iş təcrübəsinin (səyyar xidmət, “Nağıl otağı”nın fəaliyyəti, salnamələrin yazılması, “Ədəbi məclisi”nin fəaliyyəti, “Ana və uşaq” guşələrinin yaradılması və s.) digər MKS-lərdə tətbiqi ilə bağlı 15-17 fevral tarixində Neftçala rayon Mərkəzi Kitabxanasında Biləsuvar, Cəlilabad, Masallı və Salyan rayon MKS-lərinin mütəxəssisləri üçün (hər rayondan 2 nəfər olmaqla) təlimlər keçirilmişdir.

Respublikada kənd təsərrüfatının müxtəlif sahələrinin inkişafına dəstək vermək məqsədi ilə şəhər və rayon kitabxanalarında kənd təsərrüfatı mövzusunda olan kitabların sərğiləri təşkil olunmuşdur. Bununla yanaşı, incəsənət, teatr, diyarşünaslıq mövzularında olan kitablardan guşələr yaradılmışdır.

Hesabat dövründə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il tarixli 20 aprel tarixli Sərəncamı əsasında yaradılmış “Azərbaycan ədəbiyyatının virtual kitabxanası”nın zənginləşdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilmişdir. Bu virtual kitabxananın oxucularının sayı daim artmaqdadır. Zamandan və məkandan asılı olmayaraq oxucular bu kitabxanada olan kitablardan istifadə edə bilirlər.

Hesabat dövründə nazirlik tərəfindən keçirilən monitorinqlərdə uşaq ədəbiyyatına və elektron informasiya daşıyıcılarına olan ehtiyac da öyrənilmiş, uşaq ədəbiyyatının nəşrinə və satın alınmasına xüsusi önəm verilmişdir.

Uşaq ədəbiyyatının təbliğ olunması məqsədilə 2016-cı ilin aprel ayında “Facebook” sosial şəbəkəsində “Kitabsevər uşaqlar” səhifəsi yaradılmışdır. Səhifə məktəblilər və kiçik yaşlı uşaqlar üçün faydalı məsləhətlər, nağıllar, məntiqə, elm sahələrinə aid məlumatlar, uşaq yumoru, dünyada olan maraqlı hadisələr və s. bu xarakterli paylaşımlar etməklə “Facebook” istifadəçilərinin diqqətini çəkmə bilmişdir. Təkcə son bir ay ərzində “Kitabsevər uşaqlar” səhifəsi 44 205 nəfər iştirakçı tərəfindən baxılmış, ümumilikdə 9 406 oxucu tərəfindən bəyənilmişdir.

Paylaşılan statusların bəyənilməsindən və yazılan rəylərdən aydın olur ki, səhifə valideynlər tərəfindən də rəğbətlə qarşılır. İstifadəçilər onlara lazım olan məlumatları əldə etmək üçün müraciət edir, fikirlərini yazırlar. “Kitabsevər uşaqlar” səhifəsinə daha çox maraq yaratmaq üçün viktorinalar, sual-cavab, krossvord, riyazi məsələlər kimi paylaşımlar edilmiş, istifadəçilər tərəfindən bəyənilmişdir. Keçirilən viktorinanın ən çox doğru cavab verən 3 qalibi müəyyənləşdirilmiş,

onlar kitablarla mükafatlandırılmışlar. Səhifə valideynlərə övladlarının daha çox biliklər əldə etməyə, məlumatlanmağa, dünyagörüşlərini artırmağa kömək məqsədi daşıyır.

Müasir dövrdə cəmiyyətin bütün sahələrinin informasiyalaşdırılması, yeni texnologiyaların tətbiqi kitabxanaların fəaliyyətində yeni forma və üsullardan ibarət xidmətlərin təşkilini zəruri edir. “Android” sistemi əsasında fəaliyyət göstərən “Mobil kitabxana” proqramının yaradılması və proqram təminatı üzrə müvafiq xidmətlərin göstərilməsi məqsədilə nazirlik “İT STANDARD” MMC ilə müqavilə imzalamışdır. Oxucular üçün müvafiq kitabxananın bazası əsasında mobil proqram yaradılacaq və “Google Play Market”də yerləşdiriləcəkdir. İstifadəçilər tərəfindən həmin proqram ödənişsiz olaraq mobil telefonlara yüklənəcək, oxucular üçün zaman və məkandan asılı olmayaraq, müxtəlif sahələri əhatə edən, geniş spektrli məlumat bazası əlyətərli olacaqdır. Proqramda baza üzrə sərlovhə və müəllifə görə axtarış aparmaq mümkün olacaqdır. Lazım olan kitabın üz qabığı və ona dair informativ məlumat (müəllifi, İSN nömrəsi, kateqoriyası, faylın həcmi) ekranda görünəcəkdir. Proqramda hər bir oxucu fərdi rəfini yarada, ona lazım kitabları bazadan seçərək rəfə yerləşdirə bilər. Proqramda rəfdə yerləşdirilmiş kitablar üçün əlfəcin funksiyası da mövcuddur. Yəni hər bir istifadəçi rəfində olan kitabı oxuyub yarıda qaldığı yerdən davam edəcəkdir. Eyni zamanda kitabları yükləmədən oxu rejimindən də istifadə mümkün olacaqdır.

Hesabat dövrünün 20 iyul tarixində paytaxt sakinləri və şəhərimizin qonaqları üçün daha təkmil, fasiləsiz və sərbəst müəliə imkanlarının yaradılması məqsədilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə layihəsi əsasında Milli Kitabxananın nəzdində 24 saat ərzində xidmət göstərən və şəhər sakinlərinin, bütün vətəndaşların, turistlərin sərbəst şəkildə kitab müəliə etməsinə şərait yaradan “Açıq kitabxana” yaradılmışdır.

“Açıq kitabxana”da “Uşaq guşəsi”, “Dövri mətbuat bölməsi” və “Milli musiqi guşəsi” oxucuların istifadəsinə verilmişdir. Eyni zamanda, “Mən oxudum, sən də oxu” devizi altında “Kitabı kitaba dəyişmə” guşəsi də fəaliyyət göstərir. Oxucular tərəfindən çox bəyənilən və müraciət olunan bu xidmət vasitəsilə hər bir insan müəliə etdiyi kitabını guşəyə təhvil verməklə oxumadığı yeni bir kitab əldə edə bilər.

“Açıq kitabxana”da təşkil olunmuş “Uşaq guşəsi”ndə milli nəşriyyatlar tərəfindən çap olunan, oxucular və müəlliflər tərəfindən Milli Kitabxanaya hədiyyə olunan kitablar nümayiş olunur. Bu isə “Açıq kitabxana”nı ailəvi müəliə mərkəzinə çevirir.

Hazırda “Açıq kitabxana” ziyarətçilərinin sayı 10 min nəfəri keçmişdir. Rəy və təkliflər kitabında şəhər sakinləri ilə yanaşı, ölkəmizə gələn xarici qonaqların da müsbət təəssüratları öz əksini tapmışdır. Nazirliyin Kollegiyasının 2016-cı il 14 oktyabr tarixli iclasında “Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən həyata keçirilən “Açıq kitabxana” layihəsi haqqında” məsələ müzakirə olunmuş və bu layihənin digər kitabxanalarda tətbiqi tövsiyə edilmişdir. Hazırda şəhər və rayonlarda həmin layihə üzərində müvafiq işlər aparılır.

Hesabat dövründə kitabxana-informasiya işi sahəsində beynəlxalq əlaqələr və əməkdaşlıq da yüksək səviyyədə olmuşdur.

30-31 may tarixində Parisdə keçirilən “İnformasiya hamı üçün” YUNESKO Proqramının IX Hökumətlərarası sessiyasında şöbə əməkdaşının iştirakı təmin edilmişdir. Sessiyada gənclərin radikallaşması ilə ciddi mübarizə aparılmasının əhəmiyyəti qeyd olunmuş, buna görə də gənclərlə birbaşa ünsiyyətin qurulması, onların təhsil səviyyəsinin artırılması kimi vacib məsələlər müzakirə olunmuşdur. Həmçinin, “İnformasiya hamı üçün” YUNESKO Proqramının IX Hökumətlərarası sessiyasında kitabxanalar tərəfindən qeyri-maddi mədəni irsə dair informasiyaların toplanmasına xüsusi diqqət yetirilmişdir.

Respublikanın kitabxana filiallarında (xüsusən kənd kitabxana filiallarında) qeyri-maddi mədəni irsə dair informasiyaların (əfsanə, rəvayət, nağıllar, atalar sözləri, tapmacalar, adət-ənənələr, qədim dövrdən indiyədək gəlib çatmış milli oyunlar, milli mətbəx nümunələri və s.) toplanması, əhali və oxucular arasında bu istiqamətdə təlimlərin keçirilməsi və s. üzrə işlər başa çatmışdır. Kənd kitabxana filiallarından toplanmış bütün materiallar mərkəzi kitabxanalara təhvil verilmişdir. Hazırda həmin materiallar nazirlikdə sistemləşdirilir və ekspertiza üçün AMEA-nın Folklor İnstitutuna göndəriləcəkdir.

Avropa Gənclər Forumunun Baş Assambleyasının beynəlxalq münsiflər heyətinin qərarı ilə Gəncə şəhəri “2016-cı il Avropa gənclər paytaxtı” elan edilmiş və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən “Gəncə şəhərinin “2016-cı il Avropa gənclər paytaxtı” seçilməsi ilə əlaqədar tədbirlər haqqında” 2016-cı il 24 fevral tarixli 1805 nömrəli Sərəncam imzalanmışdır. Sərəncamın icrası məqsədilə nazirlik tərəfindən Gəncə şəhərində 2-3 noyabr tarixində konfrans təşkil edilmişdir.

Elmi-praktik konfransda kitabxana-informasiya sahəsinə və gənclərin onlardan səmərəli şəkildə faydalanmasına dair 2 gün ərzində diskussiyalar, interaktiv debatlar, “dəyirmi masa”lar, qabaqcıl təcrübəyə əsaslanan, bu sahədə tətbiq olunmuş yenilikləri özündə ehtiva edən pedaqoji mühazirələr keçirilmişdir.

Elmi-praktik konfransda Azərbaycan Milli Kitabxanasının, C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasının, F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının, bir sıra şəhər (rayon) mərkəzləşdirilmiş kitabxana sistemlərinin əməkdaşları və Rusiya Federasiyasının kitabxana-informasiya sahəsində tanınmış mütəxəssisləri - Vadim Stepanov, Aleksandra Vaxruşeva, Vladimir Lyutetski, Yekaterina Popova, Olqa Andon və Pavel Pelevin iştirak etmişlər.

Konfrans respublikanın müxtəlif kitabxanalarında çalışan gənc kitabxanaçılar üçün mütərəqqi bilik və vərdişlərin mənimsənilməsi, innovativ metodların öyrənilməsi və təcrübə mübadiləsinin aparılması baxımından əməli-praktiki əhəmiyyət daşıyıdır.

Kitab və mütaliənin təbliği, yaradıcı şəxslərin həyat və yaradıcılığının ətraflı şəkildə öyrənilməsi məqsədilə ardıcıl olaraq incəsənət və ədəbiyyat xadimləri, mədəniyyət müəssisələri ilə əlaqədar çap məhsulları hazırlanıb nəşr olunur, görkəmli yazıçı və şairlərin yubileyləri təşkil edilir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamlarına əsasən keçirilən yubileylər bu sırada önəmli yer tutur.

Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin müvafiq sərəncamlarına uyğun olaraq Bəxtiyar Vahabzadənin 90 illik yubileyinə "Bəxtiyaram mən", Rəşid Behbudovun 100 illik yubileyinə "Rəşid Behbudov", "Yazıçı-publisist, ictimai xadim Ceyhun Hacıbəylinin 125 illik yubileyinə "Qürbətdən gələn səs", "Akademik V.Y.Axundovun 100 illik yubileyinə "Zamanın işığında canlanan portret - Vəli Axundov" kitabları işıq üzü görmüşdür.

Ötən il ərzində aparılmış monitorinqlər, həmçinin müəlliflər, qurumlar tərəfindən edilmiş müraciətlər nəzərə alınmaqla tərtib və təsdiq olunmuş nəşr planına uyğun olaraq hesabat dövründə Aydın Kazımzadə "Kamera gəzdirən adam", Mina Hacıyeva "Azərbaycan muğam fəlsəfəsi", Nemet Kelimbetov "Türk xalqlarının qədim ədəbi abidələri", Georgiy Zapletin "Гювара" ("Güvarə"), Aydın Dadaşov "Dünya kinosu. Örnəklər kontekstində", X.İsmayılova "Qobustan jurnalının bibliografiyası", T. Seyidov "XX əsrin Azərbaycan fortepiano mədəniyyəti", Q.İsəbəyli "Azərbaycan uşaq ədəbiyyatı antologiyası" (I-II cild), C.Cəfərov "Əsərləri" (I-II cild) ("Bərpanəşr" layihəsi), C.Cəfərov "Axundov və teatr" ("Bərpanəşr" layihəsi), İ.Kərimov "Ə.Haqqverdiyev və teatr" ("Bərpanəşr" layihəsi), Ə.Fərzəli "Gəmiqaya – Qobustan mədəniyyəti" ("Bərpanəşr" layihəsi), "Molla Nasreddin anecdotes" ("Molla Nəsrəddin lətifələri"), "Mücirəddin Beyləqani dünyası", Günel Anarqızı "Seçilənlər" və s. kitabların nəşri başa çatdırılmış, tabe kitabxanalara və müvafiq qurumlara paylanılmışdır. Həmçinin, Mədəniyyət və Turizm Na-

zirliyi və Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi birlikdə dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin “Xəmsə”sinin özbək dilində nəşri həyata keçirilmişdir.

Azərbaycan kitabının tanınması və dünyəviləşdirilməsi məqsədilə 2016-cı ildən etibarən Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin “Azərbaycan Kitabının Dünyada Tanınması” (AKDT) layihəsinə başlanılmışdır. Layihə çərçivəsində Türkiyədə fəaliyyət göstərən “Sevinç Fırat Zengin Yayıncılık” nəşriyyatı ilə əldə olunmuş razılığa əsasən, ilkin mərhələdə seçmə Azərbaycan ədəbiyyatı nümunələrinin tərcüməsi, çapı və Türkiyədə yayılması işi həyata keçirilməkdədir. Layihə üzrə Yusuf Vəzir Çemenzeminli “Kan içinde. İki ateş arasında” romanı və Celil Memmedguluzadə “Danabaş köyünün hikayeleri” kitabı türkiyəli kitabsevərlərin ixtiyarına verilib.

Yetişməkdə olan nəslin, uşaqların yüksək bədii-estetik zövqünün formalaşdırılması, müaliyyə və kitabxanalara cəlb olunması, kitabxana fondlarının uşaq ədəbiyyatı ilə zənginləşdirilməsi məqsədilə hesabat dövründə nazirlik tərəfindən Respublika Uşaq Kitabxanasında 1 nüsxə qalmış nadir uşaq ədəbiyyatı nümunələri: N.Gəncəvi “Xeyir və Şər”, N.Gəncəvi “İlin fəsilləri”, N.Gəncəvi “Nuşirəvanla vəzir və bayquşların söhbəti”, N.Gəncəvi “Simnar”, N.Gəncəvi “Türküstan gözəlinin hekayəti”, M.Füzuli “Meyvələrin söhbəti”, M.Cəlal “Yuxu və külək”, X.Əlibəyli “Mərcañqulu əfsanəsi”, N.Nosov “Yamaq”, M.Rzaquluzadə “El gücü”, “Zəng” (Çin xalq nağılı), M.Lermontov “Aşiq Qərib”, A.S.Puşkin “Qızıl xoruz”, Ə.Cəfərzadə “Qızımın hekayələri”, V.Mayakovski “Hansı sənət yaxşıdır”, M.Dilbazi “Danışılmamış nağıllar”, “Əlcək” (Ukrayna xalq nağılı) kitabları nəşr edilmişdir.

Hesabat dövründə şöbə tərəfindən nəşr layihələri ilə yanaşı, yuxarıda da qeyd olunduğu kimi bir sıra tədbirlər, yubiley və xatirə gecələri də təşkil olunmuşdur.

4 mart tarixində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Nazirliyin və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təşkilatçılığı ilə türkiyəli şair Nazim Hikmətin xatirəsinə həsr olunmuş “Nazim Hikməti anma gecəsi” keçirilmişdir. Tədbir zamanı Milli Kitabxana tərəfindən Nazim Hikmətin həyat və yaradıcılığında ibarət kitab sərgisi açılmışdır. Sərgidə şairin Azərbaycan və xarici dillərdə çap olunmuş kitabları və onun haqqında yazılmış kitablar nümayiş etdirilmişdir.

Beynəlxalq Muğam Mərkəzində həm Beynəlxalq Poeziya Günü, həm də Cəfər Cabbarlının doğum günü münasibəti ilə 22 mart tarixində “Mən bir susmaz duyğuyam ki...” adlı tədbir keçirilmişdir. Cəfər Cabbarlı irsinin araşdırıcıları, mədəniyyət və incəsənət xadimləri,

həmçinin C.Cabbarlının ailə üzvlərinin qatıldığı tədbir böyük maraqla qarşılanmışdır.

Mütaliyəyə münasibətin yaradıcı formalarının inkişafı və dəstəklənməsi, kino sahəsində istedadlı və yaradıcı gənclərin (rejissor, operator, rəssam, aktyor, qrimçi və s.) üzə çıxarılması üçün Nazirliyin təşkilati dəstəyi ilə ilk Buktreyler Festivalına video materialların qəbulu elan olunmuş və 22 aprel tarixində Nizami Kino Mərkəzində Festival qaliblərinin mükafatlandırma mərasimi baş tutmuşdur.

Beynəlxalq Kitab və Müəllif Hüquqları Günü münasibətilə aprelin 26-da “Hədəf Nəşrləri” və Nazirliyin təşkilatçılığı ilə Bakı şəhərində yerləşən Zorge parkında “Oxu günü 2” adlı kitab aksiyası keçirilmişdir. Müxtəlif nəşriyyatların, kitab və ədəbiyyat klublarının iştirak etdiyi tədbir zamanı tanınmış yazıçılarla görüş, imza mərasimləri və fləşmob təşkil edilmişdir.

15 may tarixində Nazirliyin dəstəyi ilə Beyləqan rayonunda XII əsr milli ədəbiyyatımızın görkəmli nümayəndəsi Mücirəddin Beyləqani yaradıcılığına həsr olunmuş tədbir keçirilmiş, “Mücirəddin Beyləqani dünyası” kitabı iştirakçılara paylanılmışdır.

30 may tarixində Nazirliyin və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təşkilatçılığı ilə Xaçmaz rayon Mədəniyyət Mərkəzində növbəti dəfə “Sabir poeziya günü” keçirilmişdir. Ölkənin tanınmış ədəbiyyat xadimlərinin iştirak etdiyi tədbir yerli ictimaiyyət tərəfindən rəğbətlə qarşılanmışdır.

5 iyun tarixində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində Nazirliyin və Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin təşkilatçılığı ilə “VI Şairlər Günü” ədəbi-bədii tədbiri keçirilmişdir. Xalq şairi Vaqif Səmədoğlunun xatirəsinə həsr olunmuş gecədə Türkiyə, Qırğızıstan, Özbəkistan, Gürcüstan, Ukrayna, İran, Rusiya, ABŞ və İsraildən gəlmiş qonaqlar, həmçinin yerli ədəbiyyat, incəsənət və mədəniyyət xadimləri, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak etmişdir.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, ABŞ-dakı Azərbaycan İcmasının rəhbəri, şair-yazıçı Nöbət Yevdayev böyük Azərbaycan şairi Məmmədhüseyn Şəhriyarın “Heydərbabaya salam” poemasını rus dilinə çevirmiş, kitab nəfis tərtibatla çap olunmuşdur. ABŞ-da fəaliyyət göstərən “Bruklin Bakı Dostluq Cəmiyyəti”, “May Vey” Uşaq və Gənclərin Yaradıcılıq Mərkəzi və “Noviy rubej” qəzetindən geniş nümayəndə heyətinin iştirakı ilə 30 avqust tarixində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində kitabın təqdimat mərasimi keçirilmişdir.

Qeyd olunan tədbirlərdən əlavə mayın 25-də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında Xalq şairi Sabir Rüstəmxanlının 70,

sentyabrın 29-da Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında Xalq şairi Qabilin 90, oktyabrın 5-də Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında Xalq şairi Süleyman Rüstəmin 110, oktyabrın 13-də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında Səməd Vurğunun 110, oktyabrın 28-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində görkəmli şair Məmmədhusəyn Şəhriyarın 110 illiyi təntənəli şəkildə qeyd olunmuşdur. Respublikanın bir sıra tanınmış elm, mədəniyyət və ictimai-siyasi xadimlərinin iştirak etdiyi tədbirlər geniş ictimaiyyət tərəfindən maraqla qarşılanmışdır.

Azərbaycan kitab sənətinin və Azərbaycan həqiqətlərinin dünyada tanınması məqsədi ilə qrafikə əsasən beynəlxalq kitab sərgilərində iştirak hesabat dövründə də uğurla davam etdirilmişdir.

12-14 aprel 2016-cı il tarixdə London şəhərində keçirilən beynəlxalq kitab sərgisində ölkəmiz 55 kvadratmetrlik sahədə qurulmuş, Qız qalasının təsviri olan stendlə təmsil olunmuşdur. Milli ekspozisiyamızda Heydər Əliyev Fondunun, Nazirliyin, Böyük Britaniyadakı Səfirliyimizin dəstəyi ilə nəşr olunmuş və milli nəşriyyatlar tərəfindən çap edilmiş kitablar ziyarətçilərin marağına səbəb olmuşdur.

12-16 may tarixində İtaliyanın Turin şəhərində keçirilən beynəlxalq kitab sərgisində tarixi abidələrimizin təsviri olan 30 kvadratmetrlik milli stenddə Azərbaycan kitabı təqdim olunmuşdur. Sərgi zamanı Azərbaycan mədəniyyətinin və tarixinin təbliğatı məqsədi ilə italyan dilində nəşr olunmuş yeni kitabların təqdimatı keçirilmişdir.

Hesabat dövrünün iyun ayında Bışkek şəhərində MBD üzv dövlətlərin “Kitab sənəti” adlı 13-cü Beynəlxalq müsabiqəsi keçirilmişdir. Ənənəvi olaraq hər il keçirilən bu müsabiqədə Azərbaycan kitabının iştirakını həmişəki kimi bu dəfə də uğurlu hesab etmək olar. Belə ki, müsabiqənin on nominasiyasından səkkizində kitablarımız fərqlənmişdir. Müsabiqədə bizim təqdim etdiyimiz 4 kitab I dərəcəli, 2 kitab II dərəcəli, 1 kitab III dərəcəli və 1 kitab isə xüsusi diplomla təltif olunmuşdur.

7-11 sentyabr tarixində Moskva şəhərində keçirilən XXIX Moskva Beynəlxalq Kitab Sərgi-yarmarkasında nazirlik tərəfindən icarəyə götürülmüş 15 kv.m.-lik stenddə 150 addan çox kitabdan, ölkəmizin turizm imkanları haqqında təbliğat materiallarından ibarət ekspozisiya ziyarətçilərin geniş marağına səbəb olmuşdur. Sərgi çərçivəsində həmçinin, may ayında Bışkekdə keçirilmiş MDB-nin “Kitab Sənəti” müsabiqəsində qalib gəlmiş kitabların mükafatlandırma mərasimi keçirilmişdir.

19-23 oktyabr tarixində Frankfurt Beynəlxalq Kitab Sərgisində 56 kv.m. sahədə ənənəvi olaraq Qız Qalası və Qala divarları dizaynı

ilə hazırlanmış xüsusi stend, yüksək poliqrafik keyfiyyətli milli nəşrlərimiz ziyarətçilərin böyük marağına səbəb olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Sərəncamına əsasən 2016-cı ilin "Multikulturalizm ili" elan edilməsi münasibətilə oktyabr ayının 22-də pavilyonumuzda "Azərbaycanda multikultural dəyərlər" adlı tədbir keçirilmişdir.

12-15 noyabr tarixində İstanbulda keçirilən beynəlxalq kitab sərgisində də milli nəşrlərimizin nümayişi təşkil olunmuşdur. 42 kv.m. sahədə qurulmuş xüsusi dizaynlı stenddə 350 adda 600-dən çox çap məhsulu nümayiş etdirilmişdir. Nazirliyin dəstəyi ilə Türkiyənin "Zengin yayıncılıq" nəşriyyatı tərəfindən həyata keçirilən Azərbaycan ədəbiyyatı nümunələrinin silsilə nəşrləri layihəsi çərçivəsində işıq üzü görmüş ilk kitabın - Yusuf Vezir Çemenzeminli "Kan içində. İki atəş arasında" romanının sərginin birinci günü təqdimat mərasimi keçirilmişdir. Kitab qardaş xalqın rəğbəti ilə qarşılanmışdır. Sərgi müddətində digər bir tədbir Nazirliyin, TÜRKSOY-un və Azərbaycan Milli Kitabxanasının birgə təşkilatçılığı ilə Xalq Şairi Səməd Vurğunun anadan olmasının 110 illiyi münasibətilə təşkil edilmişdir.

Kitab sərgiləri ilə yanaşı bir sıra digər beynəlxalq tədbirlərdə ölkəmiz təmsil olunmuş, Azərbaycan nümayəndələrinin iştirakı təmin edilmişdir. Belə ki, "Beynəlxalq Təbəssüm Ordeni"nə layiq görülmüş uşaq yazıçısı Aygün Bünyadzadə mükafatın təqdim olunma mərasimində iştirak üçün 2016-cı ilin 11 mart tarixində Polşa Respublikasına ezam olunmuşdur. A.Bünyadzadənin təltif olunması Polşa və Azərbaycan mətbuatında işıqlandırılmışdır.

Serbiyanın Krçedin şəhərində 20-25 iyul tarixində keçirilmiş ədəbiyyat üzrə beynəlxalq "Arte" mükafatının təqdim olunma mərasimində Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Bədii Tərcümə və Ədəbi Əlaqələr Mərkəzinin direktoru, şair və tərcüməçi Səlim Babullaoglunun iştirakı təmin edilmişdir.

Rusiya Federasiyasının Ulyanovsk vilayətində 15-16 sentyabr tarixində YUNESKO-nun himayəsi altında VI Beynəlxalq Mədəniyyət Forumu keçirilmişdir. Forumda iştirak məqsədilə Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Bədii Tərcümə və Ədəbi Əlaqələr Mərkəzinin direktoru, şair və tərcüməçi Səlim Babullağlu Rusiya Federasiyasının Ulyanovsk şəhərinə ezam edilmişdir. Ulyanovsk şəhərinin 2016-cı ildə Rusiyanın "Mütaliə paytaxtı" seçilməsi münasibətilə təşkil edilmiş forumun işgüzar platformasının əsas mövzuları ədəbiyyat, kitab sənəti və mütaliənin təşviqinə həsr olunmuş, tədbir çərçivəsində yerli və xarici yazarlarla yaradıcı görüşlər keçirilmişdir.

Noyabr ayının 21-23-ü tarixində Nazirliyin və AYB-nin Bədii Tərcümə və Ədəbi Əlaqələr Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə beynəlxalq poeziya günləri keçirilmişdir. Tədbir çərçivəsində AMEA Mərkəzi Elmi Kitabxanasında İran yazıçısı Mustafa Məsturla görüş, Gənc Tamaşaçılar Teatrında Türkiyənin məşhur fotoqrafı İlyas Göçməyə həsr olunmuş “İlyas Göçmənin şəkil dəftəri” şeir kitabının təqdimatı və teatrın böyük səhnəsində “Vizual poeziya” seansı keçirilmişdir.

Ukrayna Milli Yazıçılar Birliyinin sədri M.A.Sidorjevskinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə müraciəti və “Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ilə Ukraynanın Mədəniyyət Nazirliyi arasında 2016-2020-ci illər üzrə mədəniyyət və incəsənət sahəsində əməkdaşlığa dair Proqram” nəzərə alınaraq, iki ölkə arasındakı ədəbi əlaqələrin möhkəmləndirilməsi məqsədilə Azərbaycanın Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev Ukrayna Milli Yazıçılar Birliyində ədəbi görüşlərdə iştirak üçün 16-20 dekabr tarixində Kiyev şəhərinə ezam edilmişdir.

Nazirliyin tabeliyində olan dövlət kitabxana fondunu zənginləşdirmək, nəşriyyatların və müəlliflərin fəaliyyətini stimullaşdırmaq məqsədilə hesabat dövründə nəşr məhsullarının satın alınması müsabiqəsi də keçirilmişdir. Ümumilikdə müsabiqəyə 286 adda nəşr məhsulu təqdim olunmuş və komissiyanın seçiminə əsasən, uşaq ədəbiyyatına xüsusi üstünlük verilməklə 178 adda 10180 nüsxə nəşr məhsulunun satın alınması məqsədəuyğun sayılmışdır.

Respublika Kitabxana Kollektorunun fəaliyyətinin (Nazirliyin nəşr etdirdiyi və satın aldığı kitabların qəbulu, qeydiyyatata alınması, bölgü üzrə kitabxanalara təhvil verilməsi, beynəlxalq kitab sərəgiləri üçün ayrılması) təkmilləşdirilməsi, maddi-texniki bazasının daha da gücləndirilməsi üçün nazirlik tərəfindən müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

ELM, TƏHSİL VƏ GƏNCLƏRLƏ İŞ

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin sistemində 243 təhsil müəssisəsi - Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası, Mingəçevir Turizm Kolleci, Bakı Turizm Peşə Məktəbi, Ağcabədi şəhər Ü.Hacıbəyli adına Qarabağ Muğam Mərkəzi, Şamaxı şəhər İncəsənət Təhsili Mərkəzi, Gədəbəy Aşıq Məktəbi, 183 uşaq musiqi, 51 uşaq incəsənət və 2 uşaq rəssamlıq məktəbi, habelə Respublika Mədəniyyət Müəssisələri İşçilərinin İxtisasartırma və Hazırlıq Mərkəzi, Muzey Sərvətləri və Xatirə Oşyalarının Elmi-Bərpa Mərkəzi fəaliyyət göstərir.

Hesabat dövrünün əlamətdar hadisələrindən biri Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin yaradılmasının 10 ili tamam olmasıdır. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 13 fevral tarixli qərarı ilə yaradılmış Azərbaycan Turizm İnstitutu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 22 dekabr tarixli Sərəncamına əsasən Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti (ATMU) olaraq öz fəaliyyətini davam etdirir. Hazırda ATMU-da 3 fakültə, 10 kafedra fəaliyyət göstərir, bakalavriat səviyyəsində 1747 nəfər, magistraturada 107 nəfər, doktoranturada 61 nəfər və ilk peşə ixtisas təhsili üzrə Bakı Turizm Peşə Məktəbində 440 nəfər təhsil alır. ATMU tərkibində bütövlükdə 2355 gənc turizm və menecment sahələri üçün müxtəlif səviyyəli mütəxəssis kimi hazırlanır. ATMU ölkədə ilk dəfə olaraq 2007-ci ildən Avstriyanın İMC Krems Tətbiqi Elmlər Universiteti ilə ikili diplom proqramının icrası uğurla davam etdirməkdədir. Məzunların 124 nəfəri ATMU ilə yanaşı, İMC Tətbiqi Elmlər Universitetinin də diplomunu almışdır. 2017-ci ildə nazirlik tərəfindən Universitetin 4 əməkdaşı "Fəxri turizm işçisi" döş nişanı, 10 əməkdaşı isə Fəxri Fərmanla təltif olunmuşdur.

Hesabat dövründə Mingəçevir Turizm Kollecinin 10 ili tamam olmuşdur. Sözügedən təhsil müəssisəsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 13 fevral tarixli 45 nömrəli qərarı ilə yaradılmışdır. Kollecdə 6 şöbə, 11 fənn komissiyası, 160 nəfər pedaqoji heyət fəaliyyət göstərir, 13 ixtisas üzrə 2300 tələbə təhsil alır. 10 il ərzində fəaliyyətini genişləndirən Mingəçevir Turizm Kolleci Şotlandiyanın Stevenson Kolleci, Rumıniyanın Andrei Barseanu Kolleci, Qazaxıstanın Almatı Dövlət Texnologiya və Menecment Kolleci, Türkiyənin Beynəl-

xalq Turizm Kolleci, Moskva Humanitar Kolleci və Moskva Biznes İqtisadiyyat Kolleci ilə əməkdaşlıq əlaqələri qurmuşdur.

Bakı Turizm Peşə Məktəbinin yaradılmasının 5 illik yubileyi ilə əlaqədar 14 dekabr 2016-cı il tarixində “Multukultural dəyərlər və dadlar” adlı tələbə yarmarkası təşkil edilmişdir. Tədbirdə məktəbin 6 əməkdaşı nazirliyin Fəxri Fərmanlı ilə təltif olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 30 aprel tarixli 419 nömrəli Sərəncamı ilə 85 il ərzində respublikada balet və xalq rəqsi sahəsində kadrlar hazırlayan yeganə orta ixtisas təhsili müəssisəsi kimi fəaliyyət göstərmiş Bakı Xoreoqrafiya Məktəbinin bazasında ümumi, orta ixtisas və ali təhsil proqramlarını həyata keçirən Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası yaradılmışdır.

Akademiyada xoreoqrafiya sənəti üzrə “balet artisti”, “baletmeyster sənəti”, “balet pedaqogikası”, “instrumental ifaçılıq”, “sənətşünaslıq” ixtisaslaşmaları açılmış, Baletmeyster sənəti, Klassik rəqs, Milli rəqslər, İctimai fənlər, Xarici dillər, Musiqi fənləri, Azərbaycan dili və ədəbiyyatı kafedraları formalaşmış və ali idarəetmə orqanı olan Elmi Şura fəaliyyətə başlamışdır.

Hesabat dövründə Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasında tədrisin inkişaf etdirilməsi, beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi, xoreoqrafiya sənəti sahəsində yaradıcılıq səviyyəsinin dünya standartlarına uyğunlaşdırılması, beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi məqsədilə tanınmış mütəxəssislərin ustad dərsləri təşkil edilmişdir. 2016-cı il ərzində Rusiya Federasiyasının Xalq artisti, görkəmli baletmeyster və pedaqoq Dikalu Muzakayev, Litva Musiqi və Teatr Akademiyasının dosenti Pertras Skirmantas, Haaqa Kral Konservatoriyasının Rəqs departamentinin sabiq direktor müavini, Belçikanın “Flanders” Baleti, Çilinin Santyaqo Baleti, ABŞ-ın Hyuston Balet Akademiyası, Gürcüstanın V.Çabukiani adına Tbilisi Dövlət Balet Məktəbinə xarakterik quruluş vermiş hollandiyalı mütəxəssis Tom Bosma tərəfindən Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasında ustad dərsləri keçirilmişdir.

2016-cı ilin 16-20 may tarixində Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası (BXA) tərəfindən Qəmər Almaszadə adına Klassik və Milli Rəqs üzrə I Beynəlxalq Müsabiqə təşkil olunmuşdur. Yaxın Şərqdə və MDB məkanında vahid klassik və milli formatda ilk dəfə keçirilən müsabiqə dünyanın müxtəlif ölkələrini təmsil edən xoreoqraflar tərəfindən böyük maraqla qarşılanmışdır.

Hesabat ilində Respublika Mədəniyyət Müəssisələri İşçilərinin Hazırlıq və İxtisasartırma Mərkəzində ümumilikdə 40 kateqoriya üzrə 991 nəfər dinləyici ixtisasartırma kursunu keçmişdir.

Respublika Mədəniyyət Müəssisələri İşçilərinin Hazırlıq və İxtisasartırma Mərkəzinin əməkdaşları Moskva şəhərində əlavə təhsil müəssisələrinin rəhbərləri üçün “DOD-2016” beynəlxalq konfransda və Minsk şəhərində Belarus Milli Kitabxanasının təşkilatçılığı ilə keçirilmiş “Kitabxana mədəniyyət fenomeni kimi” mövzusunda təşkil olunmuş IV Beynəlxalq Konqresdə iştirak etmişlər.

Muzey işinin təkmilləşdirilməsində fond eksponatlarının bərpası və konservasiyasının prioritet istiqamətlərdən olduğunu nəzərə alaraq, Muzey Sərvətləri və Xatirə Əşyalarının Elmi-Bərpa Mərkəzi tərəfindən 2016-cı il ərzində Şəmkirdə Gəncə şəhər, Şəmkir, Tovuz, Gədəbəy və Daşkəsən rayonlarında çalışan muzey əməkdaşları üçün regional sərgi-seminar təşkil etmişdir. Seminar iştirakçıları üçün bərpa olunmuş muzey əşyalarının fotolarından ibarət “İkinci həyat” adlı sərgi, muzey bərpaçı-rəssamları üçün “Muzey sərvətlərinin mühafizəsi bərpaçı-konservatorların əsas vəzifəsidir” adlı təlim kursu, Xırdalan şəhərində muzey əşyalarının saxlanması və onların dağılmasının qarşısının alınması istiqamətində qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsinə həsr olunmuş regional sərgi-seminar təşkil edilmişdir. Kursun işinə Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi, Beyləqan, Quba, Neftçala Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyləri, Mingəçevir Tarix Muzeyi, Həzi Aslanovun Lənkərandakı Ev Muzeyi, Sabit Rəhmanın Şəkidəki Ev Muzeyindən bərpaçı-rəssamları cəlb edilmişlər.

Hesabat dövründə Moskva şəhərində keçirilmiş “Rusiya bərpaçılığı müasir mərhələdə” adlı tədbir çərçivəsində Rusiya Dövlət Elmi-Tədqiqat İnstitutu və Muzey Sərvətləri və Xatirə Əşyalarının Elmi-Bərpa Mərkəzi arasında əməkdaşlıq sazişi imzalanmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “2 fevral - Gənclər günü kimi qeyd olunması haqqında” Sərəncamına əsasən Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən ənənəvi olaraq “Gəncliyin səsi” adlı festival keçirilir. Festival gənc istedadların üzə çıxarılması, onların yaradıcılıq axtarışlarının, bilik və bacarıqlarının, yaradıcılıq nailiyyətlərinin dəstəklənməsi, yeni simaların aşkar olunması məqsədi daşıyır. 2016-cı il 1-5 fevral tarixində Nazirliyin və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Bakı və Gəncə şəhərlərində “Gəncliyin səsi” festivalı keçirilmişdir. Festivalda ASAN Könüllüləri Gənclər Təşkilatı, Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin, Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının, Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının, Bakı Turizm Peşə Məktəbinin tələbələri, gənc musiqiçilərdən ibarət

“Sinfonietta Orchestra”, gənc Prezident təqaüdçüləri, “Dolce Vita” kvinteti, nəfəsli alətlər kvinteti, gənc yazarlar və gənc rəssamlar iştirak etmiş, gənc rejissorların filmləri nümayiş etdirilmişdir.

“Gənc istedadların xüsusi təqaüdə layiq görülməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 13 iyun və 6 oktyabr tarixli sərəncamları ilə Q.Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət, T.Quliyev adına 12, R.Hacıyev adına 15, L. və M. Rostropoviçlər adına 21, G.Şaroyev adına 35 nömrəli onbirillik musiqi məktəblərində, Bakı Musiqi Akademiyasında, Azərbaycan Milli Konservatoriyasında, Hamburq Musiqi və Teatr Ali Məktəbində, Nyu-York Manhattan Musiqi Məktəbində təhsil alan 13 gəncin adı Azərbaycanın gənc istedadlarının “Qızıl kitabı”na yazılmış və onlar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi aylıq təqaüdünə layiq görülmüşlər.

Hesabat dövründə nazirliyin tabeliyində olan uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəblərinin strukturunun və idarə olunmasının, habelə normativ-hüquqi bazasının təkmilləşdirilməsi, onların madditexniki və tədris bazasının möhkəmləndirilməsi, məktəblər üzrə yeni dövlət standartlarının hazırlanması və bu standartlar əsasında, həmçinin beynəlxalq təcrübədən istifadə olunmaqla müvafiq təhsil proqramlarının tərtib və tətbiq edilməsi, təlim-tərbiyə prosesində müasir üsul və metodlardan istifadə olunması, məktəblərdə çalışan müəllimlərin sosial statusunun artırılması, onların peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi, istedadlı uşaq və gənclərin yaradıcılıq inkişafının təmin edilməsi üçün zəruri şəraitin yaradılması istiqamətində işlərin davam etdirilməsi məqsədilə “Azərbaycan Respublikasında uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəblərinin inkişafı üzrə Xüsusi Fəaliyyət Proqramı (2016-2020-ci illər)” hazırlanmış və təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 24 oktyabr tarixli 13 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nda təhsildə nəticələrə görə cavabdeh, şəffaf və səmərəli idarəetmə mexanizmlərinin yaradılması strateji istiqamətlərdən biri kimi müəyyənləşdirilmişdir. Bu istiqamət təhsil sistemində tənziqləmə və idarəetmənin qabaqcıl beynəlxalq təcrübə əsasında müasirləşdirilməsi, təhsil müəssisələrində nəticəyönlü və şəffaf idarəetmə modelinin, təhsilin keyfiyyətinin təminatı və idarə olunması üzrə yeni məlumat və hesabat sistemlərinin yaradılması kimi hədəfləri əhatə edir. Təhsil prosesinin iştirakçıları arasında münasibətlər sisteminin dəqiq müəyyən edilməsi, təhsil müəssisələrinin idarəetmə səlahiyyətlərinin, eyni zamanda cavabdehliyinin artırılması, fəaliyyətin monitorinqi və qiymətləndirilməsi, təhsilin keyfiy-

yətini ölçən göstəricilər sisteminin təkmilləşdirilməsi, təhsilin maliyyələşdirilməsinin onun keyfiyyətinə yönəldilməsinin təmin edilməsi təhsil sahəsində idarəetmə islahatlarının başlıca istiqamətlərindəndir.

Təhsil strategiyasının uğurla həyata keçirilməsi və təhsilin keyfiyyətinin dayanıqlı yüksəlişində səmərəli idarəetmənin mühüm rolunu nəzərə alaraq, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi sistemində fəaliyyət göstərən uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəblərinin rəhbər kadr potensialının gücləndirilməsi və yenilənməsi sahəsində müvafiq islahatların aparılması, məktəb direktorlarının peşəkarlıq səviyyəsinin yoxlanılması, tutduğu vəzifəyə uyğunluğunun müəyyənləşdirilməsi və fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi məqsədi ilə 2016-cı ilin yanvar-iyun aylarında rayon və şəhər uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəbləri direktorlarının attestasiyası aparılmış, 130 məktəb direktoru attestasiya olunmuşdur.

“Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyası”nda əsas hədəflərdən biri də təhsilalanların fərdi xüsusiyyətlərini nəzərə alan innovativ təlim metod və texnologiyaları vasitəsilə təhsilin məzmununun səmərəli mənimsənilməsinə təmin edən yüksək nüfuzlu təhsilverənin formalaşdırılmasıdır. Bu hədəfə nail olmaq üçün müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin daim yüksəldilməsi, nüfuzunun artırılması, karyera inkişafı və fəaliyyətinin stimullaşdırılmasını təmin edən yeni sistemin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Dövlət Strategiyasının icrası istiqamətində uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəblərində çalışan müəllimlərin peşəkarlıq səviyyəsinin qiymətləndirilməsi və əlavə təlim ehtiyaclarının müəyyənləşdirilməsi məqsədilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən müəllimlərin bilik və səriştəsinin sınaq qiymətləndirilməsi (test üsulu ilə) keçirilmişdir. 2014-2015-ci illərdə Bakı, Gəncə, Sumqayıt, Lənkəran, Xaçmaz və Şəki şəhərlərində müəllimlərin bilik və səriştəsinin sınaq qiymətləndirilməsi aparılmış, tədbirlərdə zonalar üzrə Bakı, Gəncə, Sumqayıt, Abşeron, Xızı, Cəbrayıl, Qubadlı, Laçın, Lənkəran, Astara, Lerik, Masallı, Yardımlı, Xaçmaz, Quba, Qusar, Siyəzən, Şabran, Şəki, Balakən, Qax, Oğuz, Zaqatala şəhər və rayon uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəblərinin 6814 müəllimi iştirak etmişdir. 2016-cı ildə də bu iş davam etdirilmişdir. Belə ki, 5 iyun tarixində Şirvan şəhərində Şirvan şəhər, Biləsuvar, Cəbrayıl, Cəlilabad, Hacıqabul, Neftçala, Saatlı, Sabirabad, Salyan rayon uşaq musiqi və incəsənət məktəblərində çalışan 13 ixtisas üzrə 549 müəllim, 16 oktyabr tarixində Şəmkir şəhərində Ağstafa, Gədəbəy, Göygöl, Qazax, Şəmkir, Tovuz rayon uşaq musiqi, incəsənət və aşıq məktəbləri müəllimlərinin bilik və səriştəsinin sınaq

qiymətləndirilməsi keçirilmişdir. Qiymətləndirmədə 13 ixtisas üzrə 740 müəllim iştirak etmişdir.

Ölkədə orkestr alətləri üzrə yüksək peşəkar ifaçı və pedaqoji kadrların hazırlanması və mütəxəssis çatışmazlığının tədricən aradan qaldırılması məqsədilə uşaq musiqi və incəsənət məktəblərində simli, nəfəsli və zərb alətləri üzrə təhsilin canlandırılması və keyfiyyətinin yüksəldilməsi, müəllimlərin fəaliyyətinin stimullaşdırılması, ən çox tələbat olan musiqi alətlərinə şagird və valideynlərdə maraq yaradılması kimi vəzifələrin həlli üçün “Uşaq musiqi və incəsənət məktəblərində simli, nəfəsli və zərb alətləri üzrə tədrisin inkişaf etdirilməsinə dair Proqram (2016-2020-ci illər)” hazırlanmış və təsdiq edilmişdir. Proqramın icrasına dair Tədbirlər planının 4.17 və 4.18-ci bəndlərinə müvafiq olaraq Q.Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbində simli, nəfəsli və zərb alətlərinin təmiri üzrə emalatxanaların yaradılması və bu sahədə mütəxəssis hazırlanması üçün xarici ölkələrin təcrübəsinin öyrənilməsi zərurəti yarandığını nəzərə alaraq, Türkiyənin Ankara şəhərində fəaliyyət göstərən emalatxanaların işinin təşkili prosesi ilə tanış olmaq, gələcəkdə sahə üzrə ustaların təcrübə keçməyə göndərilməsi üçün müvafiq şərtləri müəyyənləşdirmək məqsədilə Q.Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbinin direktoru Əziz Qarayusifli və Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının tələbəsi Ümid Musayev Türkiyənin Ankara şəhərinə ezam olunmuşlar.

Respublikanın uşaq musiqi və incəsənət məktəbləri əsas etibarlı ilə 5 və 7 illik təhsil sistemi ilə fəaliyyət göstərirlər. Bununla yanaşı son illər əhalinin incəsənət sahəsində yüksək səviyyəli orta təhsilə yiyələnmək tələbatı nəzərə alınaraq, pedaqoji iş təcrübəsinə və zəruri maddi-texniki bazaya malik bir neçə uşaq musiqi və incəsənət məktəbi, o cümlədən 2016-cı il 1 sentyabr tarixindən Abşeron rayon Xırdağan şəhər Uşaq Musiqi Məktəbi, 10 oktyabr tarixindən Masallı şəhər Uşaq İncəsənət Məktəbi onbirillik təhsil sisteminə keçirilmişdir. Hazırda respublika üzrə 16 musiqi və 2 incəsənət məktəbi (Bakı şəhərində 15 məktəb, Mingəçevir şəhəri, Abşeron və Masallı rayonlarının hər birində 1 məktəb) onbirillik təhsil sistemi üzrə fəaliyyət göstərir.

Son illər ölkə rəhbərliyi tərəfindən uşaq musiqi və incəsənət məktəblərinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşılır. Belə ki, sentyabrın 3-də Masallı şəhər, sentyabrın 27-də Sumqayıt şəhər, oktyabrın 19-da Ağstafa şəhər uşaq musiqi məktəblərinin yeni tikilmiş binalarının açılışı olmuşdur. Binaların açılışında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev iştirak etmişdir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin sistemindəki uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəb və mərkəzlərində təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsini, bilikli və bacarıqlı ixtisaslı kadrların bərabər hüquqlu, şəffaf, sağlam rəqabət şəraitində seçilib yerləşdirilməsi, kadrlara olan tələb-təklif prinsiplərinin gözlənilməsini təmin etmək məqsədi ilə 2015/2016-cı tədris ilindən etibarən məktəblərə işə qəbul vakant yerlər əsasında müsabiqə yolu ilə aparılır. Bununla əlaqədar 2016/2017-ci tədris ili üçün pedaqoji kadrların işə qəbulu üzrə müsabiqə komissiyası tərəfindən III müsabiqə elan olunmuş və 15-28 avqust 2016-cı il tarixində müsabiqənin I mərhələsi (elektron ərizələrin qəbulu və qiymətləndirilməsi), sentyabrın 1-dən 10-dək isə II mərhələsi (müsahibə) keçirilmişdir.

Müsabiqə zamanı vakansiyaya çıxarılan 600 yerə 847 elektron ərizə daxil olmuş və bundan 171 ərizə müsabiqənin qaydalarına uyğun olmadığı üçün ikinci mərhələyə buraxılmamışdır. Müsabiqənin ikinci mərhələsinə (müsahibə mərhələsi) 676 nəfər dəvət edilmiş, onlardan 45 nəfəri müsahibədə iştirak etməmiş, 409 nəfəri müsahibədən keçə bilməmiş, 222 nəfər isə müsahibənin nəticəsinə görə uğur qazanmışdır.

Uğur qazananlardan respublika üzrə 103 nəfəri (təxminən 47%-i), Bakı şəhəri üzrə isə 82 nəfərdən 76 nəfəri (təxminən 92%-i) ali təhsilli mütəxəssislər olmuşdur. Eyni zamanda ali təhsilli 103 nəfər mütəxəssisdən 26 nəfərinin (təxminən 25%-nin) magistr dərəcəsi var və yaxud hazırda magistr pilləsində təhsil alanlar olmuşlar.

Fevralın 23-də Lənkəran şəhərində Lənkəran, Astara, Lerik, Masallı və Yardımlı rayon, 30 mart tarixində Bakı və Xırdalan şəhərlərində Bakı, Sumqayıt şəhərləri və Abşeron rayonunda fəaliyyət göstərən Ağdam, Cəbrayıl, Füzuli, Xocalı, Xocavənd, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Şuşa, Zəngilan rayon, 29 aprel tarixində Şirvan şəhərində Hacıqabul, Saatlı, Sabirabad rayon və Şirvan şəhər, 24 may tarixində Biləsuvar şəhərində Biləsuvar, Cəlilabad, Neftçala və Salyan rayon, 25 oktyabr tarixində Şəki şəhərində Qəbələ, Oğuz, Şəki rayon, 26 oktyabr tarixində Zaqatala şəhərində Balakən, Qax, Zaqatala rayon uşaq musiqi və incəsənət məktəblərinin müəllim və şagirdləri üçün fortepiano, violin, musiqi nəzəriyyəsi, xor dirijorluğu, tar, kamança, qarmon və xanəndəlik ixtisasları üzrə ustad dərsləri təşkil edilmişdir. Ustad dərslərini Q.Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət, Bakı şəhər 3 nömrəli Uşaq İncəsənət, R.Behbudov adına 2 nömrəli, C.Qaryağdıoğlu adına 9, 11, R.Hacıyev adına 15, L. və M. Rostropoviçlər adına 21, G.Şaroyev adına 35 nömrəli, Abşeron rayon Xırdalan şəhər uşaq musiqi məktəblərinin təcrübəli müəllimləri aparmışlar.

Ustad dərsləri keçirmək məqsədilə xarici ölkələrdən də mütəxəssislər dəvət olunur. Yanvarın 7-də Q.Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbində İstanbul Texniki Universiteti Türk Musiqisi Dövlət Konservatoriyasının professoru Cihad Aşkın (violin) tərəfindən ustad dərsləri keçirilmişdir. Hesabat ilinin 25-31 may tarixində tanınmış azərbaycanlı pianoçu, Türkiyənin Yeditepe Üniversitesi Eğitim Fakültəsinin dosenti İslam Manafov paytaxtın C.Hacıyev adına 3, F.Əmirov adına 6, T.Quliyev adına 12, Ə.Bədəlbəyli adına 23, M.Maqomayev adına 26, G.Şaroyev adına 35 nömrəli onbirillik musiqi və incəsənət məktəblərində konsert proqramı ilə çıxış etmiş və ustad dərsləri keçmişdir. Dərslərdə Bakı şəhər uşaq musiqi və incəsənət məktəblərinin müəllim və şagirdləri iştirak etmişlər.

Türkiyənin İstanbul Teknik Universiteti “İspirtohane Kültür və Sanat Merkezi”nin fortepiano şöbəsinin müdiri və hazırda İstanbulda yerləşən “University of West London College of Music”ın fortepiano ixtisası üzrə müəllimi Züleyxa Bağirova tərəfindən 24-29 oktyabrda Bakı şəhərində uşaq musiqi və incəsənət məktəblərinin müəllim və şagirdləri üçün ustad dərsləri keçirilmişdir.

Uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəblərində tədrisin səviyyəsinin yüksəldilməsi, gənc istedadların üzə çıxarılması, onların peşəkar inkişafının istiqamətləndirilməsi, müəllimlərin yaradıcılıq fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi mütəmadi olaraq baxışlar, festivallar, müsabiqələr, sərgilər təşkil edir.

Hesabat ilinin aprel-may aylarında Habil Əliyev adına gənc kamança ifaçılarının I respublika müsabiqəsi təşkil edilmişdir. Müsabiqənin zonalar üzrə I turu 11-26 aprel tarixində Bakı, Sumqayıt, Mingəçevir, Şirvan şəhərlərində, Ağcabədi və Goranboy rayonlarında, II turu isə 2-5 may tarixində Ağdaş şəhərində keçirilmişdir. 150 gənc kamança ifaçısı iştirak etdiyi müsabiqənin yekun konserti mayın 25-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində baş tutmuşdur. Müsabiqənin laureatları diplom və pul mükafatları ilə təltif olunmuşlar.

19-21 aprel tarixində “Kainat” Gənclik Mərkəzinin təşkilatçılığı, İSESKO-nun, Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi, Mədəniyyət və Turizm, Xarici İşlər nazirliklərinin, Bakı Musiqi Akademiyasının iştirakı ilə keçirilmiş “İslam dünyası gənc klassik musiqi ifaçılarının V yubiley beynəlxalq müsabiqəsi”nin iki nəfər əcnəbi iştirakçısına “Ən kiçik ifaçı” və “Repertuarına Azərbaycan muğamını daxil etmiş əcnəbi ifaçı” nominasiyaları üzrə nazirliyin fəxri fərmanı və qiymətli hədiyyələri təqdim edilmişdir.

Oktyabrın 14-də “Kainat” Gənclik Mərkəzinin təşkilatçılığı, Mədəniyyət və Turizm, Gənclər və İdman nazirliklərinin dəstəyi ilə keçirilmiş VII Beynəlxalq Uşaq Muğam Festivalının Tacikistan Respublikasından olan iştirakçısı Qafori Gülnoza Furkatzodə “Azərbaycan muğam parçasının ən yaxşı əcnəbi ifaçısı” nominasiyası üzrə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin xüsusi diplomu və xatirə hədiyyəsi ilə təltif edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının iyirmi beşinci ildönümü haqqında” Sərəncamının icrası ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin əmrinə uyğun olaraq, dekabr ayında Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpa edilməsinin 25 illiyinə həsr olunmuş uşaq, yeniyetmə və gənclər arasında rəsm və əl işlərindən ibarət “Müstəqil Azərbaycanım” adlı Respublika Müsabiqə Sərgisi və Respublika Musiqi Müsabiqəsi keçirilmişdir. 17 dekabr tarixində Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında sözügedən müsabiqələrin qaliblərinin sərgisi və yekun konserti keçirilmişdir.

Milli mədəniyyətimizin tanınması, habelə istedadlı gənclərin yaradıcılıq bacarıqlarının inkişafı məqsədilə ölkəmizin müxtəlif beynəlxalq tədbirlərdə təmsil olunmasının əhəmiyyətini nəzərə alaraq, 2016-cı il ərzində Almaniya, Avstriya, Çin, Estoniya, Gürcüstan, İtaliya, Özbəkistan, Polşa, Rusiya, Serbiya, Türkiyədə keçirilmiş müxtəlif müsabiqə və festivallarda Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının, Q.Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbinin, Bakı şəhər gözdən əlil uşaqlar üçün 38 nömrəli Onbirillik Musiqi Məktəbinin, Abşeron rayon Xırdalan şəhər Onbirillik Musiqi Məktəbinin, Naftalan şəhər Uşaq Musiqi Məktəbinin müəllim və şagirdləri, habelə Prezident təqaüdüçüləri pianoçular Nərmin Nəcəfli, Murad Abasov, Nəriman Əmiraslanov və Rüstəm Zeynalov, violin ifaçıları Elvin Hoca Qəniyev və Elgün Ağazadə (violin), Aygül Həsənova (kanon), Mədinə Şahgəldiyeva (kamança), Emin Eminzadə (vokal) uğurla iştirak etmişlər.

2016-2017-ci illərdə Çexiya, Misir, Özbəkistan, Yaponiya və Yunanıstanda keçirilən Beynəlxalq uşaq rəsm müsabiqələrinə respublikanın uşaq incəsənət və rəssamlıq məktəbləri şagirdlərinin əsərləri göndərilmişdir.

İstedadlı gənclərin dəstəklənməsi və müvafiq sahələr üzrə yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması çərçivəsində görülən işlərin davamı olaraq istedadlı gənclərin xarici ölkələrin tədris müəssisələrində təhsil almaları və tanınmış mütəxəssislərin ustad dərslərində iştirak etmələri üçün nazirlik tərəfindən maliyyə dəstəyi göstərilir. Belə ki,

əməkdar artist Emil Məmmədov (fortepiano) Amerika Birləşmiş Ştatlarının “Berklee” Musiqi Kollecinə, violin ifaçıları, Prezident təqaüdcüləri Elvin Hoca Qəniyev, Kamran Ömərli və Cəmilə Qarayusifli müvafiq olaraq İsveçrənin Kalaidos Tətbiqi Elmlər Universitetində, İspaniyanın Kraliça Sofiya adına Ali Musiqi Məktəbində və İsveçrənin Lozanna Ali Musiqi Məktəbində, Prezident təqaüdcüsü Ənvər Kərimov (truba) P.İ.Çaykovski adına Moskva Dövlət Konservatoriyasında, Prezident təqaüdcüsü Aytac Şıxəlizadə (vokal) Vyana Musiqi və Təsviri İncəsənət Universitetində, Sain Rəfiyeva (fortepiano) Almaniyanın R.Şuman adına Ali Musiqi Məktəbində, Səddam Novruzbəyov (klarnet) Fransanın “Ecole Normale de Musique de Paris” ali təhsil müəssisəsində, Rza Rzayev Türkiyənin Beykənd Universitetində və Kənan Zeynalov İstanbul Bilgi Universitetində kinematoqrafiya və televiziya sahəsi üzrə təhsillərini davam etdirirlər.

Gənc violin ifaçıları, Prezident təqaüdcüləri Kamran Ömərlinin İsveçrənin İnterlaken şəhərində (2-10 aprel 2016-cı il), Elvin Hoca Qəniyevin Avstriyanın Zalsburq şəhərində (31 iyul-13 avqust 2016-cı il), Cəmilə Qarayusiflinin Avstriyanın Vyana şəhərində (6-16 iyul 2016-cı il), Prezident təqaüdcüsü, pianoçu Nəriman Əmiraslanovun Almaniyanın Ettlingen şəhərində (3-26 avqust 2016-cı il) ustad dərslərində iştirakı üçün maddi dəstək göstərilmişdir.

Gədəbəy rayon və Naftalan şəhər uşaq musiqi məktəblərinin istifadəsində olan fortepiano alətlərinin köklənməsi üçün köməklik göstərilməsi barədə müəllimlərin müraciətlərini nəzərə alaraq, nazirlik tərəfindən göndərilmiş mütəxəssislər tərəfindən 18 iyul - 6 avqust tarixində sözügedən məktəblərdə 66 ədəd fortepiano alətinin köklənməsi, nizamlanması və təmiri xidmətləri həyata keçirilmişdir. İyun, sentyabr və oktyabr aylarında Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında Bakı, Lənkəran, Naftalan, Şəki şəhər, Abşeron, Ağstafa, Ağsu, Balakən, Beyləqan, Bərdə, Biləsuvar, Göyçay, İsmayıllı, Hacıqabul, Xaçmaz, Xızı, Xocalı, Kəlbəcər, Qax, Qəbələ, Quba, Neftçala rayon uşaq musiqi və incəsənət məktəblərinin fortepiano alətinin təmiri və köklənməsi sahəsində səriştəsi olan müəllimləri üçün kurslar təşkil edilmişdir.

TURİZM

Hesabat dövründə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı fərman və sərəncamlara və ölkə rəhbərliyinin müəyyən etdiyi dövlət siyasətinə adekvat olaraq Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən cari ildə turizm sferasının inkişafı istiqamətində mühüm tədbirlər görülmüş, eyni zamanda əməkdaşlıq sahəsində hökumətlərarası komissiyaların qəbul etdiyi sənədlərin icrası həyata keçirilmişdir. Qeyd olunan istiqamətlərdə əldə olunan müsbət nəticələrlə yanaşı, Birləşmiş Millətlər Ümumdünya Turizm Təşkilatı (BMÜTT), İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) və onun müxtəlif institutları, o cümlədən COM-CEC, Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB), Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİƏT), İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) və digər beynəlxalq təşkilatlarla turizm sahəsində əməkdaşlıq çərçivəsində fəaliyyət davam etdirilmişdir.

Gəlmə turizmin inkişafını sürətləndirmək məqsədi ilə xarici turistlər üçün müəyyən edilmiş reqlamentlərin sadələşdirilməsi ilə əlaqədar elektron turist vizalarının rəsmiləşdirilməsi müddətinin azaldılmasına dair Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə təkliflə müraciət edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsində edilən dəyişiklikliyə əsasən elektron turist vizasının əldə edilməsi 10 gündən 5 gün müddətinə endirilmişdir. Eyni zamanda "Turistlərə elektron viza almaq hüququnu əldə etmək üçün Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən turizm şirkətlərinin akkreditasiyadan keçməsi Qaydası"na uyğun olaraq 72 turizm şirkəti elektron viza sistemində akkreditasiyadan keçmişdir.

Ölkə rəhbərliyinin göstərişlərinə əsasən nazirlik tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində 2016-cı ilin 9 ayı ərzində ölkəmizə gələn xarici vətəndaşların sayı 1.719.015 nəfərə çatmış, bununla da keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə gəlmə turizm indeksi üzrə 10.9 % (169.430 nəfər) artım müşahidə edilmişdir.

2016-cı ilin yay mövsümü ərzində bölgələr üzrə mehmanxanalarda qalan turistlərin sayı 751 353 nəfər təşkil etmişdir ki, (685 461 yerli turist və 65 892 xarici turist) bu da keçən illə müqayisədə 23.5% artımın göstəricisidir.

Daxili turizm tendensiyalarının araşdırılması məqsədilə yerli turistlər arasında keçirilən "Daxili turizm sorğusu"nun 6-cı mərhələsi

üzrə işlər bitmiş, bununla da altı mərhələdən ibarət olan “Daxili turizm sorğusu” layihəsi yekunlaşmışdır.

Azərbaycanda çimərlik turizminin inkişafı məqsədilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin sifarişi əsasında “Kutvan” MMC tərəfindən “çimərlik ərazilərinin planlaşdırma və idarəetmə modelinin yaradılması və bu modelin fəaliyyət göstərən çimərliyin birində uyğunlaşdırılması və tətbiqi” layihəsi həyata keçirilmişdir. Layihə çərçivəsində nümunəvi çimərlik modeli hazırlanmış və ilkin olaraq Novxanı qəsəbəsində tətbiq edilmişdir. Beynəlxalq standartlara cavab verən çimərlik ərazilərinin, eləcə də ictimai çimərliklərin yaradılması məqsədilə aidiyyəti qurumların iştirakı ilə işçi qrupu yaradılmışdır. Sözügedən işçi qrupu tərəfindən Abşeron yarımadasında fəaliyyət göstərən çimərliklərə baxış keçirilmişdir. Əldə olunan məlumatlar əsasında mövcud vəziyyət təhlil olunmuş və “Azərbaycanın çimərlik ərazilərinin idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi və çimərlik turizminin inkişafı haqqında (2017-2020-ci illər) Fəaliyyət Planı” hazırlanmışdır. Fəaliyyət planı təsdiq olunması üçün aidiyyəti üzrə təqdim olunmuşdur.

Xızı-Xaçmaz, Quba, Qusar turizm və rekreasiya zonalarının yaradılması ilə bağlı müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi məqsədilə hazırlanmış “Xızı-Xaçmaz, Quba və Qusar turizm və rekreasiya zonalarının 2016-2017-ci illər üzrə Fəaliyyət Planı”nın layihəsinə dair aidiyyəti dövlət qurumlarının rəyləri toplanmış və Fəaliyyət planının layihəsi təsdiq olunması üçün Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

Hesabat dövründə Strateji yol xəritəsindən irəli gələn vəzifələrin icrası, müasir turizm sənayesinin formalaşdırılması və bu sahədə koordinasiya olunmuş siyasətin həyata keçirilməsi məqsədilə “Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1 sentyabr 2016-cı il tarixli 2295 nömrəli Sərəncamı təsdiq olunmuşdur. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən Sərəncamın 4.4. bəndinin (turizm və rekreasiya zonalarında vergi və gömrük güzəştlərinin və imtiyazlarının verilməsi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması) icrası məqsədilə “Turizm sahəsində investisiyaların təşviqi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərman layihəsi, 4.7. bəndinin (turizm potensialı olan məkanlara turistlərin cəlb edilməsi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması) icrası ilə bağlı turizm nümayiş obyektini kimi istifadə olunması nəzərdə tutulan unikal obyektlərin siyahısı, 4.8. bəndinin (Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində turizm nümayəndələrinin təyin olunması və onların fəaliyyətinin təmin edilmə-

si) icrası məqsədilə aidiyyəti qurumla razılaşdırılmış əsasnamə layihəsi hazırlanaraq Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına təqdim olunmuşdur. Həmin Sərəncamın 4.5. bəndinin (turizm potensialı olan ərazilərində turizm və rekreasiya zonalarının yaradılması barədə təkliflərin hazırlanması) icrası məqsədilə 26 şəhər/rayon icra hakimiyyətinə müraciətlər ünvanlanmışdır. Təqdim olunan təkliflər əsasında yeni rekreasiya və turizm zonalarının layihəsinin hazırlanması üzrə işlər davam etdirilir. 4.9. bəndin (sərhəd buraxılış məntəqələrində əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin sürətli keçidinin təmin edilməsi) icrası məqsədilə “Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhəd buraxılış məntəqələrində turist axınlarının sürətləndirilməsi və intensivləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Sərəncam layihəsi hazırlanmış və razılaşdırılması üçün müvafiq qaydada təqdim olunmuşdur. 4.10. bəndinin (Turizm Reyestrinin və informasiya saytının yaradılması) icrası məqsədilə nazirliyin sifarişi əsasında aidiyyəti sahədə ixtisaslaşmış şirkət tərəfindən müvafiq işlər həyata keçirilir. 5-ci bəndinin (turizm sahəsinin inkişafına dair yerli sahibkarlar tərəfindən təqdim olunan investisiya layihələrinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun vəsaiti hesabına maliyyələşdirilməsi ilə bağlı fəaliyyət planının hazırlanması) icrası məqsədilə İqtisadiyyat Nazirliyi ilə birgə “2017-2020-ci illər üzrə turizm sahəsinin inkişafına dair yerli sahibkarlar tərəfindən təqdim olunan investisiya layihələrinin Azərbaycan Respublikasının Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun vəsaiti hesabına maliyyələşdirilməsi ilə bağlı Fəaliyyət Planı” hazırlanaraq İqtisadiyyat və Mədəniyyət və Turizm nazirlikləri tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

Hər il olduğu kimi hesabat ilində də ölkəmizin turizm potensialının təbliği, xarici turizm şirkətləri ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin yaradılması məqsədi ilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi və təşkilatçılığı ilə ölkəmiz İtaliyanın Milan (BİT 2016), ABŞ-ın Nyu-York (The New York Times Travel Show), Türkiyənin İstanbul (EMİTT), İran İslam Respublikasının Tehran (HT&T Iran Hotel, Travel & Tourism International Exhibition), Almaniyanın Berlin (İTB Berlin), Rusiya Federasiyasının Moskva (MİTT), Çinin Pekin (COTTM 2016), Qazaxıstanın Almatı (KİTF 2016, KİHE 2016), BƏƏ-nin Dubay Əmirliyində (ATM 2016), Koreyanın Seul (KOTFA 2016), Yaponiyanın Tokio (JATA 2016) və Böyük Britaniyanın London (WTM) şəhərlərində keçirilən beynəlxalq turizm sərgilərində təmsil olunmuşdur.

Türkiyənin İstanbul şəhərində keçirilən "EMİTT 2016" beynəlxalq turizm sərgisi çərçivəsində Türkiyə Səyahət Agentlikləri Birliyinin və Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi-

nin birgə təşkilatçılığı ilə Azərbaycan və Türkiyənin turizm sənayesinin nümayəndələrinin iştirakı ilə işgüzar görüş (B2B) və ölkəmizin turizm potensialının təqdimatı keçirilmişdir. Sərgi çərçivəsində işgüzar əlaqələri genişləndirmək məqsədilə Azərbaycan Turizm Assosiasiyası və Tümen regional Turizm Assosiasiyası arasında əməkdaşlıq memorandumu imzalanmışdır.

9-13 mart tarixində Almaniyanın Berlin şəhərində keçirilən “ITB Berlin 2016” beynəlxalq turizm sərgisində Birləşmiş Millətlər Ümumdünya Turizm Təşkilatının Baş katibi Taleb Rifai Azərbaycanın milli stendini ziyarət edərək, ölkəmizi bu sərgidə təmsil edən milli turizm nümayəndələri ilə görüşmüşdür. Bundan əlavə ölkəmizin milli stendi “Lufthansa City Center” Beynəlxalq turizm operatorunun şəbəkəsinə daxil olan şirkətlərin illik şəbəkə toplantısına ev sahibliyi etmişdir. Tədbirdə ölkəmizin turizm şirkətlərinin də daxil olduğu beynəlxalq şəbəkəsinin 150-dən artıq üzvü iştirak etmiş və əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi məqsədi ilə bir sıra görüşlər keçirmişdir.

Hesabat ilinin 7-9 aprel tarixində Bakı şəhərində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə “AITF-2016” beynəlxalq turizm və səyahətlər sərgisində fərqli turizm istiqamətlərini təqdim edən dünyanın 40 ölkəsindən 200-dən artıq şirkət iştirak etmişdir. Belarus, Bolqarıstan, Macarıstan, Gürcüstan, Dominikan, Hindistan, İndoneziya, İran, İspaniya, Tailand, Türkiyə, Xorvatiya, Monteneqro (Çernoqoriya) və Çexiya öz ölkələrinin turizm potensialını və koloritini parlaq şəkildə nümayiş etdirmək məqsədi ilə sərgidə milli pavilyonlar ilə çıxış etmişlər. Bundan başqa, sərgidə Latviya, Maldiv adaları, Rusiya, Sloveniya, ABŞ, Ukrayna, İsveçrə və digər ölkələrin turizm şirkətləri və mehmanxanaları iştirak etmişlər. Builki sərgidə Azərbaycanda akkreditasiyadan keçmiş bir sıra xarici səfirliklər, o cümlədən ticarət palataları da iştirak etmişlər. Ənənəvi olaraq, Azərbaycan Turizm Assosiasiyasının (AZTA) stendində Azərbaycanın turizm şirkətləri, mehmanxanaları və sanatoriyaları təmsil olunmuşlar. Ölkə başçısı cənab İlham Əliyev sərgini ziyarət etmişdir.

Azərbaycanın turizm potensialının elektron marketinq vasitələri ilə təbliği məqsədilə 2016-cı ilin yanvar ayında Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ilə turizm sahəsində elektron marketinq üzrə yaradılmış işçi qrupu arasında yeni müqavilələr imzalanmışdır. Cari ilin ilk rübü ərzində İşçi qrup tərəfindən işçi sənəd qismində turizm sahəsində elektron marketinq üzrə strategiya, www.azerbaijan.travel saytının yeni kontentinin hazırlanması, fevral-mart, aprel-may, iyun, sentyabr-oktyabr və noyabr-dekabr ayları üçün elektron xəbər bülleteni, “facebo-

ok”, “instaqram” və “vkontakte” kimi sosial şəbəkələr üzrə media plan, elektron poçt ünvanları üzrə məlumat bazalarının yaradılması istiqamətində işlər aparılmışdır.

Mart ayından etibarən hər ay üçün işçi qrup tərəfindən sosial şəbəkələrdə “Azerbaijan and Travel” adlı rəsmi səhifəsinin aylıq paylaşım cədvəlləri tərtib edilmiş və sosial şəbəkələrdə davamlı təbliğ olunmuşdur. Hazırda səhifəni bəyənən istifadəçilərin sayı 145 mini keçmişdir. Bununla yanaşı, elektron xəbər bülletenləri hazırlanmış, dizayn edilmiş, ay ərzində 1 dəfə olaraq elektron poçt bazası üzrə mövcud bütün ünvanlara rus və ingilis dillərində olmaqla 2 variantda göndərilmişdir.

Hesabat dövründə Azərbaycanın turizm potensialına dair 45 saniyəlik reklam çarxları dünya üzrə tanınmış “CNN” və “Euronews” telekanallarında nümayiş olunmuşdur. “Euronews” kanalında reklam çarxlarının nümayişi ilə yanaşı “Postcards”, “Le Mag” və “Focus” proqramlarında müvafiq media plan üzrə ölkəmizin turizm potensialına dair xüsusi buraxılışlar nümayiş olunur. Bundan başqa, www.euronews.com saytında elektron banner kampaniyaları təşkil olunmuşdur. Əməkdaşlıq çərçivəsində “Euronews” kanalı tərəfindən “Postcards” proqramının “Alov Qüllələri”nin arxitekturasına dair xüsusi buraxılışı hazırlanmışdır. Cari ilin 25-27 aprel tarixində BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunun Bakıda keçirilməsi ilə bağlı “Focus” proqramının xüsusi buraxılışı adıçəkilən əhəmiyyətli tədbirə həsr edilmişdir.

Respublikamızın turizm potensialını əks etdirən filmin istehsalı və “НТВ” telekanalında yayımlanan “Поедem, поедим!” televiziya layihəsində nümayişi məqsədilə telekanalın nümayəndələrindən ibarət 5 nəfərlik qrup tərəfindən 28 mart - 1 aprel tarixində Bakı şəhərində və regionlarda çəkilişlərin aparılması təmin edilmişdir.

26 fevral - 1 mart tarixində “Россия 1” və “Моя Планета” telekanallarında yayımlanan 44 dəqiqəlik məşhur “Мировой рынок с Александром Пряниковым” verilişinin buraxılışlarından birinin ölkəmizə həsr olunması məqsədilə Rusiyadan 5 nəfərdən ibarət çəkiliş qrupunun Bakıya səfəri təşkil olunmuşdur.

Respublikamızın turizm potensialını əks etdirən verilişin istehsalı və “Пятница” telekanalında yayımlanan “Вокруг-М” televiziya layihəsində nümayişi məqsədilə Bakı şəhərində 28 iyul - 2 avqust tarixində press-tur təşkil olunmuşdur.

Hesabat ilinin 1 dekabr tarixindən etibarən Rusiyanın aparıcı televiziya kanalları olan Россия 1, Первый, ТВЦ, РЕН ТВ-də ölkəmizin qış turizm potensialının təqdimatı məqsədilə müəyyən olunmuş media plan əsasında təbliğat işləri həyata keçirilir.

Cari ildə Çin, Yaponiya, Efiopiya, İtaliya, İndoneziya, Qazaxıstan, Türkiyə, Qırğızıstan, Rusiya, Fransa, Küveyt və Koreyadan olan media və turizm şirkətlərinin, 20 mart - 28 mart tarixində Yaponiyanın “Sekai Guide” İnternet portalının, 28 iyul - 1 avqust tarixində Türkiyə Respublikasının ”Doğan” jurnallar qrupunun, 2 - 20 avqust tarixində Yaponiyanın “Telecom Staff” şirkətinin, 2 - 20 sentyabr tarixində İsveçrənin “St Galler Tagblatt” qəzetinin çəkiliş qruplarının Azərbaycanın turizm potensialının təbliği məqsədi ilə ölkəmizə səfərləri, eyni zamanda onlar üçün proqramlaşdırılmış info və pressturlar təşkil edilmişdir. Səfərlər zamanı turizm şirkətlərinin nümayəndələrinin iştirakı ilə ölkəmizin turizm potensialının təqdimatına həsr olunan tədbirlər və ikitərəfli (B2B) görüşlər keçirilmişdir.

Hesabat ilinin 3-4 mart tarixində 30 nəfərdən ibarət daxili və gəlmə turizm üzrə ixtisaslaşmış şirkətlərin nümayəndələri üçün Şamaxı rayonuna və Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasına infotur keçirilmişdir. Infoturun keçirilməsinin məqsədi Rəsədxanada astro-turizmin təşkili ilə bağlı açıq kosmos gecələrinin nümayişi, astronomiya muzeyinə baxış, teleskoplarda kosmik obyektlərə müşahidələrin aparılması, həmçinin rəsədxananın müvafiq turizm infrastrukturu və xidmətləri ilə tanışlıq olmuşdur.

5 mart tarixində Azərbaycan Turizm Assosiasiyasının (AZTA) təşkilatçılığı, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə “IV Mövsüm Səyahət Yarmarkası” keçirilmişdir. Yarmarkanın keçirilməsinin məqsədi daxili turizmin dəstəklənməsi və təbliğ etdirilməsi, Respublikamızda fəaliyyət göstərən mehmanxana və turizm şirkətlərinin təklif etdiyi ölkədaxili, həmçinin “Novruz” turlarının əlverişli şərtlərlə şəhərimizin sakinlərinə və qonaqlarına təqdim olunması idi.

2016-cı ilin 4-7 mart tarixində “Lüsern Dünya Turizm Forumu”nun Beyin Mərkəzinin növbəti toplantısı (WTFL Think Tank) ölkəmizin paytaxtı Bakı şəhərində baş tutmuşdur. Forum çərçivəsində “İnkişaf edən istiqamətlərdə uğurun faktorları” mövzusu üzrə keçirilmiş toplantıda dünyada turizm sahəsi üzrə fəaliyyət göstərən bir sıra yüksək səviyyəli şəxslər iştirak etmişlər. Onlar arasında bir neçə ölkənin turizm naziri, 30-a yaxın transmilli korporasiyaların, hava yollarının və qlobal qeyri-hökumət təşkilatlarının rəhbərləri olmuşdur. Eyni zamanda sözügedən tədbirdə iştirak etmək və Azərbaycanla Birləşmiş Millətlər Ümumdünya Turizm Təşkilatı arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi məqsədilə təşkilatın baş katibi Talib Rifainin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ölkəmizdə səfərdə olmuşdur. Səfər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə görüş təşkil edilmişdir.

Hesabat ilinin 11 may tarixində isə Türk Şurasına üzv ölkələrin turizm üzrə işçi qrupunun Bakıda 8-ci iclası keçirilmişdir. İclas zamanı “Müasir İpək Yolu” mədəni turizm marşrutunun proqramı, veb-səhifənin yaradılması, eləcə də tur paketlərin və beynəlxalq uçuşların uyğun tariflərinin formalaşması üzrə fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Avropa Şurasının Mədəni Marşrut layihələrindən biri olan “Yəhudi İrsi üzrə Avropa marşrutu” beynəlxalq mədəni turizm layihəsi çərçivəsində “Azərbaycanda Yəhudi İrsi” marşrutu ilə tanışlıq məqsədilə 28 may - 3 iyun tarixində Avropa Yəhudi Mədəniyyəti və İrsinin Qorunması və Təbliğatı Assosiasiyasının baş katibi Assumpcio Hosta və koordinatoru Michael Mail ölkəmizdə səfərdə olmuşlar. Səfər müddətində qonaqlar paytaxt Bakı ilə yanaşı, Quba, Qırmızı Qəsəbə, Lahıc, Qəbələ, Oğuz kimi bölgələrin turizm potensialı ilə, həmçinin, orada fəaliyyət göstərən yerli sınaqoqlarla tanış olmuşlar.

27 sentyabr tarixində nazirliyin və BMÜTT-nin birgə təşkilatçılığı ilə “Multikultural cəmiyyət və turizm” mövzusunda həsr edilmiş dəyirmi masa keçirilmişdir. Tədbirdə BMÜTT-nin İcraçı Direktoru Zolton Şomoqi, Türkiyənin mədəniyyət və turizm naziri Nəbi Avcı, eləcə də turizm və aidiyyəti sahələr üzrə digər yüksək vəzifəli şəxslər iştirak etmişlər.

Hesabat ilinin 1 noyabr tarixində “Azərbaycan Rusiya regionlararası VII forumu” çərçivəsində plenar iclas keçirilmişdir. Plenar iclasda iştirak edən müxtəlif turizm şirkətləri tərəfindən müvafiq prezentasiyalar təqdim edilmiş və iki ölkə arasında turizm əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətində dəyirmi masa ətrafında müzakirələr aparılmışdır.

Ölkəmizdə rəvayətlər, əfsanələr, tarixi qəhrəmanlar və digər qeyri-maddi irs nümunələri əsasında mədəni turizm marşrutlarının yaradılması, bu sahə üzrə layihələrin hazırlanması və əfsanələr üzrə yerli turizm brendinin formalaşdırılması məqsədilə yaradılmış işçi qrupunun növbəti görüşləri keçirilmiş, turizm məhsulu şəklində reallaşdırılması məqsədilə müəyyən edilmiş 14 əfsanə üzrə turizm marşrutunun layihəsi hazırlanmış, pasportlaşdırılmış və marşrutların xəritəsi tərtib olunmuşdur.

Hesabat dövründə respublikamızın Şimal, Cənub, Şimal-Qərb və Qərb bölgələrində fəaliyyət göstərən turizm obyektlərinin turistlərə təqdim etdiyi qiymətlər araşdırılmış, təhlil olunmuşdur. Yay mövsümündə bölgələr üzrə mehmanxana və mehmanxana tipli müəssisələrin dolum nisbəti orta hesabla 64% təşkil etmişdir.

BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən davamlı və dayanıqlı dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsindən biri də mədəniyyət və turizm sahəsində beynəlxalq əlaqələrin qurulması, inkişaf etdirilməsidir. Ölkə rəhbərliyi tərəfindən dünya ölkələri ilə müxtəlif sahələrdə qurulan əməkdaşlıq, qarşılıqlı siyasi-mədəni əlaqə və yaradılan etimad, dostluq mühiti mədəniyyət və turizm sferasında da beynəlxalq əməkdaşlığın günü-gündən daha geniş vüsət almasına səbəb olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm sahələrində xarici siyasət strategiyasının əsas prioritetləri həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli əməkdaşlıq münasibətləri qurulmaqla hesabat dövründə nazirlik tərəfindən mühüm layihələr, tədbirlər həyata keçirilmişdir.

İkitərəfli əməkdaşlıq

Hesabat ilində ikitərəfli əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi məqsədi ilə "Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ilə Ukraynanın Mədəniyyət Nazirliyi arasında 2016-2020-ci illər üzrə mədəniyyət və incəsənət sahəsində əməkdaşlığa dair Proqram", "Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ilə İran İslam Respublikasının Mədəni İrs, Əl İşləri və Turizm Təşkilatı arasında 2016-2019-cu illər üzrə turizm sahəsində əməkdaşlıq haqqında İcra Proqramı", "Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Rusiya Federasiyası Mədəniyyət Nazirliyi arasında 2017-2019-cu illər üçün mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq Proqramı", "Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Belarus Respublikasının İnformasiya Nazirliyi arasında nəşriyyat və informasiya sahəsində əməkdaşlıq haqqında Sazişin həyata keçirilməsinə dair 2017-2020-ci illər üçün Tədbirlər Planı" imzalanmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Özbəkistan, Fransa və Avstriyada fəaliyyət göstərən mədəniyyət mərkəzlərinin iştirakı ilə həmin ölkələrdə Azərbaycan mədəniyyətinin və dilinin təbliği, xalqlar arasında tanışlıq və qarşılıqlı anlaşma mühitinin yaradılması məqsədilə nazirlik tərəfindən müvafiq işlər aparılır. Eyni zamanda hesabat dövründə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 11 okt-

yabr 2016-cı il tarixli 2378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpasının iyirmi beşinci ildönümü ilə bağlı Tədbirlər Planı”nın 1.3 bəndinə uyğun olaraq adıçəkilən mərkəzlər tərəfindən Azərbaycan dövlətinin müstəqillik illərindəki nailiyyətlərini nümayiş etdirmək üçün müxtəlif mədəni-kütləvi tədbirlər keçirilmişdir.

Ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən imzalanmış “Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” 1 sentyabr 2016-cı il tarixli 2295 nömrəli Sərəncamın 4.8 bəndinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində turizm nümayəndələrinin təyin və onların fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ilə birgə Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəliklərində turizm nümayəndəsi haqqında əsasnamə və digər sənədlər hazırlanaraq Azərbaycan Respublikası Prezidentinə təqdim edilmişdir.

Hesabat dövründə xarici ölkələrlə və beynəlxalq təşkilatlarla mədəniyyət və turizm sahələrində əlaqələrin intensivləşdirilməsi, mədəniyyət və turizm sahələri üzrə dövlətlərarası məsələlərin və birgə layihələrin müzakirəsi məqsədilə Rusiya Federasiyası, Amerika Birləşmiş Ştatları, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı, Küveyt, Qətər, İsrail dövlətləri, İsveçrə Konfederasiyası, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığı, Türkiyə, Moldova, Gürcüstan, İtaliya, Koreya, Belarus, Çexiya, Qırğız, Qazaxıstan, Polşa, Macarıstan, Fransa, Monteneqro, Hindistan, İndoneziya, İran İslam, Misir Ərəb, Braziliya Federativ, Almaniya Federativ respublikaları və s ölkələrin həm səfirlər ilə həm də hökumət nümayəndələri ilə eləcə də, BMT, YUNESKO, UNDP, BMÜTT, İSESKO, İƏT, TÜRKSÖY, Türk Şurası, Avropa Şurası, MDB və s beynəlxalq qurumların rəhbər şəxsləri ilə ümumilikdə 80-dən çox görüş keçirilmişdir ki, bu da ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərin inkişafına müsbət təsir göstərmişdir.

Hesabat dövründə nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərləri ilə də zəngin olmuşdur. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri İspaniya Krallığı, Fransa Respublikası, Gürcüstan, Misir Ərəb Respublikası, Amerika Birləşmiş Ştatları, Qətər və Küveyt dövlətlərində işgüzar səfərlərdə olmuşdur. Nazir müavinləri səviyyəsində Belçika Krallığı, İspaniya Krallığı, Rusiya Federasiyası, İsveçrə Konfederasiyası, Slovakiya, Bolqarıstan və Belarus respublikalarına səfərlər həyata keçirilmişdir.

Görüşlərdə mədəniyyət və turizm sahələrində əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilmiş, ölkələr arasında yeni layihələrin həyata keçirilməsi üzrə fikir mübadiləsi aparılmış və bu əlaqələrin daha dərinləşdirilməsi üçün bir sıra işlərin görülməsi zərurəti qeyd olunmuşdur.

“Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Rusiya Federasiyası Mədəniyyət Nazirliyi arasında 2017-2019-cu illər üçün mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq Proqramı”nın imzalanması təmin olunmuşdur. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İrqi ayrı-seçkiliyin ləğv edilməsi üzrə Komitəsinin 89-cu sessiyasında nazir müavini xanım Sevda Məmmədəliyeva, Bolqarıstanın Sofiya şəhərində keçirilən “Dünya sivilizasiyaları və yaradıcı turizm” mövzusunda beynəlxalq konqresdə nazir müavini Nazim Səmədovun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyətinin iştirakı təmin olunmuşdur.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi hazırda təxminən 45 ölkə, vilayət və şəhər ilə hökumətlərarası komissiyalar çərçivəsində əməkdaşlıq edir. Hesabat ilində Azərbaycan Respublikası ilə Ukrayna arasında iqtisadi əməkdaşlıq məsələləri üzrə Hökumət Komissiyasının 1 iyul tarixində Bakıda keçirilmiş 11-ci iclasında, Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 21-22 sentyabr tarixində Astanada keçirilmiş 13-cü iclasında, Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Bolqarıstan Respublikası Hökuməti arasında ticarət-iqtisadi və elmi-texniki əməkdaşlıq üzrə Müştərək Komissiyanın 29 sentyabr tarixində Bakıda keçirilmiş 4-cü iclasında, Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Hindistan Respublikası Hökuməti arasında ticarət, iqtisadi, elmi və texnoloji əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın 25-26 oktyabr tarixində Bakı şəhərində baş tutan 4-cü iclasında iştirak təmin olunmuşdur. Bu məqsədlə mütəmadi olaraq müvafiq dövlətlərlə mədəniyyət və turizm sahələrində əməkdaşlığa dair analitik arayış, iclas protokolu layihələrinə dair rəy və təkliflər aidiyyəti dövlət qurumlarına təqdim olunmuş, imzalanmış protokol layihələrinin müddələrinin həyata keçirilməsi məqsədilə işlər görülmüşdür.

Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq

BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumu ilə bağlı hazırlıq çərçivəsində nazirliyin Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinin müdiri, BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunun Təşkilat Komitəsinin katibi Vasif Eyvazzadənin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti BMT Sivilizasiyalar Alyansının rəhbərliyi ilə görüşlər keçirmək və BMT-nin

qərargahında BMT Sivilizasiyalar Alyansının əlaqələndiricilərinin “İnanın yaradılması: zorakı ekstremizmin qarşısının alınması istiqamətində əlaqələr” mövzusunda görüşdə iştirak etmək məqsədilə 2016-cı ilin 12-16 yanvar tarixində Nyu-Yorkda səfərdə olmuşdur.

Səfər çərçivəsində BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı üzrə Ali nümayəndəsinin kabinet rəhbəri Nihal Saadla görüşdə 2016-cı ilin 25-27 aprel tarixində Bakı şəhərində keçirilən BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumuna hazırlıq işlərinin cari vəziyyəti və digər təfərrüatları, habelə Prezident cənab İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə elan edilmiş “Multikulturalizm ili” ilə bağlı əməkdaşlıq müzakirə olunmuşdur. Qeyd edilmişdir ki, həm 7-ci Qlobal Forum, həm də “Multikulturalizm ili” Azərbaycanın mədəniyyətlər və sivilizasiyalararası dialoqa töhfəsi ilə yanaşı sülh və əməkdaşlığa həm dövlət başçısının, həm də xalqın milli iradəsinin ifadəsidir. Səfər çərçivəsində 15 yanvar tarixində BMT-də Sivilizasiyalar Alyansı üzrə Milli Əlaqələndiricilərin toplantısında 7-ci Qlobal Forum və Azərbaycanın ev sahibliyi, mədəniyyət və turizm naziri, 7-ci Qlobal Forumun Təşkilat Komitəsinin sədri Əbülfəs Qarayevin video müraciəti və Azərbaycan haqqında təqdimat filmi nümayiş etdirilmişdir.

İSESKO-nun 12-ci Baş Konfransı zamanı Azərbaycan növbəti üç il müddətinə Baş Konfransın sədri seçilmişdir. İSESKO Baş Konfransına sədrliyin uğurla həyata keçirilməsinin vacibliyini nəzərə alaraq, İSESKO ilə əməkdaşlığı səmərəli şəkildə əlaqələndirmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 14 yanvar 2016-cı il tarixli Sərəncamı ilə İSESKO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyası yaradılmış və mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev Komissiyanın sədri təyin edilmişdir. Yanvarın 25-də Əbülfəs Qarayevin sədrliyi ilə İSESKO üzrə Milli Komissiyanın ilk iclası keçirilmişdir. İclas zamanı Komissiyanın fəaliyyətinin təşkili, üzv qurumlar arasında müvafiq əlaqələndirmə işinin aparılması, həmçinin Komissiyanın təşkilatçılığı ilə keçiriləcək tədbirlər müzakirə olunmuşdur.

İSESKO üzrə Azərbaycan Respublikasının Milli Komissiyasının yaradılması haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 14 yanvar 2016-cı il tarixli 1685 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq, Sərəncamın icrası və Milli Komissiyanın fəaliyyətinin təşkili məqsədilə İSESKO 12-ci Baş Konfransının sədri, mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevin müvafiq əmri ilə İSESKO üzrə Azərbaycan Respublikası Milli Komissiyasının Katibliyi funksiyasının yerinə yetirilməsi nazirliyin Beynəlxalq əməkdaşlıq şöbəsinə həvalə edilmişdir.

Yanvarın 27-də mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevin sədrliyi ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Sivilizasiyalar Alyansının (BMTSA) 7-ci Qlobal Forumunun Təşkilat Komitəsinin 2-ci iclası keçirildi. İclas zamanı Forumla hazırlıq və təşkilatı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılmış, Forumla bağlı indiyədək təşkil edilmiş tədbirlər və Forumun proqramına dair təqdimat nümayiş olunmuşdur.

2016-cı ilin 25-27 aprel tarixlərində Bakıda keçiriləcək Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumuna hazırlıqla bağlı Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sivilizasiyalar Alyansının nümayəndə heyəti, həmçinin Forum çərçivəsində “Mədəniyyətlərarası innovasiyalar” proqramının həyata keçirilməsi ilə əlaqədar müzakirələrin aparılması məqsədilə BMW şirkətinin nümayəndələri 20-27 fevral tarixində Bakıya səfər etmişlər.

“Mədəniyyət sektorunun siyasəti və idarə olunması sisteminin modernləşdirilməsində Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə dəstək” adlı Tvinninq layihəsinin icrasına 2016-cı ilin 8 fevral tarixində başlanmışdır.

Hesabat ilinin 29 fevral tarixində layihə ilə bağlı nazirlikdə təsis olunmuş “Mədəniyyət Strategiyası və Planlaşdırma üzrə İşçi Qrupun” birinci iclasında qrupun rəhbəri, mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev çıxış edərək, layihənin əhəmiyyəti və potensialı haqqında fikirlərini bildirmişdir.

11 mart tarixində Fransanın Paris şəhərində Azərbaycan Hökuməti və YUNESKO arasında təhsil, elm, mədəniyyət və kommunikasiya sahələrində əməkdaşlığa dair 2013-cü ildə imzalanmış Çərçivə sazişinin həyata keçirilməsini müzakirə etmək məqsədilə Rəhbər Komitənin ilk toplantısı keçirilmişdir. Toplantıda YUNESKO-nun müvafiq bölmələrinin nümayəndələri və Azərbaycan Respublikasının nümayəndə heyəti iştirak etmişdir. İclasın keçirilməsində əsas məqsəd sözügedən saziş çərçivəsində Azərbaycan Hökumətinin maliyyə dəstəyi ilə YUNESKO tərəfindən həyata keçirilmiş layihələr haqqında müvafiq hesabatların təqdim edilməsi və qiymətləndirilməsi, həmçinin yeni layihələrin dəstəklənməsi imkanlarının araşdırılması olmuşdur.

Martın 15-də “Holiday Inn Baku” hotelində 2016-2018-ci illərdə “Mədəniyyət sektorunun siyasəti və idarə olunması sisteminin modernləşdirilməsində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə dəstək” adlı Tvinninq layihəsinin rəsmi açılış mərasimində çıxış edən mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev layihənin əhəmiyyətini və İtaliya ilə Azərbaycan arasında sıx mədəni əlaqələrini xüsusi qeyd etmişdir. Tədbirdə Avropa İttifaqının Azərbaycandakı

Nümayəndəliyinin rəhbəri, səfir Malena Mard və İtaliyanın ölkəmizdəki səfiri Ciampaolo Kutillo çıxış etmişlər.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin yüksək himayəsi və iştirakı ilə 25-27 aprel tarixində Bakı şəhərində “İnklüziv cəmiyyətlərdə birgə yaşama: çağırış və məqsəd” şüarı altında Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumu keçirildi. BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının mədəniyyətlər və dinlərarası dialoq, sivilizasiyalar arasında hörmət və qarşılıqlı anlaşmanın təşviq edilməsi kimi ali məramlarına uyğun olaraq 7-ci Bakı Qlobal Forumunun keçirilməsində məqsəd BMT-nin sülh və təhlükəsizlik, insan hüquqları və inkişafa dair təməl prinsipləri əsasında inklüziv cəmiyyətlərdə birgə yaşayış modellərinin müzakirəsi və həlli yollarının müəyyən edilməsi olmuşdur.

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının Dostları Qrupuna daxil olan ölkələrin dövlət və hökumət başçıları, xarici işlər nazirləri və digər yüksək səviyyəli hökumət rəsmiləri, beynəlxalq təşkilatların rəhbər heyətləri, dini liderlər, müxtəlif sahələr üzrə ekspertlər, qeyri-hökumət təşkilat və vətəndaş cəmiyyətləri, biznes dairələri və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri də daxil olmaqla dünyanın 147 ölkəsindən 1500-dən artıq xarici nümayəndənin, ümumilikdə isə 4000 nəfərdən çox iştirakçının qatıldığı 7-ci Bakı Qlobal Forumu çərçivəsində 41 panel iclası, təqdimat və qrup görüşləri, 86 mədəni tədbir keçirilmişdir.

Tədbirlərdə 167 natiq, BMT Sivilizasiyalar Alyansının Dostlar Qrupunun Nazirlər Toplantısında isə 70-dən çox ölkənin rəsmi nümayəndəsi çıxış etmişdir. Forumun işini işıqlandırmaq üçün 120 mətbuat orqanı akkreditasiyadan keçmiş, ümumilikdə televiziyalarda 304, qəzetlərdə 261, internet resurslarında isə 3542 informasiya verilmişdir. Forumun açılış və bağlanış mərasimləri, panel iclasları, BMT Sivilizasiyalar Alyansının Dostlar Qrupunun Nazirlər Toplantısı BMT TV vasitəsilə canlı yayımlanmışdır.

Aprel ayının 25-də inklüziv cəmiyyətlərin qurulması və inkişaf etdirilməsində gənclərin xüsusi rolunu nəzərə alaraq, BMT Sivilizasiyalar Alyansı dünyanın müxtəlif ölkələrini təmsil edən 6000 nəfər arasından beynəlxalq müsabiqə yolu ilə seçilmiş 150 gəncin iştirakıyla BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının Gənclər Tədbiri keçirilmişdir. Tədbirdə çıxış edən Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) xoşməramlı səfiri Leyla Əliyeva çıxışında qida təhlükəsizliyi və biomüxtəlifliyin qorunmasının mədəniyyətlərarası əlaqələrə töhfəsindən danışıq, həmçinin

Şərqlə Qərbin qovşağında yerləşən Azərbaycanın tolerant və dialoqa açıq bir ölkə olduğunu vurğulamışdır. Eyni gündə “BMW Group”, “Orange Horizons”, “CEO Falcon Equity Group”, “Airbus Group International” kimi şirkətlərin nümayəndələrinin iştirakı ilə biznes simpoziumu keçirildi. Tədbirdə son illər Azərbaycanda iqtisadi sahədə həyata keçirilən islahatlar, reallaşdırılan regional layihələr, yoxsulluğun aradan qaldırılması, məşğulluğun təşkili istiqamətində görülən işlərlə bağlı məlumat verildi. Elə həmin gün ideyalar yarmarkası və gənclər sərgisinin açılışı oldu. Tədbirdə “Mədəniyyətlərarası dialoq gənclərin gözü ilə” mövzusunda beynəlxalq fotomüsabiqənin qaliblərinə diplomlar təqdim olundu. Müxtəlif ölkələrdən olan gənclərin maraqlı ideya və layihələrlə iştirak etdiyi müsabiqənin keçirilməsində məqsəd gənclər arasında mədəni müxtəliflik, tolerantlıq, qarşılıqlı anlaşma kimi dəyərlərin inkişaf etdirilməsi, mədəniyyətlər və dinlərarası dialoqun təşviqi olmuşdur.

Aprelin 25-də JW Marriott Abşeron Bakı mehmanxanasında “Me, We, Us” (“Mən, Biz, Bizə”) kitabının təqdimat mərasimi təşkil olunmuşdur. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibi Ban Ki Munnun, BMT Sivilizasiyalar Alyansının Ali nümayəndəsi Nassir Əbdüləziz Əl-Nasserin və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin ön sözlərinin yer aldığı kitabda dünyanın bir çox tanınmış şəxsiyyətlərinin məqalələri, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının Birinci xanımı, YUNESKO və İSESKO-nun Xoşməramlı səfiri, Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın “Azərbaycan - tolerantlıq məkanı” adlı məqaləsi dərc olunmuşdur.

Hesabat dövrünün mühüm tarixi hadisəsi 26 aprel tarixində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin yüksək iştirakı ilə BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunun Bakı Konqres Mərkəzində rəsmi açılış mərasiminin keçirilməsidir. Açılış mərasimində BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı üzrə ali nümayəndəsi Nassir Əbdüləziz Əl-Nasser, Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan və İspaniyanın xarici işlər naziri Joze Manuel Qarsiya-Marqallo çıxış etdilər. BMT-nin baş katibi Ban Ki Mun tədbir iştirakçılarına video-müraciətində Forumun işinə uğurlar arzuladı və ev sahibi Azərbaycana təşəkkürünü ifadə etdi.

Gündəliyinə inklüziv cəmiyyətlərdə birgə yaşayışa mane olan və cəmiyyətlərin əsasını sarsıdan aktual problemlər və məsələlər daxil edilmiş Forum, öz işini zorakı ekstremizmin qarşısının alınması üçün platforma və tərəfdaşlıqlar, sosial inklüzivlik baxımından nümunəvi təcrübələr kimi əsas panellər, sülh və terrorizm, miqrasiya, gənclərin

inklüziv cəmiyyətlərdə iştirakı, qlobal mədəniyyətlərarası dialoq və Bakı prosesi, zorakı ekstremizmin təbliğinə qarşı medianın maarifləndirilməsi, münaqişəli zonalarda qadınlar və sülh quruculuğu, dini liderlər və zorakı ekstremizm, vətəndaş cəmiyyəti və biznes, kiber ekstremizm adlı və digər alt-sessiyalar üzrə davam etdirildi.

Aprelin 26-da Heydər Əliyev Mərkəzində BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumu çərçivəsində Mədəniyyətlərarası innovasiya mükafatının təqdimat mərasimində BMT Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Nassir Əbdüləziz Əl-Nasser çıxış edərək dünyada mədəniyyətlərarası dialoqun önəmini bir daha vurğuladı. Daha sonra Sivilizasiyalar Alyansının fəaliyyətinə töhfə verən iştirakçılara mükafatlar təqdim edildi. Mərasim Azərbaycan Dövlət Uşaq Filarmoniyasının Uşaq-Gənclər Xalq Çalğı Alətləri orkestrinin konsert proqramı ilə davam etdi.

Aprelin 27-də günün birinci yarısında “Sülhün bərqərar edilməsi və terrorun aradan qaldırılması”, “Böhran dövründə hesabatvermə: Yaradıcı hekayələr vasitəsi ilə miqrant həyatından bəhs edən hadisələrin nəqli”, “Sülhsevər və inklüziv cəmiyyətlərin formalaşdırılmasında gənclərin iştirakı: nəsillər və sahələr arasında tərəfdaşlıq əlaqələrinin həlledici rolu”, “Qlobal təhsil vasitəsi ilə inklüzivliyin və inteqrasiyanın təşviqi”, “Təhsil vasitəsi ilə zorakı ekstremizmin qarşısının alınmasına dair məqsədlər: inkişaf, müxtəliflik və dialoq naminə təhsil”, “Bakı prosesi: qlobal mədəniyyətlərarası dialoq üçün yeni çağırışlara cavab”, “Mətbuat peşəkarlığı: zorakı ekstremizmin təbliğatına qarşı müqavimətin təşkili üçün vasitələr” adlı panel sessiyaları təşkil olundu.

Günün ikinci yarısında “Sosial inteqrasiya sahəsində qabaqcıl metodlar” mövzusunda ikinci plenar iclas keçirildi. İclasda çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Birinci xanımı Mehriban Əliyeva tolerantlıq və multikulturalizmin Azərbaycanda həyat təzi olduğunu vurğulayaraq Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün ağır humanitar nəticələri, “dövlət, vətəndaş cəmiyyəti və özəl sektor əməkdaşlığı” modeli əsasında Heydər Əliyev Fondunun ölkədə və xaricdə həyata keçirdiyi layihələr haqqında ətraflı məlumat verdi.

7-ci Qlobal Forumun bağlanış mərasimi bəşəriyyətin minilliklər ərzində keçdiyi tarixi inkişaf yolundan bəhs edən videofilmin təqdimatı ilə başladı. Videofilmdə Yer üzündə yüz minlərlə insanın həyatına son qoyan müharibələr, hələ də davam edən qırğınlar, məcburi miqrasiya problemləri ilə yanaşı əlamətdar hadisələr, sülhə çağırış, birgəyaşama, insana və insanlığa sevgi dolu şüarlar öz əksini tapmışdı.

Daha sonra çıxış edən BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı üzrə ali

nümayəndəsi Nassir Əbdüləziz Əl-Nasser Forumun öz işini uğurla yekunlaşdırdığını və Azərbaycan Hökuməti ilə əməkdaşlıqdan qürur duyduğunu bildirdi, yüksək səviyyəli təşkilatçılığa görə Azərbaycana, Alyansın həmtəsisçiləri olan İspaniya və Türkiyəyə təşəkkür etdi.

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunun yüksək səviyyəli nazirlər iclası Heydər Əliyev Mərkəzində keçirildi.

Ermənistan dövlətinin Forum öncəsi həyata keçirdiyi təxribatlarına baxmayaraq, iclasda qəbul edilən Bakı Bəyannaməsində “İnklüziv cəmiyyətlərdə birgəyaşayış: çağırış və məqsəd” adı altında keçirilən 7-ci Qlobal Forumla ev sahibliyi etməsi, müasir dövrdə cəmiyyətlərdə artan müxtəlifliyin fonunda inklüziv birgəyaşayışa qarşı artan təhdidlərin qarşısının alınması və irəliləyişin müəyyən edilməsi nöqteyi-nəzərindən müxtəlif dairələrin fərqli baxışlarının bir araya gətirilməsi, Bakı Prosesi və 2016-cı ilin ölkəmizdə “Multikulturalizm ili” elan edilməsi baxımından Azərbaycanın rolu təqdir edildi. Bəyannamədə Forumun mövzusunun BMT-nin bütün Davamlı İnkişaf Məqsədlərinə, o cümlədən Alyansın gənclər, təhsil, media və miqrasiya kimi təməl fəaliyyət istiqamətlərinə əsaslı töhfəsi qeyd olunaraq, 7-ci Qlobal Forumun keçirilməsinə görə Azərbaycan Hökumətinə və xalqına, xüsusilə Bakı şəhərinə təşəkkür ifadə olundu.

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumuna ev sahibliyi etməklə Azərbaycan Respublikası xarici siyasətinin əsas istiqamətlərindən birinin beynəlxalq səviyyədə mədəniyyətlərarası və dirlərəarası dialoqun, mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında qarşılıqlı anlaşma və hörmətin təşviqi, bu sahədə malik olduğu çoxəsrlik təcrübəni paylaşmaq, beynəlxalq ictimaiyyətin sözügedən məsələdə səylərini hər tərəfli dəstəkləməkdən ibarət olduğunu bir daha təsbit etdi.

Hesabat dövrünün 9-11 may tarixində Birləşmiş Millətlər Ümumdünya Turizm Təşkilatının (BMÜTT) İcraiyyə Şurasının 103-cü sessiyasında iştirak etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev İspaniyanın Malaqa şəhərində səfərdə olmuşdur. Sessiyanın gündəliyinə 2015 və 2016-cı illərdə beynəlxalq turizm, qlobal səviyyədə turizmin rolunun gücləndirilməsi, prioritetlər və idarəetmə baxışları, turizmin davamlı inkişafı, eləcə də BMÜTT-nin 2015 və 2016-cı illər üzrə maliyyə hesabatları, maliyyə auditi bəyannaməsi və üzvlük statusu kimi məsələlər daxil olmuşdur. Sessiya çərçivəsində BMÜTT İcraiyyə Şurasının 2017-ci ildə sədrliyi üçün Azərbaycanın namizədliyi ilə bağlı məktub Baş katibə təqdim olunmuş və bu istiqamətdə üzv ölkələr arasında müvafiq danışıqlar aparılmışdır.

Hesabat ilinin 30 may – 1 iyun tarixində YUNESKO-nun Baş Qərargahında keçirilmiş Qeyri-maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Konvensiyanın iştirakçı dövlətlərinin Baş Assambleyasının 6-cı sessiyasında iştirak etmək məqsədilə nazir müavini Sevda Məmmədaliyeva Fransanın Paris şəhərində ezamiyyədə olmuşdur. Sessiya zamanı Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitənin 2014-cü ildən 2016-cı ilədək fəaliyyətinə dair hesabat, Reprezentativ Siyahıya daxil edilmiş elementlərin mövcud vəziyyəti haqqında məruzələr dinlənilmiş, Konvensiyanın icrası üzrə Operativ Təlimatlar nəzərdən keçirilmiş, Qeyri-maddi mədəni irs Fondunun ehtiyatlarından istifadə müzakirə edilmişdir. Sessiyanın gündəliyində duran əsas məsələlərdən biri Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəyə üzvlərin seçilməsi olmuşdur. Sessiya zamanı Baş Assambleya 24 Qeyri Hökumət Təşkilatını akkreditasiyadan keçirmişdir. Bununla Komitənin müxtəlif sahələr üzrə məsləhətləşmələr apara biləcəyi təşkilatlarının sayı 164-ə çatmışdır. Azərbaycanın daha bir Qeyri Hökumət Təşkilatı – Aşıq Şəmşir Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyi Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə 2003-cü il Konvensiyasına uyğun olaraq akkreditə olunmuşdur.

14 iyun tarixində Seul şəhərində keçirilmiş Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Koreya Respublikası Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Komissiyanın birinci iclasında nazir müavini Nazim Səmədov iştirak etmişdir.

15 iyun tarixində Riqa şəhərində Azərbaycan Respublikası və Latviya Respublikası arasında iqtisadi, elmi-texniki və mədəni əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın 6-cı iclası keçirilmişdir.

2016-cı ilin 28 iyun - 1 iyul tarixində Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev Nyu-York şəhərinə səfərdə olmuşdur. 29 iyun tarixində BMT Baş Qərargahında BMT Sivilizasiyalar Alyansının Dostlar Qrupunun növbəti iclası keçirilmişdir. İclas 25-27 aprel tarixində Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunun nəticələrinə həsr olunmuşdur. İclası açan BMT Sivilizasiyalar Alyansının Ali Nümayəndəsi Nassir Abdulaziz Al-Nasser Azərbaycan Respublikasının yüksək dəstəyi ilə təşkil edilən 7-ci Qlobal Forumun həm ölkələrin iştirak səviyyəsi, həm iştirakçıların tərkibinə, keçirilən sessiya və tədbirlərin mövzularının əhəmiyyətinə, tədbirin yekun sənədi olan Bakı Bəyannaməsinin qəbul edilməsinə görə öz məqsədlərinə və hədəflərinə çatdığını bəyan etmişdir.

Azərbaycan Hökuməti adından Forumun Təşkilat Komitəsinin sədri, mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev çıxış edərək keçir-

rılmış 7-ci Qlobal Forumun və onun nəticələrinin həyata keçirilməsinə ölkə rəhbərliyinin yüksək diqqət ayırdığını bildirərək Forumda 147 ölkədən 3000-dən çox nümayəndənin iştirak etdiyini, Forum çərçivəsində 40-dan çox tədbirin keçirildiyini və bu qlobal platformanın bütün ölkə səviyyəsində dəyərləndirildiyini qeyd etmişdir.

Daha sonra Forumla bağlı statistik nəticələr barədə Ali Nümayəndənin kabinet rəhbəri tərəfindən təqdimat keçirilmişdir. Təqdimatda Forumun 700-dən çox beynəlxalq televiziya, qəzet və digər mətbuat orqanları tərəfindən yayımlanması və xüsusilə sosial şəbəkələrdə tədbir barədə 46 milyon təəssürat paylaşılması və 14 milyondan çox şəxs bu təəssürlərə münasibət bildirməsi qeyd edilmişdir. Təkcə Forumun internet sahifəsindən aprel ayı ərzində 250,000-dən çox insan istifadə etmişdir. Göstərilən rəqəmlər tədbirin qlobal auditoriyaya necə təsir etdiyini bir daha təsdiqləmişdir.

Təqdimatdan sonra Forumun nəticələri ilə bağlı Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış video çarx nümayiş etdirildi. İclasda çıxış edən Türkiyə, İspaniya, Qətər, Braziliya, İndoneziya, Qırğızıstan, Qazaxıstan, Sudan, İsveç, Kanada, Avstriya, BMÜTT və digər nümayəndələr Azərbaycana ev sahibliyi yüksək səviyyədə təmin etdiyinə görə təşəkkür edərək, Alyansın gələcək fəaliyyəti ilə bağlı öz ölkələrinin mövqelərini ifadə etdilər.

İclasın yekununda, nazir Əbülfəs Qarayev Forumun təşkilində yüksək səviyyədə göstərdiyi xidmətlərə görə ölkə rəhbərliyi tərəfindən bir sıra şəxslərə orden və medallar verildiyini qeyd edərək, həmin şəxslərdən biri olan BMT yanında Azərbaycan Daimi Nümayəndəliyinin müşaviri Xanım İbrahimovaya “dövlət qulluğunda fərqlənmə medalı”nı təqdim etdi.

Səfər çərçivəsində mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevlə BMT Baş Assambleyasının prezidenti Mogens Lykkeitof, BMT-nin baş katibinin müavini Yan Eliasson, UNİCEF-in rəhbərinin müavini Castin Forsayt, ABŞ-da Etnik Anlaşma Fondunun prezidenti Rabbi Mark Şnayer, BMT İnkişaf Proqramının (UNDP) rəhbəri Helen Klark, BMT İnkişaf Proqramının rəhbərinin müavini, siyasət və proqram dəstəyi bürosunun direktoru Magdi Martinez-Soliman arasında görüşlər keçirilmişdir.

2016-cı ilin 10-15 iyul tarixində Türkiyə Respublikasının İstanbul şəhərində YUNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 40-cı sessiyası keçirilmişdir.

Ümumdünya İrs Komitəsinin üzvü kimi ölkəmizin ilk dəfə iştirak etdiyi sessiyada ölkəmiz nümayəndə heyəti ilə təmsil olunmuşdur.

Sessiya çərçivəsində təhlükə altında olan Ümumdünya İrs Siyahısına daxil olan bölgələrin mövcud vəziyyəti müzakirə edilmiş və Tentativ Siyahıya baxılmışdır. Həmçinin Azərbaycanın maddi mədəni irsi ilə bağlı sənədlər müzakirə edilmişdir. Ümumdünya İrs Siyahısına 29 yeni nominasiya faylı təqdim edilmişdir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Aparatının və Tvinninq layihəsinin Komponent rəhbəri Rafiq Bayramovun rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti 18-23 iyul tarixində İtaliyanın Florensiya və Roma şəhərlərində təlim səfərində olmuşlar. Səfərin məqsədi geniş turizm mərkəzi olan Florensiya və Roma şəhərlərinin mədəniyyət sahəsinin idarəetməsi üsullarının nəzərdən keçirilməsi, həmçinin kitabxana və muzeylərin işi ilə tanış olmaq idi. Səfər çərçivəsində Toskana Regional Hökumətinin, Toskana Muzeylər Şəbəkəsinin, Florensiya şəhər meriyasının və bələdiyyəsinin, Florensiya Uffici Qalereyasının, Florensiya YUNESKO ofisinin, müxtəlif kitabxanaların rəhbər və nümayəndələri ilə görüşlər keçirilmişdir. Bununla yanaşı, 21 iyul tarixində Romada İtaliya muzey sisteminin inkişaf tarixi mövzusunda İtaliyanın Mədəni İrs, Fəaliyyətlər və Turizm Nazirliyində görüş keçirilmiş və bütün görüşlər layihənin yerli müşaviri Alessandro Bianki tərəfindən müşayiət olunmuşdur.

8-9 sentyabr tarixində Minsk şəhərində MDB iştirakçı dövlətlərinin elm və yaradıcı ziyalıların Forumu haqqında Əsasnamə layihəsinin müzakirəsi üzrə ekspert qrupunun iclasında nazirliyin nümayəndəsi iştirak etmişdir.

2016-cı ilin 29-30 sentyabr tarixində Estoniyanın Tallin şəhərində keçirilmiş Mədəniyyət və rəqəmsallaşmaya dair Avropa Şurası (AŞ) platformasının 3-cü konfransında nazirliyin nümayəndəsi iştirak etmişdir.

“Mədəniyyət sektorunun siyasəti və idarə olunması sisteminin modernləşdirilməsində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə dəstək” adlı Tvinninq layihəsinin Məşvərət Şurasının aprel, iyul və oktyabr aylarında rüblük hesabat görüşləri baş tutmuşdur. Layihə çərçivəsində mədəniyyət sahəsinin müxtəlif istiqamətləri üzrə fəaliyyət göstərən İtalyan ekspertlər - Michelangelo Fabbrini, Simone Siliani, Elisa Petrucci, Michela Diodato, Marco Simoncini, Roberto Ferrari Azərbaycana səfər etmişdir. Səfər çərçivəsində müxtəlif görüşlər keçirilmiş və müvafiq komponentlər üzrə işlər aparmışlar.

2016-cı ilin 4-5 oktyabr tarixində Mərakeş Krallığının Rabat şəhərində İSESKO-nun İcraiyyə Şurasının sessiyası keçirilmişdir. Sessiyanın açılışında çıxış edən təşkilatın Baş direktoru Əbdüləziz bin Os-

man əl-Tüveycri tədbirin əhəmiyyətini qeyd edərək təşkilatın ötən ilki sessiyasının və 12-ci Baş Konfransının yüksək səviyyədə təşkil edilməsinə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə, həmçinin Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə təşəkkürünü bildirmişdir. İclasın gündəliyində duran məsələlərin müzakirəsi zamanı İcraiyyə Şurasının üzvü kimi çıxış edən İSESKO üzrə Azərbaycan Milli Komissiyasının Baş katibi Vasif Eyvazzadə İSESKO Baş Konfransının sədri Əbülfəs Qarayevin salamlarını çatdıraraq Azərbaycan-İSESKO münasibətlərinin ölkə rəhbərliyinin dəstəyi ilə daima inkişafda olduğunu, Bakıda keçirilmiş V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda Baş direktor Tüveycrinin ölkəmizin ərazi bütövlüyü və işğalçı Ermənistanla bağlı qətiyyətli mövqeyi və çıxışının cəmiyyətimizdə yüksək qarşılandığını, habelə İSESKO-nun “Bakı Prosesi” və Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumuna tərəfdaşlığının, ölkə başçısının ölkəmizdə İSESKO üzrə Milli Komissiyanın və Naxçıvan İslam Mədəniyyəti Paytaxtı - 2018 Təşkilat Komitəsinin yaradılması barədə sərəncamlarının əhəmiyyətini qeyd etmiş, regionlarında mədəni irsin vəziyyəti və onun müdafiəsinin təşkili məqsədilə proqramın həyata keçirilməsi, eyni zamanda İSESKO üzv ölkələrinin Milli Komissiyaları arasında əməkdaşlığı gücləndirmək məqsədilə layihələrin hazırlanması təklif olunmuşdur.

24-26 oktyabr tarixində Fransanın Paris şəhərində YUNESKO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 40-cı sessiyasının işi davam etdirilmişdir. Sessiyada nazirlik nümayəndə heyəti ilə təmsil olunmuşdur.

2016-cı ilin 27-28 oktyabr tarixində Tunis Respublikasının Tunis şəhərində keçirilmiş İSESKO-ya üzv ölkələrin Təhsil Nazirlərinin Birinci Konfransında mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev İSESKO-nun 12-ci Baş konfransının Prezidenti qismində iştirak etmişdir. Tədbirin açılış mərasimində İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının baş katibi İyad Mədəni, İSESKO-nun baş direktoru Əbdüləziz Osman Əl-Tüveycri, Tunisin təhsil naziri və 12-ci İSESKO Baş konfransının Prezidenti Neji Jalloul, mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev təhsilin və mədəniyyətin islam ölkələri arasında əməkdaşlığa və həmrəyliyə töhfələri barədə çıxış etmişlər. Əbülfəs Qarayev Azərbaycanla İSESKO arasında təhsil və mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığın yüksəlmə xətt üzrə inkişaf etdiyini qeyd etmiş, bu əməkdaşlığın əsas istiqamətlərindən biri olan təhsilin gələcək perspektivləri və İslam Dünyasındakı rolundan bəhs etmişdir.

Səfər çərçivəsində İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, İSESKO-nun rəhbərləri və üzv ölkələrin nazirləri ilə rəsmi görüşlər keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti 2016-cı ilin 31 oktyabr - 1 noyabr tarixində Misir Ərəb Respublikasının Luksor şəhərində keçirilən Birləşmiş Millətlərin Ümumdünya Turizm Təşkilatının İcraiyyə Şurasının 104-cü Sessiyasında iştirak etmişdir. Tədbir çərçivəsində BMÜTT-nin Baş Katibliyinin, Proqram və Büdcə Komitəsinin müvafiq hesabatları, 2018-2019-cu illər üzrə Ümumi İş Proqramı qəbul edilmişdir. Sessiyada Azərbaycanın Ümumdünya Turizm Təşkilatının İcraiyyə Şurasının sədri seçilməsi ilə bağlı qərarlar qəbul edilmişdir.

Gündəlikdəki vacib məsələlərdən biri Ermənistan tərəfindən Ümumdünya Turizm Təşkilatının müxbir üzvlüyünə (affiliate member) Artsax Turizm İnkişaf Təşkilatını təqdim etməsi olmuşdur. Məsələ ilə bağlı baş katib və katibliyin rəhbər heyəti ilə eləcə də müxbir komitənin sədri ilə aparılmış müzakirə zamanı tərəfimizdən bildirilmişdir ki, Ermənistan tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar saxtadır və həmin təşkilat hazırda Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş Qarabağ ərazisində fəaliyyət göstərir. Bununla bağlı müvafiq məsələlərin araşdırılması və Azərbaycanın mövqeyinin Təşkilatın müvafiq qərarlarına uyğunlaşdırılması məqsədilə nazirliyin nümayəndəsi 1-2 dekabr tarixində İspaniyada səfərdə olmuşdur.

İşini davam etdirən BMÜTT-nin "Şəhər turizmi üzrə 5-ci Qlobal Sammiti" açılışında BMÜTT-nin Baş Katibi Taleb Rifai, Misir Ərəb Respublikasının turizm naziri Yehia Rəşed, Luksor şəhərinin qubernatoru Muhamed Sayed Bedr və Ümumdünya Turizm və Səyahətlər Şurasının prezidenti David Skousil çıxış etmişdir. Daha sonra "Perspektivlər və çətinliklər" mövzusunda Şəhər Turizmi üzrə yüksək səviyyəli panel iclası keçirilmişdir. Panelçi qismində çıxış edən mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev şəhər turizmi, bu turizm növünün inkişafı perspektivləri, onun sosial və iqtisadi təsirləri və potensial problemlər haqqında ətraflı məlumat vermişdir.

Şəhər turizmində davamlı və hərtərəfli inkişafa nail olmaq məqsədilə hansı işlərin görülməli olduğunu qeyd edən Nazir, bu növ turizmin multi-funksional təbiətinin çox dəqiq planlaşdırma və idarəetməyə ehtiyac yaratdığını vurğulamışdır. Çıxış zamanı Əbülfəs Qarayev ölkəmizin paytaxtında, eləcə də digər böyük şəhərlərdə bu növ turizmin planlaşdırılması və gələcək perspektivlər, inkişafın təmin edilməsi məqsədilə görülməli işlər barədə geniş məlumat təqdim etmişdir. İclas şəhər turizmi mövzusu ətrafında müvafiq müzakirələrlə davam etmişdir.

Səfər çərçivəsində Əbülfəs Qarayev və BMÜTT-nin Baş Katibi Taleb Rifai arasında görüş keçirilmişdir. Görüşdə BMÜTT-nin Baş

Katibi Taleb Rifai Azərbaycanın Ümumdünya Turizm Təşkilatının İcraıyyə Şurasının sədri seçilməsi münasibətilə təbrik etmiş, Azərbaycan və BMÜTT arasında münasibətlər, eləcə də sədrlik müddətində görü-ləcə işlər haqqında fikir mübadiləsi aparılmış, may ayında Bakıda ke-çiriləcə IV Ümumdünya Mədəniyyətlərərası Dialoq Forumu və onun çərçivəsində təşkil olunacaq beynəlxalq tədbirlər və layihələr müzakir-ə olunmuşdur.

Noyabrın 10-da Bakıda “Qarabağ: tarix və irs” mövzusunda beyn-əlxalq elmi konfrans keçirilmişdir. Konfrans Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) İslam Tarixi, İncəsənəti və Mədəniyyəti üzrə Araşdırmalar Mərkəzi (İRCICA) və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının birgə təşkilatçılığı ilə reallaşmışdır.

Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev tədbirdəki çıxışın-da Qarabağın işğalı ilə ölkəmiz çox böyük mənəvi və mədəni itkilərə məruz qaldığını qeyd etdi. Bildirdi ki, 1988-ci ildən etibarən Ermənistanın Azərbaycana hərbi təcavüzü nəticəsində torpaqlarımızın 20%-i işğal altına düşmüş, torpaqlarla bərabər mədəni sərvətlərimiz məhv və talan edilmiş, tarix və mədəniyyət abidələrimizin əsl adları dəyişdiril-ək mənimşənilmişdir.

İşğal edilmiş Azərbaycan ərazisində dövlət qeydiyyatına götü-rülmüş 698 tarix-mədəniyyət abidəsi, o cümlədən 12 monumental və xatirə abidəsi, dünya əhəmiyyətli Şuşa tarix-memarlıq qoruğu, Azıx və Tağlar mağara düşərgələri və digər bu kimi yüzlərlə mədəni irs nü-munələrimizin hazırki durumu bəlli deyil. Dünya əhəmiyyətli “Xocalı mədəniyyəti” adı ilə tanınan tunc və dəmir dövrü kurqanları tamamilə məhv edilmiş, Azərbaycanın görkəmli sənət adamlarının – dahi bəstə-kaar Üzeyir Hacıbəyovun, rəssam Mir Möhsün Nəvvabın, böyük tarzən Qurban Pirimovun, Azərbaycan klassik vokal sənətinin banisi Bülbü-lün ev-muzeyləri talan edilmişdir.

Azərbaycan mədəni irsinə qarşı təcavüz açıq mədəniyyət oğurlu-ğu kimi qiymətləndirilməlidir. Belə ki, Azərbaycanın Gəncəsər və Xu-davənd monastırlar kompleksi və s. xristian abidələrini mənimşəməkl-ə, albanlara xas olan detal və yazılara erməni element və yazıları əla-və edərək Qafqaz Albaniyası kilsələrini öz abidələri kimi dünyaya təq-dim edilir.

İşğal nəticəsində 927 kitabxana, 808 klub müəssisəsi, 85 musiqi məktəbi, 22 muzey, 4 şəkil qalereyası, 10 mədəniyyət və istirahət par-kı, 4 dövlət teatri və 2 konsert müəssisəsi dağıdılmış, yandırılmış və qarət edilmişdir. Dünya əhəmiyyətli Kəlbəcər Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi, nadir eksponatlara malik Şuşa şəhəri, Qarabağın Tarix Muze-

yi, dünyada ikinci olan Ağdam Çörək Muzeyi, Zəngilandakı Daş Heykəllər Muzeyi ermənilər tərəfindən yerlə yeksan edilmişdir.

İRCİCA-nın baş direktoru Halit Eren konfransın Azərbaycanın Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi ilə birgə layihə olduğunu qeyd etmişdir. Layihənin məqsədi Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki mədəni və memarlıq irsinə diqqət çəkmək və bu irsi qorumağa töhfə verməkdir. Bu layihə, problemi müzakirə etməyə, müvafiq sənədlərin toplanmasına, dünya ictimaiyyətini məlumatlandırılmasına, Qarabağın mirasının qorunmasına yönəlmiş elmi, professional və təcrübi təşəbbüsdür.

Qurumun mədəni və memarlıq irsinin qorunması istiqamətində onillərə dayanan təcrübəsinin olduğunu söyləyən Halit Eren Qarabağın mədəni və memarlıq irsi ilə bağlı geniş layihəni İRCİCA-nın illik proqramlarına daxil etdiklərini və mövzunu diqqətdə saxlayacaqlarını vurğuladı. Qeyd olundu ki, layihənin nəticələri qurumun sənəd və nəşrləri vasitəsi ilə tanılacaq.

Noyabrın 11-də Bakıda keçirilən “Qarabağ: tarix və irs” mövzusunda beynəlxalq elmi konfrans başa çatdı. Konfransın bağlanış mərasimində çıxış edən mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Sevda Məmmədaliyeva bütün iştirakçılara konfransın işinə verdikləri töhfəyə görə minnətdarlığını bildirdi. Qeyd etdi ki, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) İslam Tarixi, İncəsənəti və Mədəniyyəti üzrə Araşdırmalar Mərkəzi (İRCİCA) 35 ildən çoxdur islam irsinin qorunması, təbliği istiqamətində mühüm layihələr həyata keçirir: “Qədim tarixi, zəngin maddi və qeyri-maddi mədəni irsi olan Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin bu qurum tərəfindən diqqətə alınması, araşdırılması bizi sevindirir. Konfransın sessiyalarında mütəxəssislərin çıxışları, alimlərin təqdimatları bu istiqamətdə atılan çox vacib addımdır”. Nazir müavini ümidvar olduğunu bildirmişdir ki, İRCİCA bu istiqamətdə apardığı araşdırmaları gələcəkdə də davam etdirəcəkdir. Həmçinin o, çıxışında İRCİCA ilə sıx əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasının vacibliyini vurğuladı.

2016-cı ilin noyabrın 25-də Naxçıvanda Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar yaradılmış Təşkilat Komitəsinin ilk iclası keçirilmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri, Naxçıvan şəhərinin İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar yaradılmış Təşkilat Komitəsinin sədri Vasif Talıbov tədbirdə çıxış etmişdir.

Vasif Talıbov çıxışında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 2 iyun tarixli Sərəncamına əsasən Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsinin yaradıldığını diqqətə çatdırmış, göstərilən etima-

da görə Təşkilat Komitəsi adından Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirmişdir.

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri, Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar yaradılmış Təşkilat Komitəsi sədrinin müavini Əbülfəs Qarayev çıxış edərək bildirmişdir ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə Naxçıvan şəhərinin 2018-ci il üçün İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilməsi ilə əlaqədar Təşkilat Komitəsinin yaradılması və bu sahədə görülən hazırlıq işləri İslam Ölkələrinin Elm, Təhsil və Mədəniyyət Təşkilatı (İSESKO) tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Təşkilat Komitəsinin ilk iclasının Naxçıvanda keçirilməsi bu baxımdan mühüm əhəmiyyət daşıyır. Naxçıvan Muxtar Respublikası tarixi və dini-mədəni abidələrlə zəngindir. Muxtar respublikada islami dəyərlərin yaşadılması sahəsində ardıcıl tədbirlər görülür.

2016-cı ilin noyabrın 28-də Efiopiyanın paytaxtı Əddis-Əbəbə şəhərində YUNESKO-nun Qeyri-maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin 11-ci sessiyası keçirilmişdir.

Hökumətlərarası Komitənin 11-ci sessiyanda Azərbaycanın təşəbbüsü ilə, Azərbaycan, Türkiyə, İran, Qazaxıstan və Qırğızıstan tərəfindən YUNESKO-ya birgə təqdim edilən "Lavaş, Katırma, Jupka, Yufka - Nazik çörəyin hazırlanma və paylaşma mədəniyyəti" YUNESKO-nun Qeyri-maddi Mədəni İrs üzrə Reprezentativ siyahısına daxil edilmişdir. YUNESKO-nun Qiymətləndirici Orqanı tərəfindən bütün kriteriyalara dair müsbət rəy alan nominasiya faylı YUNESKO Hökumətlərarası komitəsinin 30 noyabr tarixində keçirilmiş sessiyasının qərarı ilə qəbul edilmişdir. Sözügedən nominasiya sənədi Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm və Xarici İşlər nazirliklərinin, Azərbaycan Respublikasının YUNESKO yanında Daimi Nümayəndəliyinin və sahə üzrə beş ölkənin mədəniyyət nazirlikləri, YUNESKO üzrə Milli komissiyaları, ekspertlərin birgə əməkdaşlığı ilə hazırlanaraq təqdim edilmişdir.

Hesabat dövrünün 1 dekabr tarixində Şəkidə TÜRKSÖY mədəniyyət nazirləri Daimi Şurasının 34-cü toplantısı keçirilmişdir. Tədbirdə TÜRKSÖY-a üzv ölkələrdən mədəniyyət nazirləri, nazir müavinləri, Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının (TDƏŞ) və TÜRKSÖY təşkilatının baş katiblərinin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyətləri iştirak etmişlər.

Mərasimdə çıxış edən mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev TÜRKSÖY tərəfindən həyata keçirilən layihələrin əhəmiyyətindən söz açdı, təşkilatın təşəbbüsü ilə ölkəmizdə gerçəkləşən tədbirlə

rin ümumi mədəni irsimizin, incəsənətimizin qorunması, öyrənilməsi, türk xalqlarının yaxınlaşması, mədəni əməkdaşlığın inkişafında mühüm rol oynadığını diqqətə çatdırdı. Əbülfəs Qarayev bildirdi ki, 2016-cı il üçün “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” layihəsinin Azərbaycanın qədim mədəniyyət mərkəzlərindən olan Şəkiyə həsr olunması bizim üçün olduqca qürurvericidir: “Şəki Azərbaycan tarixini, mədəniyyətini, mədəni irsini qoruyub saxlayan şəhərlərimizdən biridir. Azərbaycan memarlığının ən gözəl nümunələrinin bir hissəsi də bu şəhərdə yerləşir. Şəkidə turizm infrastrukturunun yaradılması istiqamətində mühüm işlər görüldü, müasir istirahət mərkəzləri, yeni hotellər istifadəyə verilib. Füsunkar təbiəti, nadir tarix-memarlıq abidələri, inkişaf etmiş sənətkarlıq, zəngin tarixi-mədəni irsin qorunması nəticəsində Şəki bu gün Azərbaycanda turizmin yüksək səviyyədə inkişaf etdiyi bölgələrdən birinə çevrilib”.

TÜRKSÖY-un baş katibi Düsen Kaseinov çıxışında Şəki şəhərinin “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” seçilməsinin heç də təsadüfi olmadığını vurğuladı. Qeyd etdi ki, Şəki öz qədim mədəniyyəti, adət-ənənəsi, mətbəxi, tarixi irsi ilə buna sahib olub. Baş katib “paytaxt ili” çərçivəsində Şəkidə çoxsaylı tədbirlərin keçirilməsini yüksək qiymətləndirmişdir.

Dekabrın 1-də Şəkidə TÜRKSÖY mədəniyyət nazirləri Daimi Şurasının 34-cü toplantısı çərçivəsində təşkilatın 2016-cı il üzrə fəaliyyətinə həsr olunmuş işçi sessiya keçirildi. TÜRKSÖY-un baş katibi Düsen Kaseinov qurumun 2016-cı il üzrə fəaliyyətindən bəhs edən hesabatla çıxış etdi. TÜRKSÖY-un il ərzində keçirdiyi çoxsaylı tədbirlər haqqında geniş məlumat diqqətə çatdırıldı. Sonra gündəlikdə olan digər məsələlərə həsr olunan hesabatlar dinlənildi, müzakirələr aparıldı. 2017-ci il üçün “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” Qazaxıstanın Türküstan şəhərinin seçilməsi ilə bağlı qərar qəbul olundu. Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" layihəsinin rəmzlərini Qazaxıstan nümayəndəsinə təqdim etdi. Sonda yekun bəyannamə imzalandı.

Dekabrın 1-də Şəki Dövlət Dram Teatrında “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı 2016” ilinin bağlanış mərasimi keçirildi.

2016-cı il dekabrın 5-də YUNESKO-nun baş qərargahında Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Azərbaycanın YUNESKO yanında daimi nümayəndəliyi, YUNESKO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, Ümumdünya Turizm Təşkilatı, Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı, Avropa Şurası, İSESKO və Avropa Şurasının Şimal-Cənub Mərkəzinin rəsmilərinin iştirakı ilə Ümumdünya

Mədəniyyətlərəarası Dialoq Forumunun Beynəlxalq işçi qrupunun ekspert görüşü və ali toplantısı keçirilmişdir.

Toplantıya sədrlik edən mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev iclas iştirakçılarına, xüsusilə YUNESKO-nun baş direktoru İrina Bokovaya, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı üzrə ali nümayəndəsi Nasir Əbdüləziz Əl-Nasirə, YUNESKO-nun baş direktorunun müavini Françeska Bandarinə, İSESKO baş direktorunun müavini Amina Al Hajriyə, BMT-nin Ümumdünya Turizm Təşkilatının regional direktoru və baş katibin müşaviri Amr Abdel-Qaffara və digər yüksək səviyyəli rəsmilərə iclasda iştirak etdiklərinə, Prezident İlham Əliyevin “Bakı prosesi” və Ümumdünya Mədəniyyətlərəarası Dialoq Forumu təşəbbüsünə göstərdikləri dəstəyə və tərəfdaşlığa görə təşəkkürünü bildirmişdir.

YUNESKO-nun baş direktoru İrina Bokova Azərbaycan hökumətinin beynəlxalq miqyasda mədəniyyətlərəarası dialoqun inkişafına verdiyi töhfələri alqışlayaraq “Bakı prosesi”nin həm mədəniyyətlər arasında dialoqun qurulmasında, həm də beynəlxalq təşkilatların əməkdaşlığının inkişafında vacib platforma olduğunu qeyd etmiş və rəhbərlik etdiyi qurumun IV Ümumdünya Mədəniyyətlərəarası Forumunun təşkilində vacib tərəfdaş rolunda çıxış edəcəyini diqqətə çatdırmışdır.

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı üzrə ali nümayəndəsi Nasir Əbdüləziz Əl-Nasir aprel ayında Bakıda uğurla keçirilmiş VII Qlobal Forumu xatırladaraq Azərbaycan ilə “Bakı prosesi” çərçivəsində uzun illərə dayanan səmərəli əməkdaşlığın olduğunu qeyd etmiş, həmçinin növbəti Dünya Forumu çərçivəsində bir sıra tədbirləri təşkil edəcəklərini vurğulamışdır.

BMÜTT-nin regional direktoru Amr Abdel-Qaffar, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının direktoru Marsela Villareal, İSESKO baş direktorunun müavini Amina Al Hajri, Avropa Şurasının Demokratiya Baş Direktorluğunun xüsusi əlaqələndiricisi Danile Kanjemi, Avropa Şurasının Şimal-Cənub Mərkəzinin nümayəndəsi Migel Silva, Böyük Britaniyanın Koventri Universitetinin sosial əlaqələr, sülh və etiqad institutunun rəhbəri professor Mayk Hardi, “Qlobal Kompas” təşkilatının sədri, BMT Sivilizasiyalar Alyansının və Avropa Şurasının keçmiş direktoru Jan Kristov Ba çıxış edərək “Bakı prosesi” və Ümumdünya Mədəniyyətlərəarası Dialoq Forumu çərçivəsində tərəfdaşlığın vacibliyini vurğulamış, 2017-ci ildə keçiriləcək Forumla bağlı təkliflərini bildirmişlər.

Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev səslənən fikirlərin dekabrın sonuna kimi proqram şəklində hazırlanacağını və yekun sənədlərlə birgə tərəfdaş beynəlxalq qurumlarla paylaşılacağını bildirmişdir.

8 dekabr tarixində YUNESKO-nun baş qərargahında “İrs naminə birlik” kampaniyası çərçivəsində “Mədəniyyətlərarası dialoqdan insan təhlükəsizliyinə, sülhdən davamlı inkişafa” adlı konfransda təşkilatdakı daimi nümayəndəliyimizin rəhbəri Anar Kərimovun moderatorluğu ilə “Hədəfimiz İrs: dialoq vasitəsilə irsin qorunması - yeni paradigmalar axtarışında” adlı yüksək səviyyəli panel müzakirələri keçirilmişdir. Panel müzakirələrində Azərbaycan mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev, YUNESKO-nun baş direktoru İrina Bokova, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının, Ümumdünya Turizm Təşkilatının rəhbərləri iştirak etmişlər.

Konfransda mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev çıxış edərək, 5-6 may 2017-ci il tarixində Bakıda keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu barədə məlumat vermişdir. Nazir bugünkü mürəkkəb dünyada mədəni irs abidələrinin müdafiəsi, mədəniyyətlərarası dialoqun əhəmiyyətindən söz açmış, ölkəmizdə müxtəlif dinlərin, mədəniyyətlərin, millətlərin, etnik qrupların nümayəndələrinin əsrlər boyu sülh və əmin-amanlıq şəraitində bir ailə kimi yaşadığını qeyd etmiş, ölkəmizin mədəniyyətlər və dinlərarası dialoq platformasına çevrildiyi vurğulamışdır.

YUNESKO-nun baş qərargahında keçirilən yüksək səviyyəli panel müzakirələrin əsas məqsədi hədəfə alınmış irs abidələrinin qorunması üçün profilaktik vasitə kimi dialoqun rolunu vurğulayaraq belə abidələrin qəsdən məhv edilməsinə qarşı mübarizədə yeni paradigmaları tədqiq etməkdir. Panel iştirakçıları təmsil etdikləri təşkilatların profilinə uyğun bu mövzuları təhlil etmişlər.

Yüksək səviyyəli panel müzakirələrində Azərbaycan Respublikasının maliyyə dəstəyi ilə ingilis və fransız dillərində hazırlanmış “Mədəniyyət mülkiyyətinin qorunması haqqında hərbi məlumat kitabı”nın təqdimatı keçirilmişdir. Kitab hərbi münaqişələr zamanı dini və mədəni irs abidələrinin qorunması baxımından böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Hesabat ilinin 6 dekabr tarixində YUNESKO-nun baş direktoru İrina Bokova mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevi qəbul etmişdir. Görüşdə Azərbaycan-YUNESKO əlaqələri barədə geniş fikir mübadiləsi aparılmış, mədəniyyət və irs sahələrində əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi, Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin Bakı Prosesi təşəbbüsü, növbəti ildə keçiriləcək 4-cü Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu və ilk dəfə bu tədbir çərçivəsində Beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərinin Yüksək səviyyəli görüşü, müxtəlif dinlər və mədəniyyətlər arasında dialoqu gücləndirmək üçün layihələr ətrafında müzakirə aparılmışdır.

Hesabat ilinin 8 dekabr tarixində mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev Tbilisi şəhərində Gürcüstanın Mədəniyyət və Abidələrin Qorunması Nazirliyi və Avropa İttifaqı tərəfindən birgə təşkil olunmuş “Yaradıcı Gürcüstan” Forumunda iştirak etmişdir.

Forumun açılışında Gürcüstanın Mədəniyyət və abidələrin qorunması naziri Mixeil Giorqadze, Təhsil və elm naziri Aleksander Jelava, Avropa İttifaqının Gürcüstandakı səfiri Janos Herman və digərləri çıxış etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev “Yaradıcı sənayələrin inkişafında sərhədsiz əməkdaşlıq” adlı 1-ci Regional sessiyada iştirak edərək müxtəlif suallara dair müzakirələrə qatılmışdır. Yaradıcılığın inkişafının nəinki mədəniyyətin, eləcə də iqtisadiyyatın, turizmin və bir çox digər sahələrinin inkişafında rolunu qeyd edən Nazir, Azərbaycanda bu sahədə görülən işlərdən danışmışdır.

8-9 dekabr 2016-cı il tarixində Paris şəhərində YUNESKO-nun Baş Qərargahında Silahlı münaqişələr zamanı mədəni mülkiyyətin qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitənin növbəti - 11-ci sessiyası keçirilmişdir. Sessiyada mədəniyyət və turizm nazirinin müavini xanım Sevda Məmmədaliyevanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti iştirak etmişdir. Sessiyanın gündəliyinə “gücləndirilmiş mühafizə” statusu üçün təqdim edilmiş müraciətlərə baxılması, Silahlı Münaqişələr Zamanı Mədəni Mülkiyyətin Qorunması Fondundan beynəlxalq yardımın təqdim edilməsi məsələsi, təhlükə altında olan mədəni mülkiyyətə dair Mavi Qalxan (Blue Shield) təşkilatının hesabatının dinlənilməsi, fəndreyzinq strategiyasının nəzərdən keçirilməsi kimi məsələlər daxil edilmişdir.

Sessiya zamanı Komitə üzvləri YUNESKO ilə San-Remo Beynəlxalq Humanitar Hüquq İnstitutu tərəfindən birgə hazırlanmış “Silahlı münaqişələr zamanı mədəni mülkiyyətin qorunması üzrə Hərbi Bələdçi”nin hazırlanmasında göstərdiyi dəstəyə görə Azərbaycan tərəfinə təşəkkürlərini bildirmişlər. Qeyd etmək lazımdır ki, Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilmiş Qobustan Qoruğu və İçərişəhər Kompleksinə sözügedən Konvensiyanın ikinci Protokoluna əsasən “gücləndirilmiş mühafizə” statusu verilmişdir.

İl ərzində YUNESKO-nun 2016-2017-ci illər üçün Yubileylər Proqramına daxil edilmiş “Cənubi Qafqazda alman yaşayış məntəqələrinin salınmasının 200 illik yubileyi”, “İmadəddin Nəsiminin vəfatının 600 illik yubileyi” və “Molla Pənah Vaqifin anadan olmasının 300 illik yubileyi” ilə bağlı təbliğat və təşviqat işləri həyata keçirilmişdir.

İNVESTİSİYA VƏ ƏMLAKIN İDARƏ EDİLMƏSİ

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 22 fevral 2016-cı il tarixli 95s nömrəli, 19 may 2016-cı il tarixli 291s nömrəli və 29 iyul 2016-cı il tarixli 445s nömrəli sərəncamlarına əsasən mədəniyyət və turizm obyektlərinin tikintisi, təmiri və yenidənqurulması üçün Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə 5 obyekt üzrə 37.711,0 min manat vəsaitin ayrılması nəzərdə tutulmuşdur. Yerinə yetirilmiş təmir-tikinti işləri üçün ayrılmış vəsait 37.701,4 min manat, yaxud 99,97 % təşkil etmişdir, o cümlədən "Şahdağ" Turizm Kompleksinin infrastrukturunun tikintisi (nəzərdə tutulan vəsait 30.000,0 min manat) üzrə maliyyələşmə 30.000,0 min manat, yaxud 100,0 % təşkil edir.

Mədəniyyət və turizm obyektlərinin tikintisi, təmir-bərpa və yenidənqurulması ilə əlaqədar aşağıdakıları qeyd etmək olar:

- Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyinin Niyazi küçəsi, 9 ünvanında yerləşən binasında təmir-bərpa və yenidənqurma işləri davam etdirilir;
- Ağcabədi rayon Tarix-diyarşünaslıq muzeyinin əsaslı təmir işləri başa çatmışdır;
- Şəki şəhərində Xan Sarayını əhatə edən qala divarlarının bərpa başa çatmışdır.
- "Şahdağ" Qış-Yay Turizm Kompleksinin növbəti 1.1.2 və 1.2 mərhələlərinin tikintisi davam etdirilir;
- Şəki şəhərində xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin ev-muzeyinin təmiri və muzeydə yerləşən uşaq bağçası üçün 40 yerlik yeni binanın tikintisinin layihə-smeta sənədləri hazırlanmış və tikintiyə başlanmışdır.

Bundan əlavə əvvəlki illərdə dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait hesabına Nardaran qəsəbəsində Mədəniyyət evinin əsaslı təmiri başa çatdırılmışdır. Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrının binasında yenidənqurulma işləri və Dərbənd Azərbaycan Dövlət Dram Teatrının tikintisi üçün isə layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması davam etdirilir.

Qaradağ rayonu, Qızıldaş qəsəbəsində və Bərdə şəhərində Mədəniyyət Mərkəzi, Tovuz rayonunda Azərbaycan Aşıq Sənəti Dövlət Muzeyi binalarının tikintisi, Bərdə şəhərində "Allah-Allah" türbəsinin

bərpası və Tovuz rayon Mədəniyyət evinin yenidən qurulması davam etdirilmişdir.

Bərdə şəhəri VII-IX əsr memarlıq abidəsi olan “Tərtər çayı üzərində körpü” ətrafında abadlıq və təmir işləri aparılmış, Bakı şəhərində C.Məmmədquluzadənin Ev-muzeyinin təmiri başa çatdırılmışdır.

Hesabat dövründə gələcək illər üzrə dövlət büdcəsində dövlət investisiya xərclərinin vəsaiti hesabına tikintisi, təmiri və yenidənqurulması nəzərdə tutulmuş obyektlərin siyahısının layihəsi hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə təqdim olunmuşdur.

Eyni zamanda Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsinin müraciəti ilə əlaqədar Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin tabeliyindəki qurumların balansında olan bir sıra daşınmaz dövlət əmlakının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin balansına verilməsi barədə müvafiq sənədlər hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir. Nazirlər Kabinetinin 14 mart 2016-cı il tarixli 147s nömrəli sərəncamı ilə bu əmlaklar Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin balansına verilmişdir.

Bakı şəhərində C.Hacıyev adına 3 saylı Onbirillik Musiqi Məktəbi və Müşfiqabad qəsəbə Mədəniyyət evi binalarının, həmçinin Tovuz Rayon Mərkəzi Xəstəxanasına aid binanın nazirliyin balansına verilməsi üzrə işlər başa çatdırılmışdır. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 25 iyul 2016-cı il tarixli 428s nömrəli və 1 noyabr 2016-cı il tarixli 569s nömrəli sərəncamlarına əsasən həmin binalar nazirliyin balansına verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikasında torpaq münasibətlərinin tənzimlənməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında” 7 mart 2016-cı il tarixli 818 nömrəli Fərmanı ilə torpaqların elektron kadastr uçotu informasiya sisteminin yaradılması və rəqəmsal kadastr xəritəsinin tərtib edilməsi tapşırılmışdır. Fərmanın icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin tapşırığına uyğun olaraq mədəniyyət müəssisə və təşkilatlarının balansında olan binalara aid torpaq sahələri barədə sənədlərin toplanaraq nazirliyə təqdim edilməsi üçün 10 pilot rayon üzrə mədəniyyət və turizm şöələrinə və digər mədəniyyət müəssisələrinə tapşırıq verilmişdir. Bununla əlaqədar şöələrdən müvafiq sənədlər alınaraq Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə təqdim edilmişdir.

Hesabat dövründə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin istifadəsində olan daşınmaz əmlakın siyahısı və vəziyyəti barədə məlumatın əldə edilməsi üzrə iş aparılmışdır. Bu məqsədlə respublika üzrə mədə-

niyyət müəssisələrinin fəaliyyət göstərdiyi binaların balans mənsubiyyəti ilə bağlı, həmçinin bu müəssisələrin sayı və adları haqqında dəqiqləşdirilmiş məlumat verilməsi barədə rayon, şəhər mədəniyyət və turizm şöbə, idarə və digər mədəniyyət müəssisələrinə tapşırıq verilmişdir. Həmin təşkilatlarla aparılan iş nəticəsində nazirliyin və digər dövlət orqanlarının balansında olan daşınmaz əmlak və onların vəziyyəti barədə məlumat əldə olunaraq nazirlik üzrə ümumi məlumat bazası yaradılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsinin sürətləndirilməsi və idarə edilməsinin səmərəliliyinin artırılması ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında” 19 iyul 2016-cı il tarixli 1003 nömrəli Fərmanının 1.1.1-ci bəndinin icrası ilə bağlı orta müddətli dövr ərzində dövlət mülkiyyətində saxlanılacaq və özəlləşdiriləcək dövlət müəssisələri barədə araşdırma aparılmışdır. Nazirliyin aidiyyəti şöbələrinin rəyləri nəzərə alınaraq müvafiq məlumat və təkliflər hazırlanaraq Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə təqdim olunmuşdur.

Nazirliyin tabeliyində olan müəssisə və təşkilatların istifadəsində olan əmlakların səmərəli istifadə edilməsi istiqamətində işlər davam etdirilir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 10 sentyabr 2015-ci il tarixli 1401 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq, tikintisi başa çatmış bir sıra infrastruktur obyektlərinin “Şahdağ Turizm Mərkəzi” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin balansına verilməsi təmin olunmuşdur.

Bu istiqamətdə işlər davam etdirilir. Belə ki, Şahdağ Qış-Yay Turizm Kompleksinin tikintisi obyektinin 1.1.1 mərhələsi üzrə tikintisi başa çatmış binalar, kanat yolları, xarici elektrik təchizatı üzrə 110 kV-luq “Şahdağ” yarımstansiya və xarici elektrik təchizatı üzrə 110 kV-luq “Şahdağ” MES-110/10 kV-luq Şahdağ YS” hava xətti mövcud qaydalara əsasən istismara qəbul edilmişdir.

Bununla yanaşı qeyd olunan sərəncamın icrası ilə bağlı Kompleksin yerləşdiyi torpaq sahəsinin “Şahdağ Turizm Mərkəzi” QSC-nin istifadəsinə verilməsi ilə əlaqədar torpağın təyinatının dəyişdirilməsi üçün Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə, müvafiq rəy bildirilməsi üçün isə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə və Qusar Rayon İcra Hakimiyyətinə müraciət edilmişdir. Nazirlər Kabinetinin müvafiq sərəncam layihəsinin hazırlanması üçün tələb olunan sənədlərin bir hissəsi toplanaraq Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə təqdim olunmuşdur. Torpaq sahələrinin mövcud qaydalara əsasən “Şahdağ Turizm Mərkəzi” QSC-nin istifadəsinə verilməsi üçün işlər davam etdirilir.

Bakı şəhərində respublika əhəmiyyətli mədəniyyət müəssisələrinin binalarında avadanlıqlara texniki servis xidmətlərinin göstərilməsi işləri il ərzində təşkil edilərək həmin müəssisələrin normal fəaliyyət göstərməsinə şərait yaradılmışdır.

Əvvəlki illərdə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin sifarişi ilə təmir-tikinti və yenidənqurma işləri başa çatdırılmış obyektlərin mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq istismara verilməsinin təmin edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin müraciətlərinə əsasən araşdırmalar aparılmışdır. Mövcud çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün nazirliyin rəhbərliyi tərəfindən Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinə müvafiq tapşırıq verilmişdir. Hazırda bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

İQTISADİYYAT

Hesabat dövründə mərkəzləşdirilmiş xərclər üzrə büdcə vəsaitindən maliyyələşdirilən büdcə təşkilatlarının xərclər smetaları Maliyyə Nazirliyinin Xəzinə Əməliyyatları şöbəsi tərəfindən qeydiyyatdan keçirilmişdir.

“Mərkəzi Aparat”, “Mədəniyyət”, “Turizm” və “Təhsil” bölmələri üzrə mərkəzləşdirilmiş xərclərdən maliyyələşən müəssisələrə açılan vəsait Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyinin müvafiq xəzinə orqanlarından müəyyən olunmuş qaydada alınmış və müəssisələrə çatdırılmışdır.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə 2016-cı ilə ayrılan büdcə vəsaitinin təşkilatlar və müəssisələr arasında bölgüsünün təhlili aparılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin “Mərkəzi Aparat”, “Mədəniyyət”, “Turizm”, “Təhsil” bölmələri üzrə 2016-cı ilə büdcə və büdcədən kənar xüsusi vəsait smetalarının təsdiq olunaraq müəssisələrə göndərilmişdir.

“Mərkəzi Aparat”, “Mədəniyyət”, “Turizm”, “Təhsil” bölmələri və “Milli Kulinariya Mərkəzi” üzrə ştat cədvəlləri, xərclər smetası hazırlanmışdır.

Teatr-tamaşa müəssisələrinin əsas proqnoz göstəricilərinin və büdcədən ayrılan vəsaitinin bölgüsü və ştat cədvəlləri hazırlanmış, təsdiq olunmuş və yerlərə çatdırılmışdır.

Hesabat dövründə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tabeliyində olan kitabxanaların, klub müəssisələrinin, uşaq musiqi məktəblərinin və digər statistik hesabatların 2015-ci il üzrə toplu (yekun) hesabatları, Mərkəzi Aparat üzrə 4-əmək (yekun) işçilərin sayı və əmək haqqı fondu hesabatı, rüblər üzrə 5 istehlak (elektrik və istilik enerjisi, təbii qaz və rabitə xidmətləri), 11 yanacaq nömrəli hesabatları qəbul edilərək toplusu hazırlanmış və Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinə təqdim olunmuşdur.

2-əsaslı tikinti (təcili) №-li hesabatı tərtib edilərək müvafiq orqanlara göndərilmişdir.

Ölkədə və xaricdə keçirilən hökumət və yubiley tədbirləri, mədəniyyət günləri, xarici ezamiyyələr, müsabiqələr üzrə xərclər smetaları müvafiq əmərlərə əsasən hazırlanmış və rəhbərliyə təsdiqə təqdim edilmişdir.

“Büdcə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 11.6-cı maddəsinə müvafiq olaraq Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin o cümlədən, “Mərkəzi Aparat”, “Mədəniyyət”, “Turizm” və “Təhsil” bölmələrinin xərc maddələri nəzərə alınmaqla mərkəzləşdirilmiş xərclərdən maliyyələşən müəssisə və təşkilatlar üzrə 2017-ci il və sonrakı 3 il üzrə büdcə və büdcədən kənar layihələri hazırlanmış, son təhlili aparılmış, ona uyğun hazırlanmış proqramlar, habelə ölkənin iqtisadi və sosial inkişaf konsepsiyası və proqnoz göstəriciləri müəyyən edilmiş qaydada Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə təqdim olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında” 29 mart 2016-cı il tarixli 1932 nömrəli Sərəncamının icrası olaraq yeni yaradılmış regionların ştat cədvəlləri, xərclər smetaları, büdcə proqnozu hazırlanaraq müvafiq qaydada təqdim edilmişdir.

Növbəti ilin büdcə layihəsinin təsdiqi ilə əlaqədar komissiyalarda iştirak və onun müəyyən olunmuş qaydada müdafiəsi təmin edilmişdir.

“Mərkəzi Aparat”, “Mədəniyyət”, “Turizm”, “Təhsil”, Kapital Qoyuluşu və Qeyri-hökumət təşkilatları üzrə vəsaitin açılması təmin edilmişdir.

Kapital Qoyuluşu üzrə müəyyən olunmuş hesabatlar mütəmadi olaraq hər ay Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinə, Dövlət Statistika Komitəsinə və yerli statistika idarələrinə təqdim olunmuşdur.

Mədəniyyət və turizm sahəsində hazırlanan proqramlara dair təkliflərin və bu proqramların maliyyə təminatı ilə bağlı işlər görülmüşdür.

“Mədəniyyət” və “Turizm” bölmələrində istehsalat zəruriyyəti ilə bağlı təsdiq olunmuş büdcə vəsaiti daxilində maddələr arasında Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin razılığı əsasında dəyişikliklər aparılmışdır.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin 2016-cı il büdcəsində maddələr üzrə yerdəyişmələrlə əlaqədar “Mədəniyyət”, “Turizm” və “Təhsil” bölmələri üzrə yeni xərclər smetası hazırlanaraq təsdiqə təqdim edilmiş və müəssisələrə çatdırılmışdır.

Rüblər üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatların, teatr-konsert, sirk, təsərrüfat hesablı müəssisələrin balanslarındakı proqnoz hissəsi yoxlanılmış və təhlil edilmişdir.

Teatr-konsert, sirk, təsərrüfat təşkilatları üzrə əsas proqnoz göstəricilərinin yerinə yetirilməsi haqqında, teatrlarda dövlət sifarişi yolu

ilə və öz vəsaitləri hesabına hazırlanan yeni və əsaslı bərpa olunmuş tamaşalar və aktyorların tamaşalarda məşğulluğu barədə rüblər üzrə məlumat və arayışlar hazırlanaraq ümumiləşdirilmiş və müvafiq qaydada təqdim edilmişdir.

2016-cı il ərzində rüblər üzrə “Mərkəzi Aparat”ın, “Mədəniyyət”, “Turizm” və “Təhsil” bölmələrində dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərindən maliyyələşən müəssisələrin və təsərrüfat təşkilatlarının balanslarının müvafiq bölmələri yoxlanılmış, bölmələr üzrə öhdəlik sənədləri hazırlanmış və Dövlət Xəzinədarlıq Agentliyinə və müvafiq xəzinədarlıq idarələrinə təqdim olunmuşdur.

Mühüm iqtisadi məsələlər ilə əlaqədar sənədlər hazırlanaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə və Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə göndərilmişdir.

Sosial-mədəni və məişət təyinatlı obyektlərin əsaslı təmiri ilə bağlı müvafiq maliyyə təminatı məsələləri həll olunmuşdur.

İllik hesabatlara hazırlıq ilə əlaqədar işçilər təlimatlandırılmış, statistik formalar hazırlanmış, çoxaldılmış və yerlərə göndərilməsi təmin edilmişdir.

Respublikamızda mədəniyyət siyasətinin və qeyri-maddi mədəni irs sahəsinin səmərəli təşkili məqsədilə və Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən aparılmış monitoring nəticəsində aşkar olunmuş çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün yeni normativ sənədlərin layihələri hazırlanaraq müvafiq qurumlara təqdim olunmuşdur. Təqdim olunan layihələrdən “Rayon (şəhər) Mədəniyyət Mərkəzinin Nümunəvi strukturu və ştat vahidləri” və “Heydər Əliyev Mərkəzlərinin nümunəvi strukturu və ştat vahidləri” layihələri və 260 ştat vahidinin abidə mühafizəsinə yönəldilməsi Maliyyə Nazirliyi tərəfindən müsbət dəyərləndirilmişdir və sözügedən normativ sənədlər Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti ilə razılaşdırılaraq aidiyyəti nazirliklərə təqdim olunmuşdur.

İNSAN RESURLARI

Mədəniyyət və turizm sahəsində dövlət kadr siyasətinin həyata keçirilməsi istiqamətində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin insan resursları sahəsindəki fəaliyyətini Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsi, “Dövlət qulluğu haqqında”, “Mədəniyyət haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunları və dövlət qulluğuna və əmək qanunvericiliyinə aid digər normativ-hüquqi aktların tələblərinə uyğun həyata keçirir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 3 sentyabr tarixli 569 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət orqanlarında dövlət qulluqçularına ixtisas dərəcələrinin verilməsi Qaydaları”nın, 2002-ci il 28 yanvar tarixli 665 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət orqanlarında dövlət qulluqçusuna dövlət qulluğunda qulluq stajına görə əlavə haqqın məbləğlərinin müəyyənləşdirilməsi Qaydaları”nın, 2006-cı il 21 iyun tarixli 420 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Qulluqçuları Reyestrinin aparılması Qaydaları”nın, 2007-ci il 5 fevral tarixli 522 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət qulluqçusunun şəxsi işinin aparılması Qaydaları”nın, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 6 iyun tarixli 183 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Əmək müqaviləsi bildirişinin forması və onun elektron informasiya sisteminə gücləndirilmiş elektron imza vasitəsilə daxil edilməsi qaydaları, əmək müqaviləsi bildirişinin qeydiyyatına alınması ilə bağlı işəgötürənə göndərilən məlumat forması, habelə qeydiyyatına alınmış əmək müqaviləsi bildirişinin məlumatlarını real vaxt rejimində əldə etməklə bağlı Qaydalar”nın icrası ilə əlaqədar, Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi “Büdcə təşkilatları üçün Maliyyə və Mühəsibatlıq Hesabatları” avtomatlaşdırılmış informasiya sistemi ilə bağlı zəruri işlər həyata keçirilir.

Hesabat ili ərzində dövlət orqanlarında vakant dövlət qulluğu vəzifələrinin tutulması məqsədilə elan edilmiş müsabiqəyə 44 vəzifə, ümumi müsahibəyə 2 vəzifə, daxili müsahibəyə 7 vəzifə, ümumilikdə 53 vəzifə təqdim olunmuşdur. Onlardan 20 vəzifə nazirliyin aparatından, 8 vəzifə Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətindən, 4 vəzifə Bakı şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsindən, 21 vəzifə isə nazirliyin yerli bölmələrindən olan vəzifələrdir.

Dövlət qulluğuna qəbul üzrə müsabiqələrdə müvəffəqiyyət qazanmış 53 namizəd müvafiq vəzifələrə təyin edilmişdir. Onlardan 27

nəfər Nazirliyin aparatında, 14 nəfər Dövlət Xidmətində, 3 nəfər Bakı şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsində, 9 nəfər Nazirliyin yerli bölmələrində dövlət qulluğuna qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 6 iyun 2014-cü il tarixli 183 nömrəli qərarının icrası ilə əlaqədar əmək müqavilələrinin bağlanması, ona dəyişiklik edilməsinin və ya xitam verilməsinin elektron qaydada qeydiyyatla alınması məqsədi ilə əmək müqaviləsi bildirişləri Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Elektron İnformasiya Sisteminə göndərilir. Hesabat dövründə 390-a qədər əmək müqaviləsi bildirişi elektron informasiya sistemində daxil edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 21 iyun 2006-cı il tarixli 420 nömrəli Fərmanının icrası ilə bağlı “Dövlət Qulluqçuları Reyestrinin aparılması Qaydaları”na əsasən Nazirliyin aparatında, Dövlət Xidmətində, Nazirliyin şəhər (rayon) idarə və şöbələrində çalışan dövlət qulluqçuları barədə 300-ə yaxın məlumat Dövlət Qulluqçularının Reyestri İnformasiya Sistemində (DQRİS) daxil edilmişdir.

Hesabat ilində Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi “Büdcə təşkilatları üçün Maliyyə və Mühasibatlıq Hesabatları” avtomatlaşdırılmış informasiya sistemində (SERP) İnsan resursları şöbəsi tərəfindən Nazirliyin aparatının işçiləri barədə 660-dan çox müvafiq məlumatlar (əməkdaşların əmək fəaliyyəti, əmək haqqı, məzuniyyət, ixtisas dərəcələrinə və qulluq stajlarına görə əlavə haqların verilməsi və sair) daxil edilmişdir.

Çalışmanın yaş həddi ilə bağlı “Dövlət qulluğu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş müddələrin icrası ilə əlaqədar, 2016-cı il ərzində 41 işçinin çalışma müddəti uzadılmış, 6 işçinin işə çalışmanın yaş həddinə çatması ilə əlaqədar əmək müqaviləsinə xitam verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 mart 2016-cı il 1932 nömrəli Sərəncamının icrasını təmin etmək məqsədilə, regional mədəniyyət və turizm idarələrinin yaradılması ilə əlaqədar şəhər (rayon) mədəniyyət və turizm idarələrində çalışan 113 əməkdaşın əmək müqaviləsinə xitam verilmişdir.

Hesabat dövründə nazirliyin aparatında, Dövlət Xidmətində və şəhər (rayon) mədəniyyət və turizm idarələrində (şöbələrində) çalışan 57 nəfər dövlət qulluqçusuna müvafiq ixtisas dərəcəsi verilmişdir: Nazirliyin aparatının 41 əməkdaşına dövlət qulluğundakı qulluq stajlarına görə vəzifə maaşlarına əlavə haqqın ödənilməsi təmin edilmişdir:

“Dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi Qaydaları”na əsasən, dövlət qulluqçularının 2015-ci il üçün qiymətləndirilməsinin yekunlarına dair məlumatlar cari ilin əvvəlində aidiyyəti üzrə təqdim edilmişdir. Məlumatlara əsasən xidməti fəaliyyəti qiymətləndirilən dövlət qulluqçularının 71 nəfər 4.4 və yuxarı, 117 nəfər 4.0-4.3 arası, 14 nəfər 3.6-3.9 arası, 4 nəfər isə 2.7-3.5 arası qiymətlər almışdır. 2016-cı il üçün müvafiq işlərin görülməsi davam etdirilir.

Nazirliyin və tabeliyində olan təşkilat və müəssisələrində 2015-ci il üçün işləyən və brona alınmış (təxsislənmiş) hərbi mükəlləfiyyətlilərin sayı haqqında hesabatlar Forma 6-ya uyğun olaraq ümumiləşdirilərək cari ilin əvvəlində aidiyyəti üzrə təqdim edilmişdir.

Ötən dövr ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya ilə Almaniya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Cəmiyyətinin (GIZ) birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən “Danışqlar və münacişələrin idarə edilməsi”, “Vaxtın idarə edilməsi və iş bölgüsü”, “Komandanın qurulması və motivasiya”, “Təqdimat bacarıqları”, “İnsan resurslarının idarə edilməsi”, “Müsaibə bacarıqları” adlı təlimlərdə, həmçinin “Multikulturalizm – Azərbaycan Respublikasının dövlət siyasəti kimi”, “Yaradıcı və istedadlı uşaqlara dövlət qayğısı” adlı təlimlərdə Nazirliyin 12 əməkdaşının iştirakı təmin edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 30 yanvar 2006-cı il tarixli 359 nömrəli Fərmanı ilə yaradılmış Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin 10 illik yubileyi münasibəti ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-Aliləri cənab İlham Əliyev tərəfindən Nazirliyin sistemində çalışan 12 əməkdaş orden, medal və fəxri adlarla layiq görülmüşdür. Nazirliyin yubileyi ilə əlaqədar həmçinin nazir Əbülfəs Qarayev tərəfindən 18 nəfər Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin “Fəxri Mədəniyyət işçisi” və “Fəxri Turizm işçisi” döş nişanları ilə, 25 nəfər isə Fəxri Fərmanla mükafatlandırılmışdır.

“Dövlət qulluqçularının peşə bayramı günü” münasibətilə nazirlikdə çalışan 5 əməkdaş "Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medalı ilə təltif edilmişdir.

Ümumilikdə, qeyd edilən dövr ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri İlham Əliyev tərəfindən fəxri adlarla təltif olunmuş mədəniyyət və turizm sahəsində çalışan 114 əməkdaşa nazir Əbülfəs Qarayev tərəfindən fəxri adlar, orden və medallar təqdim edilmişdir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin Kollegiyasının qərarı ilə mədəniyyət və turizm sahəsində səmərəli fəaliyyətlərinə görə 2016-cı

il ərzində ümumilikdə 70 nəfər Nazirliyin “Fəxri Mədəniyyət işçisi” və 17 nəfər “Fəxri Turizm işçisi” döş nişanları ilə təltif edilmişdir.

Həmçinin hesabat dövründə qanunvericiliyə uyğun olaraq, nazirlik əməkdaşlarının 2016-cı il üçün təsdiq edilmiş məzuniyyət qrafikinə uyğun olaraq əməkdaşların məzuniyyətə çıxmaları təmin edilir.

Statistik məlumatların təhlili onu göstərir ki, Nazirliyin aparatında çalışan dövlət qulluqçularından 42 nəfərin (27%) dövlət qulluğunda qulluq stajı 15 ildən yuxarı, 39 nəfərin (25%) 10-15 il arası, 19 nəfərin (12%) 5-10 il arası, 29 nəfərin (19%) 1-5 il arası, 27 nəfərin (17%) qulluq stajı isə 1 ildən azdır.

Dövlət qulluqçularından 2 nəfər (2%) dövlət qulluğunun baş müşaviri, 13 nəfər (10%) dövlət qulluğunun müşaviri, 56 nəfər (42%) dövlət qulluğunun kiçik müşaviri, 15 nəfər (11%) 1-ci dərəcə dövlət qulluqçusu, 36 nəfər (27%) 2-ci dərəcə dövlət qulluqçusu, 10 nəfər (8%) isə yardımçı vəzifə tutan dövlət qulluqçularıdır.

2016-cı il ərzində Nazirliyin aparatına işə qəbul olunan əməkdaşlardan 11 nəfər humanitar və sosial, 7 nəfər iqtisadiyyat və idarəetmə, 4 nəfər mədəniyyət və incəsənət, 3 nəfər texniki və texnoloji ixtisasları qrupu, 2 nəfər isə turizm və oteleçilik ixtisası üzrə ali təhsil alıb. Onlardan 20 nəfər 22-26, 7 nəfər isə 27-31 yaşlarındadır.

İNFORMASIYA VƏ İCTİMAİYYƏTLƏ ƏLAQƏLƏR

2016-cı il ərzində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı və iştirakı ilə həyata keçirilən tədbirlərin kütləvi informasiya vasitələrində geniş işıqlandırılması istiqamətində məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilmiş, müxtəlif təhlillər aparılmışdır. Ümumilikdə il ərzində informasiya saytlarında mədəniyyət üzrə 172 918, turizm üzrə 96 131, televiziya kanallarında mədəniyyət üzrə 13 376, turizm üzrə 3 615, qəzetlərdə mədəniyyət üzrə 30 402, turizm üzrə 14 979 dəfə məlumat yayılmışdır. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin rəsmi saytına il ərzində 2 892-yə qədər xəbər yerləşdirilmişdir ki, bu da sayt vasitəsi ilə bir iş günü ərzində orta hesabla 10-dan çox xəbər yayılması deməkdir.

Hesabat müddətində nazirliyin tabeliyindəki müəssisələrdə keçirilən tədbirlərin mətbuatda geniş işıqlandırılması həyata keçirilmişdir. Bu kontekstdə ölkəmizdə təşkil olunan beynəlxalq və yerli əhəmiyyətli tədbirlər, festivallar, konfranslar, yubileylər, film təqdimatları, turizm və kitab sərgilər ölkə mediasında geniş işıqlandırılmışdır.

2016-cı il ərzində ən böyük mədəniyyət hadisəsi kimi 25-27 aprel 2016-cı il tarixində “İnkluziv cəmiyyətlərdə birgəyaşayış: çağırış və məqsəd” devizi altında Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi ilin beynəlxalq mədəniyyət tədbirinə – BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumuna hazırlıq, BMT SA Gənclər tədbiri, Biznes Simpozium, Forumun açılışı və sessiyalar, mətbuat konfransları, yerli və xarici ölkə jurnalistlərinin tədbirə akkreditasiyası, ikitərəfli görüşlərin işıqlandırılması həyata keçirilmişdir. Forumun işıqlandırılması ilə bağlı forumun media planı hazırlanmış və təsdiq edilmişdir.

Ümumilikdə 17-30 aprel 2016-cı il tarixlərində BMT Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumuna hazırlıq, forum vaxtı və forumdan sonra informasiya saytlarında 7452, qəzetlərdə 1084 dəfə məlumat yayılmış, 10 televiziya kanalında 703 material efirdə getmişdir. Nazirliyin rəsmi internet saytında 17-30 aprel tarixlərində 152 dəfə xəbər yayılmışdır. BMT-nin rəsmi internet saytı olan un.org saytında Forumla bağlı 8 geniş məqalə və tədbirin 30 videosu yayılmışdır.

İl ərzində mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevin Siyəzən, Sumqayıt, Salyan, Ucar, Ağstafa, Samux, Şəki, Biləsuvar, Masallı, Bərdə, Sabirabad rayonlarında bölgələr üzrə keçirdiyi səyyar qəbul

lar barədə ictimaiyyətə ətraflı məlumat çatdırılmışdır.

Dövr ərzində nüfuzlu “Euronews” telekanalı "Muğam aləmi 2015" Beynəlxalq Muğam Festivalı, Novruz bayramı, VI Qara Qarayev Beynəlxalq müasir musiqi festivalı, Qafqazda Alman izləri, III Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu, VIII Beynəlxalq Mstislav Rostropoviç festivalı, Lahıç qəsəbəsi, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumu, Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı haqqında reportaj hazırlamışdır. Həmçinin, Almaniyanın məşhur "tv.berlin" kanalı da Azərbaycan haqqında reportaj hazırlamışdır. Reportajda ölkəmizdə keçiriləcək I Avropa Oyunları, Bakı şəhərinin müasir və tarixi yerləri, İçərişəhər, Şirvanşahlar sarayı, Atəşgah, pələng vulkanları, Qobustan, Göygöl rayonundakı alman yaşayış məskənləri haqqında məlumat verilmişdir.

Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin nüfuzlu “Əl-Fəcr” qəzetində Azərbaycanın bu ölkədəki səfirliyinin təşəbbüsü ilə oktyabrın 4-9-da respublikamızda səfərdə olan qəzetin baş redaktoru Şərif Əl-Bəsilin mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevlə müsahibəsi dərc olunmuşdur.

Hesabat dövründə mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev ölkəmizdə səfərdə olan "Əlcəzirə" telekanalına müsahibə vemişdir. Müsahibədə Əbülfəs Qarayev ölkəmizdə turizm sənayesinin inkişafı üçün atılan addımlardan danışaraq, bildirmişdir ki, ölkəmizdə turizm sənayesinin inkişafı prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqət mərkəzindədir. Son illər bu sahədə həyata keçirilən yeniliklərdən danışan nazir, viza sisteminin sadələşdirilməsi, bir sıra ölkələrin vətəndaşları üçün isə birbaşa hava limanlarında vizaların verilməsi sahənin inkişafında xüsusi rolunu qeyd etmişdir.

Azərbaycanın xarici ölkələrdə, eləcə də müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda keçirilən sərgilərdə, mötəbər toplantılarda iştirakı da diqqət mərkəzində saxlanılmış, geniş ictimaiyyətə çatdırılması təmin edilmişdir.

Hesabat dövrünün yanvar ayının 30-da Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin yaradılmasının 10 illiyinə həsr edilmiş yubiley tədbiri keçirilmişdir. Tədbirdə 10 il müddətində nazirliyin tədbirlərini işıqlandıran və mütəmadi əməkdaşlıq edən televiziya kanallarının əməkdaşları nazirlik tərəfindən fəxri fərman və mükafatlarla təltif olundular.

2016-cı ildə Prezident yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstək Fondu və Azərbaycan Mətbuat Şurası ilə birlikdə (KİVDF) ilə birlikdə “Azərbaycan – multikulturalizm məkanı: BMT Sivilizasiyalar Alyansının VII Qlobal Forumu ölkəmizə nə vəd edir?”, “Azərbaycan turizmi: mövcud vəziyyət və perspektiv imkanların dəyərləndirilməsi zərurəti” və "BMT Sivilizasiyalar Alyansının VII Qlobal Forumu: Azərbaycan multikulturalizmi dünyada mütə-

rəqqi model kimi qəbul olunur” mövzularında fərdi jurnalist yazıları müsabiqələri keçirilmişdir.

İyulun 11-də “Holiday Inn” hotelində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Azərbaycan Mətbuat Şurasının təşkilatçılığı ilə “Turizm və media: inkişafa aparən yolda birgə fəaliyyət” mövzusunda konfrans keçirilmişdir. Konfransda medianın turizm mövzusunda işıqlandırması xüsusiyyətləri, mövcud sahədə nəzərəçarpan tendensiya və çatışmazlıqlar, məsələlərə birgə baxış yolları müzakirə olundu. Tədbirdə həmçinin “Azərbaycan turizmi: mövcud vəziyyət və perspektiv imkanların dəyərləndirilməsi zərurəti” mövzusunda müsabiqənin qalibləri mükafatlandırıldı. Nəticələrə əsasən bir nəfər 1-ci yerə, iki nəfər 2-ci yerə və üç nəfər isə 3-cü yerə layiq görüldü. Birinci, ikinci və üçüncü yerlərin qaliblərinə müvafiq olaraq 1000, 800 və 600 manat pul mükafatı və diplom təqdim edildi. Daha 5 nəfər isə həvəsləndirici mükafata (300 manat) layiq görüldü.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin mətbu orqanları olan “Mədəniyyət” qəzeti və “Mədəniyyət.AZ” jurnalı ölkənin mədəni həyatının ən müxtəlif sahələrinin, turizm və xidmət sektorunun fəaliyyətini davamlı şəkildə işıqlandırılmasında əhəmiyyətli rola malikdir. İl ərzində qəzetin 100 sayı çapdan çıxmış, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin 10 illiyinə həsr olunmuş xüsusi buraxılış (29 yanvar 2016) işıq üzü görmüşdür. Qəzetin rəsmi internet saytı (medeniyyet.az) yenidən dizayn olunmuşdur. “Mədəniyyət” qəzetinin əlavəsi olaraq nəşr edilən “Baku Guide” bələdçi kataloqunun 2016-cı ildə 11 sayı çap olunmuşdur. Nəşrdə il ərzində ölkəmizin mədəni həyatında baş verən mühüm mədəniyyət hadisələri, eləcə də paytaxt sakinlərinin və qonaqların diqqətini çəkəcək tədbirlər barədə yazılara yer verilmiş, turizm imkanlarımız geniş işıqlandırılmışdır. Kataloqun il ərzində 17-19 iyun tarixində Formula-1 üzrə Avropa Qran Prisi, 1-14 sentyabr tarixində 42-ci Ümumdünya Şahmat Olimpiadasına həsr olunmuş xüsusi buraxılışları nəşr olunmuş, ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq mədəniyyət tədbirləri – Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı, Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı, Şəki I Beynəlxalq Teatr Festivalı, Bakı Caz Festivalı, IV Bakı Beynəlxalq Teatr Konfransının qonaqları üçün kataloqlarda xüsusi bölmələr ayrılmışdır.

Son illər “Baku Guide” kataloqunun Bakıya gələn qonaqların ciddi şəkildə marağına səbəb olduğunu və Körfəz ölkələrindən Azərbaycana turistlərin axınını nəzərə alaraq, Bakının mədəni həyatını turistlərə elektron təqdim etmək üçün “Baku Guide” kataloqunun elektron mobil versiyası hazırlanmışdır.

2016-cı il ərzində “Mədəniyyət.AZ” jurnalının 11 nömrəsi çapdan çıxmış, bu müddət ərzində jurnalın elektron variantı və “medeniyyət.info” saytı yaradılmış, “Mədəniyyət.AZ jurnalı” səhifəsi olaraq sosial şəbəkələrdə fəallığı təmin edilmişdir. Nəşrlərin məzmununu ölkənin mədəni və turistik həyatında baş verən əlamətdar hadisələr - Azərbaycan Respublikasının ev sahibliyi etdiyi Humanitar və Qlobal Forumlar, respublikadaxili və ondan kənarında keçirilən beynəlxalq tədbirlər, teatr festivalları, turizm və kitab sərgiləri, nazirliyin YUNESKO, İSESKO, TÜRKSOY və başqa beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıqda həyata keçirdiyi tədbirlər, Azərbaycanın milli-mədəni irsinin qorunması, mədəni siyasətin təbliği istiqamətində apardığı fəaliyyətləri, ənənəvi AİTF turizm yarmarkası, Azərbaycanın multikultural modeli və multikulturalizm ili ilə bağlı maraqlı yazılar təşkil etmişdir. Eyni zamanda jurnal Azərbaycan mədəniyyətinin tanınmış simalarının həyat və yaradıcılığına, ölkənin turizm potensialına həsr olunan yazıları ilə oxuculara təqdim edilmişdir.

Hesabat ilinin 11-12 fevral tarixində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və Şahdağ Turizm Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə Mərkəzə media nümayəndələri üçün press-tur təşkil olunmuşdur. Press-tur daxili turizmin inkişaf etdirilməsi, Azərbaycanın qış turizm imkanlarının tanınması və Şahdağ Turizm Mərkəzi haqqında kütləvi informasiya vasitələrində tanıtım xarakterli məqalələrin və süljetlərin hazırlanması və Mərkəzin geniş təbliği məqsədi daşmışdır. Jurnalistlər burada yaradılan infrastruktur, turizm və xidmət obyektlərinin fəaliyyəti, imkanları haqqında ətraflı məlumat almışlar.

Press-tur çərçivəsində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə istirahət turu təşkil olunmuş Mühəribə, Əmək və Silahlı Qüvvələr Veteranları Təşkilatının üzvü olan bir qrup veteranla media nümayəndələrinin görüşü keçirilmişdir.

22-23 may tarixində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi, Azərbaycan Sağlamlıq və Termal Turizmə Dəstək Assosiasiyası və "Sinergy Hospitality"-in birgə təşkilatçılığı ilə “Qalaaltı Hotel & SPA” müasir müalicə-istirahət kompleksinə infotur təşkil olunmuşdur. edirdi. İnfoturun keçirilməsində əsas məqsəd ölkəmizdə fəaliyyət göstərən 100-ə yaxın yerli turizm şirkəti və media nümayəndələri iştirakı ilə “Qalalati” sağlamlıq və istirahət mərkəzinin turizm potensialının tanınması və eyni zamanda ölkəmizin sağlamlıq turizminin daha geniş təbliğ olunmasıdır.

29 iyun tarixində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi, Azərbaycan Sağlamlıq və Termal Turizmi Dəstək Assosiasiyasının təş-

kilatçılığı ilə Xızı rayonuna press-tur keçirilmişdir. Press-turda ölkəmizdə fəaliyyət göstərən bir sıra media qurumları və turizm şirkətlərinin nümayəndələri iştirak edirdi. Tur ölkə ictimaiyyətini rayonun Altağac qəsəbəsində yerləşən “Cənnət bağı” hotelinin nəzdində fəaliyyət göstərən “Altay maralı” sanatoriya tipli Sağlamlıq Mərkəzində həyata keçirilən müalicə üsulları ilə tanış etmək məqsədilə təşkil olunmuşdu.

Aprelin 13-də mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev Bakı Konqres Mərkəzində ölkəmizdə səfərdə olan Rusiya kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrini qəbul etmişdir. Rusiya nümayəndə heyətinin tərkibində “RIA Novosti”, “My way”, “National Geographic”, “Cosmopolitan”, “Otdoxni” jurnallarının, “RIA Novosti”, “Vesti.Turizm”, “Komsomolskaya pravda”, “Exo Moskvi”, “Moskovsakaya pravda- travel.ru”, “Qazeta.ru”, “TTG” və “100 doroq” qəzetlərinin əməkdaşları olmuşdur.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin “ASAN Radio” ilə birgə reallaşdırdığı “Mədəni turizm” layihəsi hər həftənin çərşənbə günü saat 19:00-dan 20:00-dək efirdə olur. Verilişin hazırlanmasının digər vacib xüsusiyyətlərindən biri də, istənilən dinləyici Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin rəhbərliyinə verilmiş vasitəsilə canlı efirdə müraciət ünvanlama imkanı qazanır.

18 sentyabr tarixində Azərbaycanın Rusiyada turizm nümayəndəliyi olan “Tour A Vent” şirkəti tərəfindən Rusiyanın aparıcı KİV nümayəndələrinin iştirakı ilə ölkəmizin turizm mərkəzlərinə 6 günlük press-tur keçirilmişdir. Press-turda travel.ru, lenta.ru, businesstraveler.com, geo.ru kimi veb portalların, eləcə də “Forbes”, “Aeroflot” və “Uralskiye avialinii” jurnallarının nümayəndələri iştirak etmişdir. Səfərin əsas məqsədi tur iştirakçılarının Azərbaycan xalqının tarixi və müasir mədəniyyəti ilə tanışlığına istiqamətlənmişdir.

Konfransda, Avropa Tarixi Termal Şəhərlər Assosiasiyasının yeni rəsmi kataloqunun təqdimatı keçirilmişdir ki, bu nəşrin xəritəsinə artıq ölkəmiz də əlavə olunmuş, Azərbaycanın termal bölgəsi olan Qalaaltı kurort mərkəzi haqqında geniş məlumatlar və fotosəkillər öz əksini tapmışdır. Oktyabrın 27-də M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasında Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin mədəniyyət və turizm şöbələrinin (idarələrinin) mətbuat xidməti və ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə əməkdaşları ilə görüş keçirilmişdir. Görüşün təşkil olunmasının əsas məqsədi nazirliyin internet saytı ilə sıx əməkdaşlığın qurulması və digər mədəniyyət və turizm sahəsində baş verən yeniliklərin kütləvi informasiya vasitələrində daha geniş şəkildə işıqlandırılmasıdır.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Teatr Xadimləri İttifaqı və

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının təşkilatçılığı və Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin dəstəyi ilə 7-8 noyabr tarixində keçirilən "Multikulturalizm və teatr" mövzusunda IV Bakı Beynəlxalq Teatr Konfransı xüsusi media-plana uyğun olaraq işıqlandırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə "Virtual Azərbaycan Qrup of Kompani" MMC tərəfindən mədəniyyət və turizm obyektlərində virtual turların çəkilişi və milli onlayn naviqator portalında yerləşdirilməsi ilə bağlı həyata keçirilən "Azerbaijan360.az" layihəsi yekunlaşmış və ictimaiyyətə təqdim olunmuşdur.

"Pro Azerbaijan" MMC tərəfindən Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və onun tabeçiliyində olan təşkilatların fəaliyyəti və strukturu haqqında informasiyaların yerləşdirilməsini, əhali ilə rahat və şəffaf təmasın yaradılmasını, milli dəyərləri, mədəniyyətimizi təbliğ edən, turizmin inkişafına köməklik göstərən geniş formatda məlumatların yayılması üçün mobil proqram platformasının yaradılması layihəsi də uğurla başa çatmış və istifadəyə verilmişdir.

Ölkəmizin ilk interaktiv elektron xəritəsi olan "www.GoMap.Az" portalının, bütün aparıcı platformalarda (Android, İos, Bada, Windows) işləyən mobil versiyası istifadəyə verilmişdir. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin GoMap.Az xəritəsindən başqa internet resurslarının istifadəsini asanlaşdırmaq üçün xüsusi GoMap proqram interfeysi (API GoMap) hazırlanmışdır. Bu proqramın köməyi ilə GoMap xəritəsi və funksionallığından www.egov.az, www.data.gov.az, www.asan.gov.az və www.customs.gov.az kimi dövlət portallarında uğurla istifadə olunur.

Hesabat ilində daha bir İnteraktiv Bələdçi olan "GoGuide" layihəsi hazırlanmış və istifadəyə verilmişdir. Layihənin əsas məqsədi, ölkəmizə gələn turistlərə proqram vasitəsilə olduqları yerin öyrənilməsinə, qarşılarına çıxan obyektlər haqqında məlumat almalarına, yaxınlıqda olan maraqlı yerlərin tapılaraq hansı istiqamətdə yerləşmələrini öyrənməyə və ora qədər yolun xəritəyə çıxarılmasına yardım göstərməkdir. Proqram həmçinin kənd, rayon və ya şəhərdə yerləşən tarix-mədəniyyət obyektləri haqqında daha maraqlı tərzdə, qabaqcıl texnologiyalar vasitəsilə müfəssəl biliklərin əldə olunmasına imkan yaradır.

2016-cı il iyunun 1-dən noyabrın 1-dək Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu (KİVDF) birgə jurnalistlər arasında "BMT SA-nın VII Qlobal Forumu: Azərbaycan multikulturalizmi dünyada mütərəqqi model kimi qəbul olunur" devizi ilə yazı müsabiqəsi elan etmişdir. Müsabiqə 2016-

cı il “Multikulturalizm ili” çərçivəsində 25-27 aprel tarixində Bakıda keçirilmiş BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumuna həsr olunmuşdur. 19 dekabr tarixində Milli Kitabxanada müsabiqənin təqdimat mərasimi keçirilmiş və qaliblər elan olunmuşdur.

İl ərzində YUNESKO-nun müvafiq siyahılarına salınaraq dünya irsi statusu qazanan “Azərbaycan Xalçaçılıq sənəti” və “Lahic misgərlik sənəti” haqqında qısa metrajlı reklam çarxları çəkilmiş və kütləvi informasiya vasitələrində, eləcə də, sosial şəbəkələrdə yayımlanmışdır.

Hesabat dövrü ərzində multikulturalizm və mədəni irs mövzularının geniş təbliği, ölkəmizdə yaşayan azsayılı xalqların, milli azlıqların mədəniyyəti, incəsənəti və ənənələrinə dair müxtəlif məzmunlu sosial reklamlar - bilbordlar hazırlanmışdır. “Azərbaycan ənənəvi xalçaçılıq sənəti”, “Azərbaycan kələğayı sənəti”, “Azərbaycan tarı və tarıfəçiliq sənəti”, “Lahic misgərlik sənəti” kimi sosial mövzulu bilbordlar Bakının mərkəzi küçə və prospektlərində reklam daşıyıcıları üzərində yerləşdirilmişdir.

Nazirliyin rəsmi “Facebook” səhifəsini bəyənən istifadəçilərin sayının artırılması üçün müntəzəm olaraq yeni məlumatlar (xəbərlər, elanlar və s.) yüklənmişdir. Hazırda səhifəni bəyənən istifadəçilərin sayı 16 137 nəfərə çatdırılmışdır.

“Azerbaijan and Travel” və nazirliyin rəsmi “Ministry of Culture and Tourism” facebook səhifələrində reklam işi təşkil olunmuş, Azərbaycanın turizm potensialına və milli mədəni irsinə aid materiallar mütəmadi olaraq yayımlanmışdır.

Nazirliyin rəsmi turizm portalı olan “www.azerbaijan.travel” saytının Azərbaycan dilində kontenti (məlumat bazası) tam yenilənmişdir. Digər dillərə tərcümə üçün mətn hazırlanmaqdadır. Portalının sosial şəbəkələrində @AzerbaijanTravel qeydi (“tag”) ilə mövcud olan “Twitter”, “Flickr”, “Youtube”, “Google+” səhifələrin idarəçiliyi 2015-ci ilin aprel ayından etibarən şəbət tərəfindən həyata keçirilməyə başlanmışdır. Həmin ilin sentyabr ayından etibarən adı çəkilən sosial şəbəkələrin siyahısına “Instagram” və “Vkontakte” sosial şəbəkələri də əlavə olunmuşdur. Qısa müddət ərzində səhifələrin informasiya təminatında və tərkibində əsaslı dönüş yaradılmışdır ki, bu da nəticədə öz müsbət təsirini göstərmişdir. Belə ki, “Youtube” kanalına abunə olan istifadəçilərin sayı 500 nəfəri, ümumi baxış sayı isə 180 min keçmişdir.

“Azerbaijan and Travel” facebook səhifəsi 1 aprel 2015-ci il tarixində yaradılmışdır. Qısa zaman ərzində səhifəni bəyənən istifadəçilərin sayı 145 min nəfəri ötmüşdür. Səhifədə təbliğat-təşviqat xarak-

terli məlumatların (şəkillərin, videoların, bloqer paylaşımalarının və digər postların) müntəzəm olaraq yüklənməsinə xüsusi diqqət yetirilir.

“Instagram” hesabı ən gənc sosial şəbəkə olmasına baxmayaraq, ən sürətlə inkişaf edən səhifə kimi qələmə alınır. Hazırda “Azerbaijan and Travel” “Instagram” səhifəsinin izləyicilərinin sayı 9600 nəfəri keçmişdir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpaı üzrə Dövlət Xidmətinin rəsmi internet saytının yeni versiyasının yaradılması üçün “heritage.gov.az” domeni alınmış, məlumat bazası bölmələr üzrə yüklənmiş və sayt istifadəyə verilməmişdir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin 2016-cı ilin birinci yarısı üçün iş planına əsasən Nazirliyin strukturunda olan müəssisələrin rəsmi internet resurslarının təhlilinin aparılmasına, bu sahəyə diqqətin daha da artırılmasına, regionlarda elektron vəsaitlərdən istifadəyə marağın yüksəldilməsinə əlavə stimül verməsi məqsədilə tabe müəssisələr arasında “Ən yaxşı sayt” və “Sosial şəbəkələrdə ən yaxşı səhifə” nominasiyaları üzrə müsabiqə elan olunmuşdur. Müsabiqədə nazirliyin strukturunda olan müəssisələr, rayon Mədəniyyət və Turizm Şöbələri (İdarələri) və onların strukturunda olan müəssisələr iştirak etmişdir. 19 dekabr tarixində Milli Kitabxanada müsabiqənin təqdimat mərasimi keçirilmiş və qaliblər elan olunmuşdur. Qaliblər mükafat və diplomlarla təltif olunmuşdur.

İnformasiya siyasətinin yenidən qurulması, müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi vahid informasiya şəbəkəsinin formalaşdırılmasını, nazirliyin mərkəzi aparatının və strukturuna daxil olan müəssisələr haqqında dolğun məlumat bazasının yaradılmasını tələb edir. Yeni tələblərə uyğun olaraq informasiya mənbələri, elektron resurslar yaradılmışdır. Göstərilən layihələrin dəqiq və ətraflı məlumatlarla təmin olunması məqsədi ilə şəhər (rayon) Mədəniyyət və Turizm İdarələrindən (şöbələrindən) strukturunda olan müəssisələr haqqında informasiyalar toplanmışdır.

Azərbaycan mədəniyyətinin bütün sahələrini özündə əks etdirəcək və daha geniş tərkibdə fəaliyyət göstərəcək “azculture.az” internet portalının yaradılması ilə bağlı müvafiq bölmələr üzrə məlumatlar toplanılmış və yerləşdirilmişdir. Portalda yer almış Musiqi, Kinematografiya, Teatr sənəti, Təsviri sənət, Ədəbiyyat bölmələri vasitəsilə istifadəçi Azərbaycan Mədəniyyəti barədə məlumat əldə edə biləcək. Həmçinin portal vasitəsilə ölkəmizdə yerləşən Tarix və Mədəniyyət abidələri, Tarix və Mədəniyyət Qoruqları, Muzeylər və Teatr və Konsert zalları ba-

rədə məlumat əldə etmək mümkündür. Portal artıq istifadəyə verilmişdir. Mütəmadi olaraq portala mədəniyyət xəbərləri də yüklənir.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 26 avqust 2014-cü il tarixli 292 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən mədəniyyət sahəsində keçirilən tədbirlərin dövlət maliyyələşdirilməsi Qaydası”nın 2-ci bəndinə uyğun olaraq, mədəniyyət sahəsində qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyətinin dəstəklənməsi məqsədi ilə 2016-cı il üçün Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi - Azərbaycan muğamı, Azərbaycan aşıq sənəti, Novruz bayramı, - Azərbaycan xalçası, Azərbaycan tar ifaçılıq sənəti, Qarabağ atı ilə oynanılan çövkən atüstü oyunu, Azərbaycan kələğayısı və onun simvolizmi, Lahic misgərlik sənəti üzrə müsabiqə elan etmişdir.

Eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 26 avqust 2014-cü il tarixli 292 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən mədəniyyət sahəsində keçirilən tədbirlərin dövlət maliyyələşdirilməsi Qaydası”nın 3-cü bəndinə uyğun olaraq, qeyri-hökumət təşkilatlarının mədəniyyət sahəsində fəaliyyətinin dəstəklənməsi məqsədi ilə 2017-ci il üçün Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi müsabiqə elan etmişdir.

Mart ayının 1-də Lənkəran şəhər Mədəniyyət Mərkəzində "Mədəniyyətimizin inkişafında və təbliğində QHT sektorunun rolu" mövzusunda tədbir keçirilmişdir. Tədbirdə 6 rayonda (Cəlilabad, Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara) fəaliyyət göstərən 100-ə yaxın QHT nümayəndəsi və fəal gənclər, təhsil və mədəniyyət işçiləri iştirak etmişdir. Tədbir zamanı mədəniyyətimizin təbliğində QHT potensialının təhlili, mədəniyyət məsələləri üzrə ixtisaslaşmış QHT-lərə nazirlik tərəfindən göstərilə biləcək dəstək və birgə əməkdaşlıq istiqamətlərinin araşdırılması, əməkdaşlıq formalarının müəyyən olunması, gənclərin QHT-lərdə fəallığının artırılması, mövcud istiqamətdə qanunvericilik bazası və s. məsələlər müzakirə olunmuşdur. Həmçinin, mədəniyyət sahəsində fəaliyyət göstərən QHT-lər üçün nəşr olunmuş Məlumat kitabçası tədbir iştirakçılarına paylanmışdır.

Hesabat dövründə Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə “Gənclər Azad Sahibkarlıq Fəaliyyətində” İctimai Birliyi “Əsrlərdən gələn sənətimiz”, “Bizim Gənclik” İctimai Birliyi Azərbaycanın Multikulturalizm Modeli olan - Etnik dəyərlər və Müasirlik, “Savadlı Cəmiyyət” Müasir Təhsilə Dəstək İctimai Birliyi Xüsusi İstedadlar, “Sağlam Yaşa” Gənclərin İnkişafı İctimai Birliyi Ermənistanın işğalı nəticəsində məhv və qəsb edilmiş tarixi və mədəni abidələrimiz, “Aşıq Şəmşir” Mədəniyyət Ocağı İctimai Birliyi

Qədim xalq oyun tamaşalarının bərpası və müasir el mərasimlərində yenidən canlandırılması”, “Uğurlu Gələcək” İctimai Birliyinin Multikulturalizm Diyarı Azərbaycan, “Mərhəmət Kimsəsizlərə Yardım” İctimai Birliyi Azərbaycanın işğal olmuş ərazilərdəki tarix və mədəniyyət abidələrinin xarici ölkələrdə təbliği, “Gələcəyə Doğru” Təşəbbüskar Tələbə Gənclər İctimai Birliyi Gənclər üçün Turizm və Mədəniyyət Düşərgəsi, “Böyük İpək Yolu” Beynəlxalq Gənclər İttifaqı İpək yolu ölkələri mədəni irsi-Milli bayramlar, “Abşeron Gənclərin İnkişafı” İctimai Birliyi Mədəni İrsimiz Fotolarda, “Gənclər Mərkəzi” İctimai Birliyi Şimal-qərb regionunda mədəni tarixi abidələrin təbliği, “Bakı Gənclər Klubu” İctimai Birliyi Qafqaz Albaniyası-əsrərdən miras qalmış tarixi və mədəni irsimiz, “Azərbaycan Slavyan Gəncləri Assosiasiyası” İctimai Birliyi Milli-mədəni dəyərlərin internet media-da təbliği, “Demokratiyanın İnkişafı Problemləri Mərkəzi” İctimai Birliyi Azərbaycanın maddi-mənəvi sərvətlərinin tanıtılması və qorunması ilə bağlı maarifləndirmə işlərinin aparılması, “Gələcəyə Addım” Sosial İnkişaf İctimai Birliyi Türk Dünyası Ədəbi Abidələri adlı layihələr, “Gəncliyin Şöləsi” Gənclərin İnkişafı İctimai Birliyi Uşaqlar üçün Çizgi filmləri və Kitab Festivalı adı altında layihə, “İrəvanın maddi və mənəvi irsi” elmi-praktik konfransı həyata keçirilmişdir.

Bununla yanaşı, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 26 avqust 2014-cü il tarixli 292 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən mədəniyyət sahəsində keçirilən tədbirlərin dövlət maliyyələşdirilməsi Qaydası”nın 2-ci bəndinə uyğun olaraq, mədəniyyət sahəsində qeyri-hökumət təşkilatlarının fəaliyyətinin dəstəklənməsi məqsədi ilə 2016-cı ilin mart ayının 1-dək müəyyən edilmiş tədbirlər üzrə müsabiqənin 3 qalibi seçilmiş və layihələri maliyyələşdirilmişdir.

Ümumilikdə il ərzində tərəfimizdən QHT-lərə müxtəlif texniki və təşkilatı Dəstək göstərilmişdir.

28 noyabr tarixində Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin tərəfdaşlığı ilə “Uşaq Qaynar Xətti Mobil Əlavəsi”nin təqdimatı və “Heç bir uşağı nəzərdən qaçırmayaq” Milli İctimai Mükafatın 5-ci təqdim etmə mərasimi keçirilmişdir.

REGIONLARLA İŞ

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən 1-4 fevral tarixində Mingəçevir şəhər və Qəbələ rayon mədəniyyət və turizm şöbələrinin və tabeliyində olan mədəniyyət müəssisələrinin fəaliyyəti yoxlanılmışdır.

Mart ayının 17-də Novruz bayramı ərəfəsində Salyan rayonunda müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkün ailələrinə ərzaq yardımı paylanmışdır.

İyun ayının 17-də Daşkəsən şəhərində və iyun ayının 24-də Gə-dəbəy şəhərində mədəniyyət müəssisələrinin rəhbərlərinin iştirakı ilə işçi müşavirələr keçirilmişdir.

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasının 25 illiyi münasibətilə 17-20 oktyabr tarixində cəbhə bölgəsinə aid Ağdam, Tərtər və Goranboy rayonlarında yaradıcı ziyalıların kənd əhalisi ilə görüşləri keçirilmişdir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin “Bölgələrdən paytaxta” layihəsi çərçivəsində Bakı şəhərində 2016-cı il fevral ayının 29-da Abşeron, mart ayının 14-də Şuşa, aprel ayının 11-də Qusar, iyun ayının 6-da Lənkəran incəsənət ustalarının iştirakı ilə keçirilən konsert proqramlarının təşkili istiqamətində zəruri tədbirlər görülmüşdür.

Mərkəzi İcra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə əsasən Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət və turizm naziri tərəfindən yanvarın 28-də Siyəzən, fevralın 19-da Sumqayıt, martın 30-da Salyan, aprelin 11-də Ucar, mayın 20-də Ağstafa, iyunun 10-da Samux, iyulun 15 İsmayılı, avqustun 19-da Şəki, sentyabrın 23-də Biləsuvar, oktyabrın 24-də Masallı və noyabrın 30-da Bərdə şəhərlərində keçirilən qəbullar ilə bağlı müvafiq təşkilati işlər görülmüşdür.

“Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 29 mart 2016-cı il tarixli 1932 nömrəli Sərəncamına əsasən Nazirliyin Regional Mədəniyyət və Turizm İdarələrinin yaradılması istiqamətində zəruri təşkilati və sənədləşmə işləri aparılmışdır.

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin illik
HESABATI – 2016

Çapa imzalanmışdır: **01.03.2017**
Ofset kağızı. Format 70x100 1/16
Həcmi 7,5 ç.v. Tiraj 300 nüsxə.

“Zərdabi-Nəşr” MMC Nəşriyyat Poliqrafiya müəssisəsi
☎ iş (012) 498-79-62, mob. (050; 070) 344 76 01
e-mail: zerdabi_em@mail.ru